EKİM

İşçi sınıfının kurtuluşu kendi eseri olacaktır

BÜTÜN ÜLKELERİN PROLETERLERİ, BİRLEŞİN! Sayı:25, Ekim1989

EKİM üçüncü yılında

İşçi hareketindeki canlanmanın ilk belirtileriyle görülebildiği ve karşı-devrim yıllarında hemen tamamiyle dağılmış devrimci gruplarda yeniden toparlanmaya dönük bazı ilk girişimlerin yaşandığı bir dönem ve ortamda doğdu EKİM Hareketi. Yeniden toparlanma girişimlerine, devrimci hareketin henüz tüm kesimlerinde değilse bile, saflarında ağırlaşan bunalımın da etkisiyle belli bazı kesimlerinde geçmişin değerlendirilmesi ve aşılması istek ve çabaları eşlik ediyordu. Doğal olarak bu kesimlerde bile bu ortak bir istek ve çaba değildi. Kolay bir yenilgi ve onu izleyen çok yönlü bir küçük-burjuva bunalım, parçalanma ve dağılmayla sonuçlanan geçmiş süreçleri, yüzeysel ve tali bazı etkenlerle açıklayıp geçiştirmekte ifadesini bulan ve o dönem devrimci hareketin önemli bir kesimine egemen küçük-burjuva tutuculuğu, bu gruplar içinde de hayli güçlü eğilim ve davranıştı. Böyle olunca, yeni saflaşmalara kaçınılmaz olarak gebe bu aynı dönemde, daha sonra köklü görüş ayrılıklarında ifadesini bulacak bir yol ayrımının ilk biçimlenmesi, kendini geçmişin değerlendirilmesi sorununa oportünist ve devrimci yaklaşımlarda ortaya koydu. Sonradan EKİM Hareketini biçimlendiren öğeler, soruna devrimci bir anlayış ve tutumla yaklaşan, bu konudaki istek ve kararlılığı temsil edenler oldu. Bu doğrultuda gösterilen çabalar, bir bütün olarak devrimci hareketin yaşamakta olduğu çok boyutlu bunalımı tarihsel kökleri, toplumsal ve ideolojik özellikleriyle kavramak ve bu kavrayış temelinde geçmişten kopmakla sonuçlandı. EKİM Hareketi, geçmişi değerlendirmenin temel bir ihtiyaç olduğu bir dönemde, bu ihtiyacı eksen alan bir çaba içinde, bu çabanın kararlı bir temsilcisi ve sonuçlarının somut bir ifadesi olarak doğdu, gelişti.

Çıkışını buna borçlu bir hareket olarak EKİM, devrimci harekette geçmişin muhasebesi ihtiyacını elbette önemle ve hep vurgulayacaktı. Bu öznel bir istem değil, önemi ve gerekliliği üzerinde aslında çok kimsenin birleştiği nesnel ve zorunlu bir ihtiyaçtı. Sağlıklı, kalıcı ve güçlü bir toparlanmanın koşuluydu. Geçmişin dersleri üzerine oturmayan her yeniden toparlanma çabası, yaşanmakta olan bunalımı aşmak olanakları yaratmak şöyle dursun, bugün artık cesaretle savunma gücü gösterilemeyen o zaaflarla dolu geçmişin tekrarı bile olamayacak, onun karikatürü bir örgüt ve politika pratiğinden öteye gidemeyecekti. Nitekim bazı grupların sergilediği partik daha şimdiden bunun böyle olacağını gösteriyor.

Biz kendi payımıza, marksist-leninist esaslara dayalı, ciddi, tutarlı, kapsamlı bir geçmiş değerlendirilmesi yapılabilse bile, bunun, devrimci harekette toplu bir yenilenmenin olanaklarını yaratabileceği hayali içinde olmadık hiç. Yaşam alanı olarak küçük-burjuva katmanların siyasal hareketliliği içinde yeşerip boyvermiş, dünya görüşü, ideolojik şekillenişi, programatik oluşumu, siyasal değerleri ve örgütsel anlayış ve pratikleri ile esas olarak bu toplumsal ortamın damgasını taşımış bir hareketten böyle bir toplu yenilenme ve ilerlemeyi beklemek, bilimsel kavrayışı yitirmek, nesnel gerçeklikten kopmak demek olurdu. Ama biz, geçmişi değerlendirmeye dönük her ciddi çabanın bayrakların netleşmesini kolaylaştıracağı, devrimci grupların çelişik-eklektik konumlarında yaşanılması kaçınılmaz olan ve karşı-devrim döneminde zaten bir ölçüde kendiliğinden yaşanmış da olan çözülme ve saflaşmanın bilince çıkarılacağı, ideolojik-siyasi ifadeler kazanacağı, hareketin bünyesinde içiçe bulunan komünist, devrimci-demokrat ve

liberal eğilimli öğelerin bilinçli bir ayrışma ve saflaşma sürecine gireceği düşüncesinde ve inancında olduk. Bu perspektifle hareket ettik, devrimci hareketin sorunlarına bunun ışığında baktık; devrimci harekette muhasebe ihtiyacını, yaratacağı bu sonuçları gözeterek, bu sonuçlara yönelik olarak vurguladık. Bizim için muhasebe demek iç ayrışma ve saflaşma demekti. Geçmişe dönük her ciddi muhasebe girişimi, buna girişmiş şu veya bu devrimci grupta muhakkak ki bu tür bir ayrışma ve saflaşmayı beslerdi. Nedir ki geçmiş konumları utangaçça savunmada ifadesini bulan ve genellikle yönetim kademelerine hakim küçük-burjuva tutucu öğeler devrimci bir muhasebenin önünü tıkamakta bugüne kadar başarılı oldular ve oldukları ölçüde, bundan hareketin bünyesindeki liberal öğeler en iyi şekilde yararlandılar. Kolay yenilgi ve onun çok yönlü sonuçları, liberal tasfiyeci eğilimler için zaten elverişli bir zemin yaratmıştı. Bu ortam, dıştan Gorbaçovculuğun dünya gericiliğinin tam desteğinde Marksizm-Leninizme, sosyalizmin tarihine, sosyalizme ve günümüz dünya devrimci akımına yönelttiği çok yönlü, sinsi, sistemli ve kesintisiz saldırıların yarattığı uygun ideolojik, siyasal ve psikolojik ortamla da birleşince, "Marksizmin ekonomist-dogmatik yorumu"nu eleştirme "sosyalizmin sorunları"nı tartışma perdesi altında devrimci harekette önemli kan kaybına yolaçan yaygın bir liberal eğilim moda oldu. Geçmişin köklü zaaflarını ve yanlışlarını leninist bir değerlendirmeye ve eleştiriye tabi tutmadaki isteksizlik, cesaretsizlik ve yeteneksizlik, tek marifetleri aydın gevezeliği olan liberal öğelerin, bu zaafların ve yanlışların istismarı yoluyla hareketi karamsarlığa itmek ve olduğundan da gerilere çekmek için yararlanmalarını kolaylaştırdı.

Sermaye düzeninin çözümsüzlükleri, toplumsal gerilim öğelerinin çoğalması, işçi hareketindeki ciddi gelişme, Kürt özgürlük mücadelesindeki muazzam büyüme, toplumun çalışan ve sömürülen yığınlarını saran ve sürekli çoğalan hoşnutsuzluk vb. -devrimci çevrelerce pek sık vurgulanan ve toplumumuzda devrimi mayalayan tüm bu gerçeklerin, sorumluluk duygusunu ve bilincini beslemesi, kendini köklü bir şekilde yenilemede itici bir rol oynaması beklenirdi. Oysa son bir kaç yılın olayları ve davranışları gösteriyor ki, devrimci gruplarda etkin tutucu küçük-burjuva öğeler bu gerçeklere sığ, yüzeysel ve kısa dönemli oportünist bazı hesapların ötesinde bakamıyorlar. Bunu daha çok, kolay toparlanmak, kazanılacak bazı ilk güçlerle yaşanmakta olan bunalımı kolayından atlatmak ve geçmişin muhasebesi zorunluluğundan da böylece kurtulmak için uygun bir konjonktür sanıyor ve sayıyorlar. Fakat bunun çürük bir hesap olduğu, bu hesaba yatanların dargörüşlülüğünü bir kez daha kanıtlamaktan öte bir işe yaramadığı, gün geçtikçe daha iyi anlaşılıyor, gitgide daha açık anlaşılacak.

Geçmişin yükünden kurtulmak olanaksızdır. Devrimci harekette temel sorun hala muhasebedir. Geçmiş dönemi bir bütün olarak ele alıp irdelemek, anlamak, tanımlamak ve bu temelde kendini yenileyip aşmaktır. Bu yapılmadıkça ciddi bir mesafe katedilemeyeceğini hep söylemiştik; zamanın ve olayların doğruladığıbu görüşümüzü koruyoruz.

Yayın faaliyetimizin birinci yılını geride bırakırken yaptığımız değerlendirmede yer alan aşağıdaki görüş, bu gün de tüm canlılığını ve güncelliğini koruyor:

"Bunalımı aşmak ve kalıcı bir toparlanmayı sağlamak, bunalıma yolaçan temel etkenleri doğru bir şekilde tespit etmek, çözümlemek ve anlamak ölçüsünde olanaklıdır. Devrimci hareketin büyük bir bölümü bu bakıştan yoksundur. Ayakta kalmışaz sayıda kadroyu çok sınırlı bazı yeni güçlerle takviye ederek siyasal faaliyetin bazı kısa dönemli gereklerine yöneltmek çabasını bunalımdan çıkış ve toparlanma sananlar var. Kaba bir yanılgıdır bu ve köklü sorunları perdeleyerek bunalımı geçici süreler için küllemeye hizmet eder yalnızca. Kaldı ki somut olarak bakıldığında, birikmiş sorunların ağırlığı karşısında buna bile yaramıyor. Devrimci hareketin bunalımı görmek isteyen herkes için açık-seçik belirtileriyle sürüyor." ("EKİM İkinci Yılında...", sayı:13)

"Sosyalizmin sorunları"

Devrimci hareketin '80 sonrası dönemde liberalleşen kesimi ile geçmişten beri liberal-revizyonist bir konumda olan ama kendine marksist demekten de nedense bir türlü geri durmayan solcu bazı aydınların birlikte ve

dayanışma içinde yürüttükleri bir tartışma var. Sonu gelmeyen ve pek geleceğe de benzemeyen bu tartışmayı yürütücüleri "sosyalizmin sorunları" ya da "sosyalizm anlayışı" başlıkları altında özetliyorlar. Tartışmacıların iddialarına bakılırsa sosyalizmin tarihsel tecrübelerinden sonuçlar çıkararak "yeni"leniyorlar. Fakat yıllardır sürdürülen bu tartışmalar devrim, diktatörlük, demokrasi, parti vb. sorunlarda leninizmi burjuva-demokratik ölçülerle yargılamanın, Kautsky'nin 70 yıl önce ve daha için başında Ekim Devriminin ilkelerine yönelttiği saldırıların titrek ve korkak bir kopyası olmanın ötesine geçebilmiş değil.

Türkiye'de hayli yeni olan bu tartışmalar, Batıda çoktan eskitilmiştir. '80 öncesinde, marksist geçinen bazı liberal aydınlar Avrupa'nın bu alandaki "birikimi"ni Türkiye'ye taşımak için hayli uğraşmış, ama o günün devrimci kaynaşma ortammda pek itibar görmemişlerdi.

Bu tartışmaların bizde, kolay ve ağır bir yenilginin ardından yaşanan küçük-burjuva çözülme ve dağılma ile, Sovyet revizyonizminin Marksizm-Leninizme ve sosyalizmin tarihine yönelttiği büyük saldırı dalgasının kesiştiği bir tarihsel ortamda gündeme girmesi ve hayli itibar görmesi bir rastlantı değil elbet. Yenilgi ortamının etkileri üzerinde durmuyoruz. Gorbaçov yönetimindeki kampanya ise, yalnızca böyle tartışmalar için yenilginin yarattığı elverişli atmosferi dıştan tamamlamak, pekiştirmek ve uzun süreli kılmakla kalmadı, yürütülen tartışmalarda kullanılan maddi ve ideolojik malzemenin de esas kaynağı oldu. Karşı-devrimin yarattığı umutsuzluk atmosferi son bir kaçyılın devrimci gelişmeleriyle dağıldığı ölçüde tartışmacılar moral güçlerini, dozu şiddetlenerek süren Gorbaçovcu kampanyadan ve revizyonist blokun yaşadığı kaynaşmadan ve çözülmeden alabildiler. Sosyalizmin geçmişini karalamada sağlanan başarının sonuçları ile "sosyalist" ülkelerdeki bunalım ve çözülme, "sosyalizmin sorunları"nı tartışmaya haklı bir gerekçe sayıldı. '80 sonrasında mücadelenin ve devrimci örgüt pratiğinin dışına düşmüş ve içine dönmeye artık ne niyetleri ne de takatleri olan, bu arada biraz "aydın"lanmış bir sürü eski devrimci, gösterdikleri ilgi ve verdikleri destek ile bu tartışmalara maddi ve moral güç kattılar. Ortalığı bir "sosyalizmin sorunları"nı tartışma hevesidir sardı. Sosyalizmin tartışılacak onca "sorunu" varken, devrim ve sosyalizm için mücadelenin sorunlarını tartışmak böyleleri için anlamsızlaştı. Devrimden, devrimin sorunlarından ve pratiğinden geri durmanın vicdan rahatsızlığı bir ölçüde vardıysa eğer, onu da bu gerekçeyle rahatlatma olanağı bulunmuş oldu.

Garip görünse de gerçek olan, mücadele, devrim ve sosyalizm diye ciddi ve inandırıcı bir sorunları ya hiç olmamış ya da artık pek kalmamış kimseler tarafından sürdürüldüğü halde, "sosyalizmin sorunları" üzerine liberal tartışmaların devrimci saflarda belli bir ideolojik etki ve yankı bulabilmesidir. Bugünün koşullarında bu çok şaşırtıcı bir olgu değil aslında. Zira sosyalizm üzerine ve elbet aleyhine dünya ölçüsünde muazzam bir kampanya var. Bu kampanya burjuva-revizyonist kamptan örgütleniyor, bir bütün olarak dünya gericiliği tarafından her yolla destekleniyor. Devrimci hareketimizin kendi geçmişi konusunda zaten açıklığa kavuşamamış olmasının ağırlığını omuzlarında taşıyan ve birçok samimi ve dürüst devrimci, bu yükün üzerine bir de dünya ölçüsündeki devrim ve sosyalizm aleyhtarı kampanya binince ve bu, "sosyalist" sanılan, bazıları tarafından hala yeni mevziler denenerek ve son bir gayretle "reel sosyalist" olduğu savunulmaya çalışılan ülkelerdeki gelişmelerle birleşince, sosyalizme ne oluyor sorusu eşliğinde "sosyalizmin sorunları" tartışmaları ilgi topluyor. Dolayısıyla sözü edilen ideolojik etkiyi liberal tartışmacıların değil, devrimci hareketin kendi zayıflıklarının olanaklı kıldığı ve uluslararası revizyonizmin ve gericiliğin elele yürüttüğü sosyalizme karşı haçlı seferinin sağladığı bir başarı saymak gerekiyor. Liberal ve onların yedeğindeki troçkist tartışmacıların yaptığı ise, bu ortamın meyvelerini devşirmekten ibarettir.

*

EKİM yayın yaşamının ilk günlerinde, Sosyalist Ekim Devriminin 70.yılı vesilesiyle kaleme alınan başyazısında şu perspektifin altını

çizmişti:

"Ekim Devriminden 70 yıl sonra bugün, komünistler hem büyük tarihsel zaferden, Ekim Devriminden ve sosyalizmin inşası deneyiminden, hem de, büyük tarihsel yenilgiden, modern revizyonizmin ortaya çıkışı ve sosyalizmden kapitalizme restorasyonun gerçekleşmesi deneyiminden öğrenmek göreviyle karşı karşıya bulunmaktadır. Tarihsel zaferin deney ve derslerini tarihsel yenilginin deney ve zaferleriyle birleştirerek eğitimini gerçekleştirdiği ölçüde, dünya proletaryası, yeni toplumsal devrim dalgalarını zafere ulaştırabilir ve bu zaferin kazanımlarını kalıcı kılabilir."

"Sosyalist Ekim Devrimiyle başlayan dönemin tarihsel tecrübeleri, proletarya devrimi ve sosyalizm davasının geleceği açısından hayati önemdedir." ("'Buz Kırılmış, Yol Açılmıştır!'", sayı:2)

Biz başından beri geçmişi değerlendirmenin evrensel bir boyutu da olduğu bilinciyle hareket ettik. Yüzyılımızın ikinci yarısı uluslararası komünist ve işçi hareketi için büyük bir tarihsel yenilgiyi ifade eden çok boyutlu ve karmaşık gelişmelere sahne oldu. Sosyalizmin maddi kazanımları ve mevzileri kaybedildi, sosyalist ülkeler kapitalist restorasyonlara sahne oldu. İşçi hareketi büyük bir gerileme ve dağılma yaşadı, yeniden burjuvazinin denetimine girdi. Dünya komünist hareketi genel bir gerileme ve yıkım yaşadı, ideolojik-siyasal kargaşaya gömüldü, bölünüp parçalandı, modern revizyonist akım hareketin büyük bir bölümüne egemen oldu ve onu kapitalist düzenin uysal bir eklentisi haline getirdi. Bunlar acı tarihsel gerçeklerdir ve biz bunlara hiçbir zaman gözümüzü kapamayı düşünmedik. Bu çapta bir tarihsel gerilemenin deney ve dersleri incelenmez ve teorik düzeyde ifade edilmezse, dünya komünist hareketi başarılı bir toparlanmayı sağlayamayacağı gibi, gelecekteki kazanımlarını da güvenceye alamaz, kalıcı kılamaz.

Revizyonist kamptaki son gelişmeler gösteriyor ki, dünya komünizmi bu kamburun yarattığı haksız ama çok ağır yüklerden çok geçmeden kurtulacaktır. Bu ülkeleri hala sosyalist sanan kesimlerde bir dönem için bir kargaşa, umutsuzluk ve bunalıma yolaçsa bile, orta ve uzun vadede, bu gelişmeler, tarihsel sahnenin netleşmesini, çok şeyin yerli yerine oturmasını, ve bu ortamda yeni ve güçlü bir komünist dirilişin yaşanmasını kolaylaştıracaktır. Sosyalizm iddiasındaki revizyonist kampın, dünya devrim sürecinin sürekli olarak ürettiği sosyalizm güç ve potansiyelini sürekli olarak bozan, dağıtan, güçten düşüren, kapitalist düzenin çerçevesine ve burjuva ideolojisinin etki alanına sokan güçlü bir mihrak olarak rol oynadığı unutulmamalı. Dolayısıyla, dünya burjuvazisinin güç kazanması, sevinci ve iyimserliği kısa dönemli bir sonuçtur. Revizyonist kamptaki çözülme ve dağılmanın asıl tarihsel etkisi, dünya komünist ve işçi hareketinin büyük bir engelden kurtulması olacaktır.

Bu gelişmeler, sosyalizmin tarihsel tecrübelerini, dünya komünist ve işçi hareketinin tarihsel geçmişini değerlendirmeyi de kolaylaştıracaktır. Modern revizyonizm, sosyalizmin tarihsel kazanımlarını çok büyük ölçüde tahrip eden, dünya komünist ve işçi hareketini parçalayıp dağıtan bir teori ve akım oldu. Bu akımın dünya işçi hareketinin bünyesinde, ama özellikle sosyalist Sovyet toplumunda ortaya çıkışının ve egemen oluşunun tarihsel gerçeklere dayalı bilimsel-materyalist bir açıklamasını yapmak mutlaka gereklidir. Bu, dünya komünist ve işçi hareketinin önünü açmanın ve onu kendi tarihsel rolünü başarıyla oynayabilmesini sağlamanın en önemli teorik halkalarından biridir. Dünya komünistleri, gerçek marksist-leninistler, Kruşçevci akıma başından itibaren direndiler ve onu kapitalist restorasyon sürecinin başlangıcı saydılar. Tarihsel süreç bu öngörüyü doğruladı. Revizyonist kamptaki son gelişmeler "reel sosyalizm" konusunda en bağnaz olanların bile inançlarını sarstı. Ama Kruşçevci akım bu tarihsel süreçin başlangıcı olsa da, kendisi yalnızca önceki süreçlerin bir ürünü ve sonucuydu. Bugün artık önemli ve gerekli olan, Bolşevik partisinde ve sosyalist Sovyetler Birliği'nde, böyle bir akımı besleyen, yeşerten, parti ve toplum yaşamına egemen kılan süreçleri çözümlemek ve anlayabilmektir. Bürokratik oluşum ve dejenerasyona yolaçan tarihsel, toplumsal, siyasal, kültürel ve düşünsel ortam ve etkenleri marksist-bilimsel bir açıdan çözümlemek, nesnel koşulların olduğu kadar sosyalizmin bu alandaki kendi teorik ve pratik kusurlarını, zaaflarını ve hatalarını tespit etmek ve anlamak, bedeli ağır

ödenmiş bir tarihsel tecrübeyi bilince çıkarmak, teorik düzeyde ifade etmek, bizim için temel bir sorundur ve hayati önemdedir.

Dolayısıyla ve sonuç olarak, biz, sosyalizmi sorunsuz olarak görmek bir yana, tersine, bu alanda çok ciddi sorunlarımız ve görevlerimiz olduğu görüşündeyiz. Ama komünistlerin bu sorunlar karşısındaki ilkesel konumu, ele alış şekli ve amacı solcu liberallerden temelden farklıdır. Sosyalizmin tarihsel tecrübelerini ele almak, dünya komünist hareketinin geçmişini değerlendirmek, komünistler için, liberal aydınlar korosunun burjuva-demokratik gevezeliklerinden, Stalin'e yöneltilmiş seviyesiz saldırılarından, idealist spekülasyonlarından çok başka bir iştir. Her şey bir yana, devrim ve sosyalizm diye bir meselesi olmayan ya da artık kalmayanların sözümona "sosyalizmin sorunları"nı tartışması, bir ikiyüzlülük, bir ahlaksızlık örneğidir.

Böyleleri bu tür tartışmalarla, samimi devrimcilerin dikkatini Türkiye devriminin temel sorunlarından ve dönemin temel devrimci görevlerinden uzaklaştırmanın da zeminini hazırlamış oldular. Henüz kendi yakın ve sığ geçmişini bile iyi kötü değerlendirme güç ve yeteneği gösterememiş, konumunu ve bakışını netleştirerek kendini bir yere oturtamamış olanlar, bu tartışmalara eğilim gösterdikleri ölçüde liberal tuzağa düşmek ve içinde boğulup gitmek akıbetine uğrayacaklardı. Bunun örnekleri daha şimdiden var. Dünün az çok ciddi bazı devrimci çevreleri, "sosyalizmin sorunları"nı tartışma adına bugün her kafadan bir sesin çıktığı toz duman bir tartış ma kulübüne dönüşmüş durumdalar. Girdikleri bu çıkmazdan nasıl çıkabilecekleri ya da bu gidişle nerede karar kılacakları konusunda kendilerinin dahi bir fikri yok.

"Sosyalizmin sorunları" tartışmaları devrimci hareketimizin ve Türkiye devriminin sorunlarından bir kaçıştı aslında. EKİM bu eğilimi daha başından tespit etti, ve devrimci hareket için en acil sorunun kendi geçmişini değerlendirmek, kendi konumunu netleştirmek olduğu bilinciyle çabalarını bu alana yöneltti ve dikkatleri bu alana çekmeye çalıştı.

Bu sanıldığından da geniş bir alandı, hiç de salt "ulusal" ya da Türkiye'nin kendi özgünlükleriyle sınırlı değildi. Hareketimizin yakın geçmişini değerlendirmeye ve anlamaya çalışmak, her şeyden önce geçmişin dünya görüşü ve teorik kavrayışlarını sorgulamak, temel teorik tezleri ve programatik temeli tartışmak demekti. Bu ise evrensel boyutları olan bir tartışma anlamına gelir. Örneğin, geçmiş harekete damgasını vuran popülizm, Türkiye'nin kendi toplumsal hareketliliği ortamında güç bulsa bile, hiç de yerel değil, bütünüyle çağdaş ve evrensel bir akım ve olguydu. Dahası dünya ölçüsünde ve bir dönem hayli etkili olması, yüzyılımızın ikinci yarısında dünya komünist ve işçi hareketinde yaşanmış gelişmelerden hiç de ayrı düşünülemezdi.

Ama evrensel bir çerçeveye otursa bile, öncelikle kendi hareketimizin yakın geçmişini değerlendirmek, anlamak ve aşmakla başlanmalıydı. Bu bize, sosyalizmin tarihsel deneyimini, dünya komünist hareketinin geçmişini sağlıklı bir değerlendirmeye tabi tutacak teorik, politik ve moral güç ve olanakları da sağlardı. Böylece "sosyalizmin sorunları"nı tartışmak bizim için, boş ve sorumsuz aydınların amaçsız akademik gevezelikleri olmaktan çıkar, asli devrimci görevlerimizden kopmadan, gerçekleştirmeye çalıştığımız devrim ve kurmak hedefinde olduğumuz sosyalizm için, mirasçısı ve çağdaş sürdürücüleri olduğumuz bir geçmişten, sosyalizmin ve dünya komünist hareketinin geçmişinden, gerekli deney ve dersleri çıkarmak çabası olurdu.

Bunu, sosyalizmin deneylerini özetlemek ve gelecek için dersler çıkarmak temel görevini, yalnızca ihtilalci komünistler, sosyalizm davasına eylemle kanıtlanan bir sadakati sürdürenler, Marksizm-Leninizmin canlı, devrimci özüne bağlı kalarak, onu toplumu dönüştürmede etkili bir silaha çevirenler, kendi ülkelerinde devrimci sınıf hareketini ve devrimi örgütlemekten bir an bile geri durmayanlar, bütün enerjileriyle sosyalizmi gerçek kılmak için çalışanlar yerine getirebilirler, getireceklerdir de.

Üçüncü yılında EKİM...

Devrimci hareketin yeni yayın yılımızı vesile ederek üzerinde durmak istediğimiz başka

bazı sorunları daha var. Bunları önümüzdeki sayılarımıza bırakarak kendimiz ve yeni dönemde görevlerimiz üzerinde de kısaca durmak istiyoruz.

EKİM bu sayısı ile birlikte üçüncü yayın yılına başlamış bulunuyor. Legalizme ve kolay yoldan güç toplamanın çekici bir alanı olarak legal yayıncılığa özel ve güçlü bir eğilimin olduğu bir dönemde illegal olarak çıkan EKİM, yeni şekillenen bir hareketin organı olmasına karşın, yayın yaşamını geride kalan iki yıl boyunca düzenli biçimde sürdürdü. Bu süre içinde başardıkları üzerinde durmuyoruz. EKİM Hareketi olarak katettiğimiz mesafe bu konuda yeterli bir fikri kendiliğinden verecektir. Zira gazetemiz teorik, politik ve pratik çabalarımızın temel aracı, taşıyıcısı ve temsilcisi olmuştur.

Yeni bir hareketin tek yayın organı olduğu için üzerine çok yönlü yükler bindi. Özellikle teorik içerik çoğu zaman öne çıktı. Bu durum, politik faaliyetin ve örgütsel şekillenmenin de temel aracı olmak durumundaki bir organın, bu işlevlerinde zaafa uğramasına, hiç değilse zayıf kalmasına yolaçtı. Öte yandan bu, zorunlu kıldığı fazla sayfa sayısı ile illegal bir yayın organı için bir hantallık etkeni de oldu. Hareketimizin ulaştığı bugünkü gelişme aşamasında EKİM'in çok yönlü yüklerinde belli sınırlamalara gitmek, teorik yükünü önemli ölçüde azaltmak, sayfa sayısını düşürmek, bütün bunlara bağlı olarak politik ve örgütsel işlevini kuvvetlendirmek olanaklarına yaklaşmış bulunuyoruz. Hemen değil, ama çok fazla da gecikmeden buna uygun bir değişime ve düzenlemeye gideceğimizi umuyoruz.

Teorik çalışma ve ideolojik mücadele hareketimizin gündemindeki özel yerini ve önemini hep koruyacaktır. Geride bıraktığımız iki yıl içinde bu alanda katettiğimiz ilerlemeyi, bu alandaki görev ve sorumluluklarımızın henüz çok sınırlı bir bölümünü yerine getirebilmiş olmak sayıyor, içinde bulunduğumuz tarihsel ortamda bitmez tükenmez gördüğümüz bu alanda henüz işin başında olduğumuzu düşünüyoruz. Geride kalan dönemde, tahmin edilebilir nedenlerden dolayı daha çok bünyesinden koptuğumuz belli bir kesimin teorik-siyasal platformunu hedef alan bir ideolojik mücadele yürüttük. Bu safha bizim için artık geride kalmıştır, çok özel ve zorunlu durumlar olmadıkça bu kesime dönüp bakmayı düşünmüyoruz artık. Yeni dönemde ideolojik mücadeleyi daha genel bir çerçevede ve devrimci hareketi gün geçtikçe daha çok etkiledikleri görülen liberal-revizyonist akımları özellikle hedefleyerek yürütmek amacındayız.

Komünistler için bir bütün olarak dönemin en temel ve en acil sorunu; politik ve örgütsel gelişiminde işçi hareketine her yolla yardım etmek, bağımsız sınıf hareketinin ve örgütünün yaratılması için her türlü çabayı harcamak, sınıfın ileri kesimlerini sosyalizme kazanmak, leninist bir sınıf örgütünde birleştirmek, kısaca partileşmektir. Hareketimiz teorik ve pratik görevlerini bu acil ve temel sorun çerçevesinde tanımlıyor.

Dolayısıyla, yeni dönemde, işçi sınıfını temel alan bir politik faaliyet ile leninist esaslara ve proleter sınıf tabanına dayalı, kadrolarını esas olarak bu alandan devşiren bir örgütsel şekillenmenin sorunları gündemimizin odağında olacak ve teorik çalışmayla bir bütün oluşturacaktır.

Biz kısa bir geçmişi olan bir hareketiz. Buna rağmen belli güçler biriktirmeyi başarmış bulunuyoruz. Örgütsel alandaki temel görevimiz bu güçleri en iyi şekilde düzenlemek, örgütlemek, enerjik ve militan bir politik faaliyetin içine sokmaktır. Örgütsel oluşumda ve pratik-siyasal faaliyette henüz çok geri bir noktada olduğumuzun ve bu alanda hızlı ve güçlü adımlar atmak acil göreviyle karşı karşıya bulunduğumuzun bilincinde olmalıyız. Mevcut geriliğimizin işe sıfırdan başlayan bir hareket için belli bir noktaya kadar hoş görülebilir nedenleri var. Ama artık daha fazla gecikemeyiz. Özellikle sınıfın en gelişmiş kesimlerine yönelik olmak üzere planlı ve sistemli bir siyasal faaliyeti bir an önce gündeme almak zorundayız. Bunu yapamadığımız, başaramadığımız sürece kelimenin gerçek anlamıyla bir siyasal hareket olamaz, bir çevre olarak kalırız.

3. yayın yılımıza girerken, tüm yoldaşlarımızı, devrimci sınıfa layık gerçek bir siyasal hareket ve örgüt olabilmemiz için mümkün olan en azami çabayı, insiyatifi, militan ve enerjik tutumu, yeteneği ve yaratıcılığı göstermeye çağırıyoruz.

EKİM

Ağırlıklı olarak İstanbul'da dağıtılan bildiriyi yayınlıyoruz.

Bahar eylemleri yargılanamaz!
Tekel işçileriyle dayanışmayı yükseltelim!

Yüzbinlerce işçiyi kapsayan, işçi sınıfının Mart ve Nisan aylarında çeşitli biçimlerde gerçekleştirdiği direniş eylemlerinin üzerinden 5 aya yakın bir süre geçti.

Eylemler ekonomik taleplerle başlamasına rağmen, kısa sürede politik bir niteliğe bürünmüş, hükümetin kendisine yönelik eylemlere dönüşmüş, çoğunlukla yasadışı biçimlerle Türkiye'nin dörbir tarafına yayılmıştı. İşçiler eylemleri ile sadece hükümeti değil, çoğunlukla sendika bürokratlarını da hedef almış, onlara rağmen eyleme geçmişti. Eylemler devrimci bir işçi partisinin önderliğinde gerçekleşmemiş, kendiliğinden patlamalar olarak başlamışsa da, bu haliyle bile işçi sınıfı ortaya koyduğu eylemlerle, Türkiye devriminin belkemiği ve öncüsü olduğunu bir kez daha dost ve düşmana göstermişti. İşçiler eylemleriyle burjuvaziyi geriletmiş ve %142 ücret zammıyla toplusözleşmeler imzalanmıştı.

İşçi sınıfı Mart-Nisan direnişiyle toplumun geniş kesimlerinin sempati ve desteğini kazanırken, burjuvazinin ise nefretini üzerinde toplamıştı. Ne var ki, burjuvazi gelişen eylemler karşısında çaresiz kalmış, eylemler yasadışı biçimde gelişmesine rağmen, eylemleri şiddetle bastırmayı ve yargılamayı göze alamamıştı. Polisin bir iki sefer denediği eylemleri engelleme girişimi ise, işçilerin daha fazla tepkisini toplamıştı. Bu koşullarda, tüm burjuva partiler ve sendika bürokratları, engelleyemedikleri eylemlerin daha fazla sertleşmeden, barışçıl, masum gösteriler olarak geçmesi üzerine dikkatleri yoğunlaştırmışlardı.

Burjuvazi o gün yapamadığını bugün gerçekleştirmeye çalışıyor. Eyleme katılan işçilerin öncülerini işten atarak, onları yargılayarak, cezalandırmaya, gözdağı vermeye ve eylemlerin intikamını almaya çalışıyor. Önce toplu tensikatlara girişerek bunu yapmaya çalıştı, şimdi ise ceza davaları açarak bunu yapmaya çalışıyor.

Bu amaçla burjuvazi savcılarını harekete geçirdi. 23 Cevizli Tekel işçisi hakkında yasadışı direnişe geçerek üretimi durdurma iddiasıyla dava açıldı. Bu davanın ilk duruşması, Kartal Asliye Ceza Mahkemesi'nde 12 Eylül'de, bu anlamlı günde yapıldı. İlk mahkemeyi 12 Eylüle getirerek, burjuvazi daha ilk başta işçilere gözdağı vermeyi hedefledi.

Açıktır ki, dava 23 işçi önderi şahsında açılsa bile, amaç işçi sınıfını, onun bahar eylemleri olarak da adlandırılan direniş eylemlerini yargılamak, işçi sınıfına, direnişçilere gözdağı vermektir.

İşçi arkadaşlar,

Bu davaya, davamıza sessiz kalacak mıyız? Üretimden gelen gücümüze dayanarak en meşru taleplerle gerçekleştirdiğimiz eylemlerin yargılanmasına izin mi vereceğiz? Açıktır ki izin vermeyeceğiz, vermemeliyiz! Evet eylemler çoğunlukla yasadışıydı, ama bunun sorumlusu bizler değiliz. Bu yasaları yapanların sorunudur. Yasaları bizler yapmadık ki, ona uymakla kendimizi yükümlü sayalım. Bu dava basit bir iş davası değil, işçi sınıfı ile burjuvazinin karşı karşıya geldiği politik bir davadır. Burjuvazi davayı açarak bizi meydana davet ediyor. Sıra bizde, daveti davetimizdir deyip meydana mı çıkacağız, yoksa sessizliğe gömülüp, burjuvazinin tek kale maç oynamasına seyirci mi kalacağız? Açıktır ki, ikinci yol bizim yolumuz olamaz. Daveti kabul edip, eylemlerimizle açılan davayı protesto etmeli, burjuvaziyi dava açtığına pişman etmeli, işçi kardeşlerimizle, eylem yoldaşlarımızla dayanışmayı yükseltmeliyiz. Sessizlik yeni davalara davetiye çıkarmaktır, çünkü, Mart-Nisan direnişlerine sadece 23 Tekel işçisi değil, Türkiye'nin dörtbir yanından yüzbinlerce işçi katıldı. Ama eylemleri savunup, eylemlerimizle, yargılanan arkadaşlarımızla dayanışmaya girersek, burjuvazi davayı açtığına pişman olacak, işçi sınıfına ise yeni bir moral kaynağı olacaktır.

Öyleyse görev başına! Eylemlerimizle davayı protesto etmeli, sınıf kardeşlerimizin yalnız olmadığını göstermeli, sendika yöneticilerine dava karşısında sessiz kalmamaları için baskı yapmalı, kararlılığımızı bir kez daha göstermeliyiz. İkinci duruşma 30 Ekimde yapılacaktır. Yığınlar halinde mahkeme

salonunu, mahkemenin önünü doldurmalı sınıf kardeşlerimizin yalnız olmadığını, asıl yargılanması gerekenin işçi sınıfını açlığa ve sefalete iten sermaye düzeninin kendisi olduğunu haykırmalıyız. Eylemlerde parolamız, "bahar eylemleri yargılanamaz, yargılanması gereken sermaye düzenininin kendisidir" olmalıdır! Haklılığımızı gür sesle haykırmalıyız. Çünkü haklıyız ve biz kazanacağız!

Devrimciler, işçi sınıfının davasına gönül verenler,

Tekel davası, burjuvazinin işçi sınıfına, onun şahsında devrime saldırısıdır.

Bilindiği gibi, işçi sınıfı bahar eylemleri ile sadece kendi gücünü kanıtlayıp burjuvaziyi geriletmedi. Toplumun tüm emekçi kesimlerine güç ve moral verdi.

Sizler de, çeşitli proteso eylemleri örgütleyerek, işçi sınıfının eylemlerine destek vererek işçi sınıfının yanında olduğunuzu gösteriniz. İşçi sınıfının davası sosyalizm davasıdır, sosyalizm davası ise aynı zamanda tüm emekçilerin davasıdır. Öyleyse sizler de görev başına, işçi sınıfı ile dayanışmaya!

Kahrolsun sermaye iktidarı!

Yaşasın Sosyalizm!

EKİM

Eylül 1989

Otomobil-İş Kongresi Üzerine

Otomobil-İş'in Kongresi 20 Ekimde yapılacaktır. Kongreye giderken genel merkezde ve çeşitli şubelerde TBKP'liler genelde etkin durumdadır. Bunlar karşısında ise genel merkezin uygulamalarına karşı hoşnutsuz olan bir muhalefet grubu bulunmaktadır. Muhalefet genelde küçük-burjuva akımların etkisi altında olanlardan oluşuyor. Fakat muhalefeti oluşturanların ideolojik bakımdan geriliği ve genelde reformizmin etkisi nedeniyle muhalefetin perspektifi sendikal çerçeveyle sınırlıdır. Sendikal mücadele işçi sınıfı mücadelesinde bir araç olarak değil, giderek bir amaç düzeyine yükseltiliyor. Kuşkusuz sendikal mücadeleyi amaç düzeyine çıkarmayanlar da varolmasına rağmen, genel eğilim budur. Oysa devrimci proleterler açısından sendikalar ne derece radikal bir tutum takınırlarsa takınsınlar, işçi sınıfı hareketinin gelişiminde ancak bir araç olabilirler. Çünkü iktisadi örgütlenmeler doğası gereği, işçi sınıfı hareketinin düzen sınırlarının dışına çıkmasının araçları olamazlar.Sendikalar ancak, işçi sınıfının partisi tarafından yönetildiği, onun tarafından önü aydınlatıldığı ölçüde düzene yönelik mücadelenin araçları olabilirler. Çünkü işçi sınıfının sorunu, sadece iş ve yaşam koşullarını biraz düzeltmek değil, tüm kötülüklerin, sömürünün, burjuvazinin baskısının, açlığın, fuhuşun vb. kaynağı olan kapitalist düzenin yıkılması, özgür ve sömürüsüz bir düzenin, sosyalizmin kurulmasıdır. Kapitalizmi yıkma, sosyalizmi kurma mücadelesinin başarısı ise, sendikal mücadele esas alınarak değil, sendikal mücadeleyi de ihmal etmeden, devrimci bir işçi partisinin öncülüğünde işçi sınıfının politik mücadelesini geliştirmekle başarılabilir. Bizim muhalefetteki arkadaşların çoğunun anlayamadığı, bazılarının anlamak istemediği canalıcı gerçek budur. Bundan dolayıdır ki, ya TBKP'nin yaptığı gibi reformizminin ya da sendikalizmin tuzağına düşmek kaçınılmaz oluyor. Örneğin günümüzde sık sık "devrimci işçiler sendika yönetimine" sloganı atılıyor. Kuşkusuz doğru bir slogan.Ancak bu sloganın gerçek haline gelmesi, işçi sınıfı hareketinin, öncü devrimci bir parti önderliğinde geliştirilmesine bağlıdır. Dayatmış bir görev olarak öncü partinin yaratılması görevi ikinci plana atılarak, sendikal mücadele esas alınarak bu görev başarılamaz.

Muhalefet bu perspektife sahip olmadığından, sendika yönetimine karşı oluşan hoşnutsuzluğun kendiliğinden bir sonucu olmaktan öteye gidemiyor. En son İzmir ve Topkapı şube kongrelerinde muhalefetin sergilediği tutum bunun çarpıcı bir örneğidir. Muhalefet tutarlı bir politik çizgi ışığında mücadelesini sürdüremediği için, karşı olduklarını söyledikleri merkezden örgütlenme genel sekreterini ve mali sekreteri içine aldı. Ki bunların TBKP'li reformistlerden pek de bir farkı yok. O zaman sormak gerekiyor: Reformizme karşı reformcularla birlikte geliştirilmeye çalışılan mücadele ne derece başarılı olabilir? Sınıf hareketiyle ne kadar birleşebilir? Açıktır ki, muhalefetin

(Devamı s.29'da)

Bahar eylemleri ve tekel davası

Kapitalist sınıfın yarattığı çember, işçi sınıfının ilk grevleri ve özellikle NETAŞ işçilerinin greviyle kırılmaya başladıktan sonra, işçi sınıfı hareketinde, ekonomik sömürünün yoğunlaşmasının da etkisiyle gelişmeler göze çarpmaktadır. İlk grevlerde, yasalarla ve yasal güçlerle karşı karşıya gelmede rastlanan çekingenlik, artık pek göze çarpmıyor. Bu konuda, işçileri, temelde ekonomik nedenlerle de olsa yasalarla karşı karşıya getiren, onları yasaları çiğnemeye sevkeden ve "bahar eylemleri" olarak adlandırılan 1989 yılı Nisan-Mayıs eylemleri, ayrı bir önem taşımaktadır. Bahar eylemleri, Türkiye'de, sınıflar mücadelesi ve gelecek açısından önemli ve zengin deneyimler bıraktı.

Bahar eylemlerinin yükseldiği temel ve nedenleri ne olursa olsun, bunun gelecek için taşıdığı önem, sınıfın, burjuva yasalarını açıktan çiğnemeleri ve bu yasaları fiilen etkisiz kılması olgusudur. Pratikte toplu vizite ye çıkma, işi yavaşlatma, işi durdurma vd. biçimlerde gerçekleşen bu eylemler, açıkça toplu iş sözleşmesi grev ve lokavt yasasının ihlaliydi. Her ne kadar bu eylemler, kapitalizmin kendisine değil de sonuçlarına karşı da olsa, işçiler en temel haklarını dahi elde edebilmek için burjuva yasallığına boyun eğmemenin, onları pratikte işlemez hale getirmenin gerekliliğini gördüler.

Bu durumda sınıf bilinçli işçilerin, sosyalistlerin başta gelen görevi, ekonomik haklarını elde etme kaygısıyla davranan ve bunun için yasaları çiğneyerek eylem yapan, yani kapitalizmin sonuçlarını hedef alan işçilerin mücadelesini kapitalizmin bizzat kendisine yöneltmektir.

İşçi hareketleri yalnız devrim güçleri için değil, karşı-devrim için de öğretici oluyor. Burjuvazi, işçilerin mücadelesi yükseldikçe elindeki silahlara daha sık başvuruyor, asker ve polis güçleri ile mahkemelerini daha sık kullanıyor. Nitekim bahar eylemleri döneminde, 26-27 Nisanda Tekel'in Cevizli Sigara Fabrikası'nda, binlerce Tekel işçisinin fabrika önünde miting yapma ve üretimi durdurma eylemleri üzerine Tekel Genel Müdürlüğü'nün ihbarı sonucu ve verdiği bilgiler çerçevesinde Kartal 2. Asliye Ceza Mahkemesi'nde 23 Tekel işçisi hakkında "üretimi durdurmak, işverimini düşürmek ve işçileri yasadışı direnişe teşvik etmek" ten dolayı dava açılmış bulunuyor. İçlerinde sendika işyeri temsilcileri, öncü işçiler de bulunan "sanık" lar hakkında hapis cezası isteniyor.

Sermaye sınıfı, işçi sınıfının mücadelesine önderlik eden, sınıfın bilinçli unsurlarını, onlara gözdağı vermek, sınıfla bağlarını koparmak ve onları fiilen mücadele dışına çekebilmek için mahkemelerinde yargılayıp, zindanlarına kapatmak amacındadır. Bu noktada bilinçli işçilerin, sosyalist güçlerin görevi, öncelikle sınıf içinde, bu yargılamaların onları öndersiz bırakarak mücadelelerini ezmeye yönelik olduğunun ve önderlerine sahip çıkmak gerektiğinin propogandasını yapmak ve işçileri bu konuda eğitip kavgaya hazırlamaktır.

Önümüzdeki dönem, sınıf mücadelesinin daha da güçlenmesine bağlı olarak burjuvazinin, proletaryaya ve onun önderlerine saldırıları daha da artacaktır. Tekel'in öncü işçilerinin yargılanmasıyla ortaya çıkan '80 sonrasının bu ilk toplu işçi davasında alınacak kararlı tavır, gelecekteki mücadele açısından da büyük öneme sahiptir. Bu konuda atılacak her ileri adım, sınıfa, devrim ve sosyalizm mücadelesinde güç ve moral verecektir.

B.ÇİHAN
İstanbul

Yeni Dönem ve...

(Başlarafı s. 11'de)

barınma, polis ve idare baskısı, keyfi soruşturmalar, disiplin yönetmenliği vs). Yinelemek gerekirse bütün bu akademik- demokratik istemleri tutarlı bir şekilde savunursak ve esas olana, siyasal mücadeleye, sosyalizm mücadelesine tabi kılarsak ve de gençliğe anti-kapitalist bir perspektif verebilir ve gençlik eylemleri içinde atak, insiyatifli bir çizgiyi egemen kılarsak, görevimizi yerine getirmiş olacağız. Bir kez daha yineliyoruz:

DAHA KİTLESEL VE DAHA MİLİTANCA

Y.CAN

Yeni dönem ve öğrenci hareketi

Yeni bir öğretim dönemi, öğrenci gençlik açısından bir bütün olarak hareket etme ve yeni bir mücadele dönemidir. Toplumun en dinamik, en enerjik, öğrenmeye gelişmeye yeniye en yatkın kesimi olan gençliğin bir bölümünü oluşturan öğrenci gençlik, komünist hareketin özel önem verdiği alanlardan biridir. Bu, sözkonusu alandaki potansiyelin mücadele, parti ve devrim için taşıdığı önemden dolayıdır.

Faşist Eylül darbesi ile bastırılan toplumsal muhalefet özellikle '80'in ikinci yarısında tekrar canlanmaya başladı. Kendiliğinden gelişen ve daha çok akademik nitelik taşıyan bu canlanma, son zamanlarda siyasal istemler için mücadele ile birleşti ve bu sonuncusu giderek belirgin hale geldi.

Komünistler açısından açık olan ve teorik olarak sürekli işlenen, siyasal faaliyetin esas alınması, yığınlara sosyalizm perspektifi ile gidilmesi, sınıfa sosyalist bilincin verilmesi görevi her zamankinden daha yakıcı bir görev olarak önümüzde duruyor. Bu görev iktidar perspektifi ile mücadele eden partinin hem kadro faaliyetinin hem de yığın faaliyetinin temelini oluşturuyor. Marksist-Leninist teori, Leninist parti ve militan devrimci bir pratik birbirini bütünleyen ve bütünleştiği oranda işlevini yerine getiren bileşenlerdir. Öğrenci gençlik (liseli ve yüksek öğrenim) arasındaki faaliyetimizide bu genel perspektifleri gözetmeli, kendimiz için sonuçlar çıkartmalıyız. Geçmişte ve bugün de kısmen devam eden gençliğe "kurtarıcı" ya da "öncü" rolü atfetmek, gençlik içerisinde parti yaratmak, küçük-burjuvaziye, ara tabakalara, diğer bir deyişle mülk sahibi sınıfların bir kesimine dayanarak parti yaratmak eğilimlerine, proletarya ve emekçileri "kurtarma" görevini kendilerine atfeden, sınıftan kopuk ve sınıfı küçümseyen eğilimlere karşı mücadele etmek, bu eğilimde olanlara karşı ideolojik mücadele yürütmek, öğrenci gençlik içerisinde faaliyet yürüten komünist gençlik için can alıcı görevlerden biridir.

Nedenine gelince, toplumdaki çeşitli sınıf ve tabakaların istemleri ve beklentileri farklılık arzediyor ve her sınıf son tahlilde kendi dünya görüşü, siyasal bakışı ve sınıf çıkarları temelinde hareket eder. Bilimsel sosyalizm ile devrimci işçi hareketinin birliğinin ifadesi, işçi hareketinin öncü örgütlü müfrezesi olan, olması gereken proletaryanın komünist partisi, işçi sınıfı hareketine önderlik görevlerini yerine getirirken, sınıf dışında diğer emekçi kesimler içerisinde de faaliyet yürütür. Proletaryanın mücadelesine dost ve müttefikler yaratır. Öğrenci gençlik bu alanlardan yalnızca birisidir. Ve son 20 yılın gösterdiği gibi bu kesim bizde ayrı bir önem taşımaktadır.

Bütün bunlardan sonra sorunun önemli bir diğer noktasına geliyoruz. Bu alanda nasıl bir faaliyet yürütülecek, hangi sınıfın ideolojisi ve programıyla gidilecek.Bu nokta komünistler ile burjuva liberal, reformcu, revizyonist ve küçük-burjuva demokratik devrimciler arasındaki ayrım noktasını oluşturuyor. Bu ayrım daha önce de EKİM'de çok yönlü olarak işlendi. Komünist gençlik olarak bu alandaki çalışmalarımızda EKİM'in ortaya koyduğu perspektif ışığında hareket etmeli, faaliyetimizi sosyalizm perspektifiyle düzenlemeli, siyasal çalışmayı temel almalı, akademik-demokratik istemleri küçümsememeli, fakat bunları gençliği devrim mücadelesine kazanmanın bir aracı olarak ele almalıyız. Bir yandan sosyalizm perspektifiyle öğrenci hareketine müdahale ederken, diğer yandan öğrenci hareketinin politik olaylar karşısında duyarlılığının bilincinde olarak, eylemler içinde aktif bir şekilde yeralarak, hareketimizin sesini duyurabilmeliyiz. Bu ise çok yönlü ve zor bir faaliyeti gerektiriyor. Komünist gençlik bu zor ve çok yönlü faaliyeti geçmiş olumlu deney ve tecrübelerden yararlanarak, bunları zenginleştirerek ve yaratıcılığıyla birleştirerek yerine getirmesini bilecektir. Revizyonistlerin mücadeleyi burjuva düzen sınırları içerisinde tutma, rejimle uzlaşma ve parlamenter kanallara aktarma gerici anlayış ve çabaları, bu dönemde de en önemli bir tehlike olarak önümüzde duruyor. Devrim ve karşı-devrim kamplaşmasının iyice belirginleştiği bu dönemde reformculuğa, pasifizme, teslimiyete ve burjuvaziyle aynı cepheden yapılan saldırılara karşı sosyalizmin

bayrağı altında mücadele keskinleşecektir. Mücadele edilmesi gereken diğer bir anlayış olan özünde burjuva demokrasisi perspektifi ile sınırlı ama bunu sosyalizme olan küçük-burjuva özlemle de birleştiren popülizme karşı mücadeledir. Esas olarak radikal-devrimci zemin üzerinde duran bu kesime karşı verilecek ideolojik ve siyasal mücadele ile bu burjuva demokratik bakışı mahkum etmek yoğun bir çaba gerektiriyor. Çünkü keskinleşen devrim ve düzen çatışması, düzenden yana tavır alan liberal-revizyonist cephenin yüzünün açığa çıkmasında ve niteliğinin kavranmasında uygun ortam yaratıyor. Ama radikal-devrimci bir zeminde olupta, "demokratik cumhuriyet", "demokratik kapitalizm", tam ifade etmek gerekirse, burjuva demokratik devrim perspektifi ile muhalefeti kendi etrafında toplamak çabasındaki halkçı kesim, savunduğu program aracılığıyla sosyalizm mücadelesini zayıflatıyor.

Geçmiş dönemdeki pratik gençlik faaliyetine kabaca bakmak gerekirse, 88-89 döneminde gerçekleşen çeşitli protesto, forum ve yürüyüşler '80 sonrası en militan eylemlerindendir. Özellikle '89 1 Mayısında burjuvazinin militarist güçlerinin azgın saldırısına rağmen kutlanması ve bir devrimcinin şehit düşmesi (M.Akif Dalcı); 2 ve 3 Mayısta İ.Ü.Merkez binasında üst üste yapılan reform ve yürüyüşler (Bu yürüyüş ve forumların temel şiarı "Faşist Devlet, Katil Polis" olmuştur); 4 Mayısta Zeytinburnundaki cenazede meydana gelen militan sokak çatışması; daha sonra İstanbul'daki çeşitli fakültelerde gerçekleştirilen polis karakollarının tahrip edilmesi ve içindekilerinin kovalanması vb., bu dönemin en militan eylemleridir. Öğrenci gençlik 1 Mayıs'a aktif olarak katılmıştır. Daha sonra okulda gerçekleştirilen (2 ve 3 Mayısta) eylemlerde önemli bir katılım sağlanmıştır. Yine cenazeye de okullardan önemli bir güç katılmıştır ama karakolları tahrip etmede aynı katılım sağlanamamıştır. Bunda zaman zaman kendini gösteren "iradi eylem" anlayışı ile birlikte propogandanın yetersiz ve zayıf tutulması ve geniş katılımı sağlayan bir sistemden yoksun oluşu da rol oynadı. "İradi eylem" anlayışıyla birleşen küçük grupların eylemlerinin gündeme getirilmesi geniş kitlesel eylemler için çaba sürdürmeyi olumsuz yönde etkilediği gibi, gençlik içinde bu tür eylemleri kanıksamaya ve edilgenliğe de neden oluyor. Bütün bu militan mücadele örneklerine rağmen görülen gerçek, eylemlerin hala beklenen kitleselliğe ulaşmadığıdır. Diğer bir olumlu özellik, yetersiz de olsa, kimi zaman yasak savma kabilinde olsa da Kürdistan'daki zulme karşı sessiz kalınmamasıydı. Bu bir olumlu özellik olmasına rağmen tümüyle yetersiz destektir. Kürdistan'daki özgürlük mücadelesi belli bir sempati yarattı. Ama görevimiz gençliği bu özgürlük mücadelesi karşısında enternasyonalist bir ruhla eğitmek ve yetiştirmek için üzerimize düşeni yerine getirmek, lafta değil çok yönlü mücadele içerisinde bunu göstermektir. Bu, yurtsever Kürt öğrenci hareketiyle birliği de geliştirecektir.

Öğrenci gençliğin kitlevi örgütlenmesi sorununa gelince, bu konuda yıllardır çaba sarfedilmesine rağmen istenilen başarı sağlanmış değildir. Bunu bir kaç nedenle açıklamak gerekirse, faşist diktatörlüğün yığınların mücadelesi ve örgütlenmesinden duyduğu korku nedeniyle binbir yolla engelnemeye gitmesi gösterilebilinir. Diğer bir neden istenilen yığınsallığın sağlanmamış olması ve dar bir çalışma biçimi olan dernekçilik perspektifinin aşılamamış olması ve yapıldığı kadarıyla kısır ve gereksiz tartışmalarla sorunun esasından uzaklaşılması gösterilebilir. Bunlara ek olarak bölümlerde, sınıflarda çalışmaların yapılmaması veya çok zayıf yapılması, bunun yerine her fakültede 50-60 kişilik, deyim yerindeyse profesyonel dernekçilik, kitleselleşmenin önünde engel teşkil etmektedir. Bu nedenlerle birlikte gençliğe götürülen perspektiflerin sığlığı, liberal ve devrimci demokrasi akımlarının devleti-düzeni sorgulayan, çıkış yollarını araştıran ve üslenilen misyonun gereği olarak sosyalizme kazanılması gereken gençliğe, burjuva rejim içerisinde elde edilebilecek istemleri devrim programı diye sunmaları gençliğin enerjisini sınırlıyor, ufkunu daraltıyor. Özünde kapitalizm sınırlarını aşmayan bu programların gençliğin bilincinde yaptığı tahribat, devrime, sosyalizme kazanılması gereken bu potansiyeli anti-kapitalist perspektifin dışına itiyor, demokratlığın, anti-faşizm ve anti-emperyalizmin dar sınırları içine hapsediyor. Devrimci gençlik dışında kalan yığınla gençliği bu mücadele içerisine çekmemiz için yeterince sebep, sorun var (YÖK, harçlar, beslenme,

(Devamı s. 9'da)

Leninist parti: Mücadelenin ve devrimin biricik güvencesi

S.Engin

"Uluslararası popülizmin güç ve etkisini yitirdiği bir dönemin ardından, modern revizyonizmin Gorbaçovculukta ifadesini bulan yeni ideolojik saldırı dalgası başladı. Bu saldırı Türkiye devrimci hareketini ağır bir yenilginin ardından, henüz şaşkın ve dağınıkken yakalayınca, geniş bir etki alanı buldu. Devrimci hareketin bunalımını derinleştirici bir rol oynadı. Liberal-tasfiyeci eğilime güç kattı."

Bunlar Ekim'in ikinci mücadele yılına girdiği 13.sayısında söylenmişti. Komünistler için hayati önem taşıyan bir gerçeğe vurguydu. Geride bıraktığımız bir yılda gerek karşı-devrimin yönelediği politik manevralar, gerekse devrimin saflarında gözlemlenen ideolojik tutum ve yönelimler bu vurgu üzerinde döne döne durmayı zorunlu kılıyor.

Son bir yıl boyunca toplumun gündeminde başlıca iki konu vardı: Sınıfın yaygınlaşan eylemi ve Kürt ulusal mücadelesi. İşçi sınıfı tarihinin en yaygın ve kitlevi eylemleriyle mücadele azim ve kararlılığını yansıtırken, Kürt ulusal mücadelesi yine tarihinin en ileri düzeyine tırmanarak sömürgeci politikaya meydan okudu. Bunlar tarihsel sürecin devrimci bir duruma gebe olduğunu müjdeleyen olgulardı. İşçi sınıfının politik eğitimi, bağımsız politik bir kimliğe kavuşturulması için önemli olanaklardı. Devrimci hareket, gelişen mücadelenin sunduğu bu olanakları değerlendiremedi. Karşı-devrimin baskısı sonucu açığa çıkan ve kronikleşen ideolojik bunalımın yaşandığı, komünistlerin oldukça sınırlı bir etkiye sahip olduğu koşullarda olacak olan da buydu.

Devrimci hareketin bu atıl durumuna karşın, egemen burjuvazi saldırı olanaklarını geliştirerek saflarını tahkim ediyor. Yaygınlaşarak sertleşen mücadeleyi etkisizleştirerek düzenin potasında eritmek için yeni politik manevralara yöneliyor. Gorbaçovcu ihanet rüzgarıyla yelkenlerini şişiren revizyonistler burjuvazinin yeni politik manevralarının en önemli unsuru olarak devreye giriyorlar. İşçi ihtilaline karşı, yasal, "demokratik" ama "komünist" etiketli partileriyle rejimin savunuculuğuna aday oluyorlar. İhanetlerini sınıfa onaylatmak, onun desteğini almak için hummalı bir çaba içindeler. Burjuvaziye kendilerini beğendirmek için onun uluslararası plandaki baş düşmanı büyük devrimci Stalin'in şahsında yıllardır Marksizm-Leninizme yönelttikleri saldırılarını artık dolaysız, açık ve küstahça sürdürüyorlar.

Bu bayların burjuvaziyle uzlaşmaları hiç de yeni değil. Yıllar öncesinden kendisine uzatılmış bu eli sıkmaya tenezzül etmeyen egemen burjuvazinin bugün kendileriyle flörte yanaşmasının nedeni; patronlarının uluslararası düzeyde kapitalizmi kutsamasının yanısıra, toplumun sosyal-siyasal yapısında egemenlerin iradesine rağmen gerçekleşen değişimin baskısıdır.

Rejimin kendisine değilse de sonuçlarına yönelen ve derinleşerek yaygınlaşan işçi ve emekçilerin mücadelesi, rejimin dayanaklarını, siyasal, hukuki ve askeri kurumlarını yıpratarak ıskartaya çıkardıkça, burjuvaziyi eskilerini yenileriyle değiştirmeye zorladı hep. Periyodik olarak her on yılda bir gerçekleşen askeri darbeler, sıkıyönetimli idareler, anayasal değişiklikler, kısa ömürlü siyasal parti ve kadrolar vb. Bütün bu sosyal-siyasal operasyonlar, dipten gelen ve kapitalist düzen üstündeki baskısı giderek artan dalganın bastırılması içindi. Sahte umutlar, ideolojik etki, demagoji ve yalan, bunlar yetmediğinde zulüm, baskı ve terör her dönemin en gözde saldırı yöntemleri oldu.

Ne var ki bunların hiçbiri toplumun bağrında devrimci dinamizmin birikmesini engelleyemedi. Ne siyasi partilerin yalan ve demagojileri, ne sendika ağalarının ikiyüzlülüğü, ne de militarist güçlerin zulmü işçi sınıfının yurdun dört bir yanında günlerce yasaları hiçe sayarak sokaklara dökülmesini engelleyemiyor artık. Binlerce devrimcinin "sosyalizm istiyoruz!" şiarıyla ileri atılarak zindan ve ölümü hiçe saymasının önüne geçilemiyor. Yıllar yılıdır sürdürülen asimilasyon ve soy kırımı politikaları Kürt ulusal mücadelesi-

nin silahlı bir direnişe yükselmesini engelleymedi ve Kürdistan'da patlayan devrimin silahları NATO'nun en büyük, dünyanın beşinci büyük ordusunu şaşkına çevirmiş bulunuyor.

Burjuvazinin yeni dayanaklara ihtiyaç duyması bundandır. Kapitalizmin "komünist" sıfatlı "yeni", "çağdaş" savunucularının aktif politikaya soyunmaları bunun içindir.

Bu taktik tutmayacaktır. İleri düzeyde gelişmiş kapitalist ülkelerde işçi sınıfına esaslı iktisadi tavizler eşliğinde başarıyla uygulanabilen bu politika, rejimin kendi nesnel zayıflıklarının devrimci bir duruma yönelttiği Türkiye'de iflasa mahkumdur. Tüm emekçilerin öncüsü işçi sınıfı bu manevranın temel malzemesi olan ihaneti görerek devrime ilerleyecektir.

Ne var ki bu kendiliğinden olmayacaktır. Komünistlerin tarihsel tecrübeye dayanarak bu hileyi deşifre etmesi oldukça önem arzediyor. Görülen o ki, yığınla burjuva liberali bu hain girişime kucak açarak, onu selamlamıştır. Bu liberal-aydın çevrelerin revizyonizmle her zaman dirsek temasında olsalar da, dün devrimci-demokrasinin saflarında yer almış olması onların ideolojik cephedeki tahribatını daha da yıkıcı kılıyor.

Burjuva liberalleri devrimde neyi arıyorlardı?

Modern revizyonizmin Marksizm-Leninizme yönelttiği saldırılara omuz veren liberal aydınların çoğu ünlüleri, ünlerini '70'li yıllar boyunca devrimci-demokrasinin saflarında yer almaya borçludur. '70'li yılların yaygın ve coşkulu kitle mücadelesinin itilimiyle yaygınlaşıp gelişen devrimci-demokrasi, burjuva liberal aydınları için güçlü bir çekim merkezi oldu. İdealleri ne olursa olsun, ideolojik konumu siyasal demokrasiyle sınırlı programatik hedefleri ve temel siyasal talepleriyle onların sosyal konumlarına, sınıfsal talep ve özlemlerine denk düşüyordu. Bilinmeyen bir gelecek için dile getirilen sosyalizm vurgusu programatik bir hedef ve somut bir yönelim olarak ele alınmadığından sorun yaratmıyordu. Yasal ve hukuki çerçeveyi yadsıyan örgüt ve mücadele biçimleri ise, yaygın kitle mücadeleleri ortamında kendileri için ciddi bir riziko yaratmıyordu.

Siyasi demokrasinin nimetlerinden yararlanan Avrupa aydınlarına hasetle bakıyorlar. Faşizmin kendilerini horlamasına, beceri ve yeteneklerini sınırlamasına öfkeleniyorlardı. Egemen burjuvazinin kendilerine reva gördüğü kadir bilmezliği içine sindiremiyorlardı. Beceri ve yeteneklerine dayanarak, toplumun aşağı kesimleri karşısındaki ayrıcalıklara çağdaş düzeyde sahip olmaları, siyasi demokrasi koşullarında olanaklı olabilirdi, herkesten çok kendilerine yarayacak siyasi demokrasi için yığınlar mücadele ediyorken kendileri oturup bekleyemezdi. Yasadışı örgüt ve mücadele biçimleri tehlikeli olsa da, daha hızlı ve kestirmeden hedefe varma olasılığıyla denemeye değerdi.

Onları devrimci-demokrasinin saflarına iten bu ruh halleri ve içgüdüleriydi. Karşı-devrim vahşi ve topyekün saldırılarına başladığında ilk korku ve panik bunların şahsında yaşandı. Tutumlarıyla devrimci örgütlerin yıkılışını kolaylaştırdılar. Faşizmin saldırılarından sakınabilecekleri güvenilir sığınaklar aradılar. Yıllarca "özgürlük için bizi izleyin" çağrısında bulundukları gençliği, işçi ve emekçileri, mazlum ve savunmasız halkları sermayenin vahşetiyle başbaşa bırakıp yeni yurtlar buldular kendilerine; arada bir göründükleri dergi köşelerinden uzlaşma önerdiler burjuvaziye. Yaydıkları teslimiyet ve kaçkınlık ruhu dalga dalga yayıldı devrimin saflarında. Onların şahsında örgüte duyulan güvensizlik yüzlerce militanı mücadeleden kopardı, yüzlercesinin yıllarca uğruna savaştıkları, özveride bulunup emek verdikleri devrim idealine inançlarına yabancılaşarak "kapitalizmde şöyle böyle geçimini sağlayabilen, öncelik hakkını bir çorbaya satan, yani burjuvaziye karşı halkın devrimci önderi olma hakkından vazgeçen" zavallılar durumuna sürüklenmesine yılgınlıklarıyla katkıda bulundular. Mecalsizlik devrimin saflarını felce uğratıyorken, ideolojik keşmekeşlik, örgütsel dağınıklık yıllarboyu sürüp gitti. Doğrudan sorumlu oldukları bu bunalım onları ilgilendirmedi. Dönüp nedenlerini irdelemekten hep kaçındılar. Ya sustular, ya da "her karşı-devrim döneminde devrimci hareket kaçınılmaz kayıplara uğrar" açıklamalarıyla bu yıkıntının acısını etinde kemiğinde duyan devrimcileri, işçi ve emekçileri avutmayaçalıştılar. Dönüp geriye bakmıyorlardı. Zira orada kendilerinin ruhsuzluğu vardı. Küçük-burjuva ideolojik-siyasi konumlarının resmi vardı. Onun görülmesi demek, halkçılıktan Marksizm-Leninizme siyasi demokrasiden proleter sosyalizmine, küçük-burjuva sınıf konumundan işçi sınıfına yönelmek olacaktı. Ne sosyal-sınıfsal

konumları ne de yürekleri buna elvermiyordu. Onlara gerekli olan siyasi demokrasiydi. Ondan fazlasını hiçbir zaman istememişlerdi, istemeleri de sözkonusu değildi. Proletarya diktatörlüğü mü?... Tanrı korusun! Yazmışsa bozsun öyle bir şeyi. Aydınlar bu talihsizliği sosyalist sovyetlerde yaşamıştı ya bir kez. Neler neler çekmişlerdi ondan. Onu istemek bir yana adından bile sözedilmemeliydi.

Marksizm-Leninizmin yenilenmesi gerektiğinden, Leninist parti modelinin eskidiğinden, onun bir cendere ya da aparat olduğundan, Stalin'in diktatörlüğünden dem vurarak burjuvazi hakkında hayaller yaymaları bundandır. Çağın değiştiğini, kapitalizmin kendini yenilediğini bunun için propaganda ediyorlar.

Onların proletarya devrimi karşısındaki bu tutumları hep böyle oldu. Marksistler bunun nedenlerini, kaçınılmaz olduğunu bilimsel olarak gösterdiler. Sosyal pratik her adımda onları doğruladı. Bir dönemin ünlü marksistiyken sonraları dönekliğiyle ünlenen Kautski'nin henüz marksistken yazdıkları ve Lenin'in aktardıkları konumuz açısından oldukça öğreticidir. Hayli uzun ama parçalayarak aktarmaya kıyamıyor insan.

"Ancak bu uzlaşmaz karşıtlık, emekle sermaye arasındaki uzlaşmaz karşıtlıktan farklıdır. Aydın, kapitalist değildir. Gerçi onun yaşam düzeyi burjuvacadır ve eğer bir yolsul haline gelmeyi istemiyorsa o düzeyi sürdürmelidir, ama aynı zamanda kendi emeğinin ürününü ve çoğu zaman emek gücünü satmak zorundadır ve kendisi de çoğu zaman kapitalist tarafından sömürülür ve aşağılanır. Görüldüğü gibi, aydınla proletarya arasında herhangi bir iktisadi karşıtlık yoktur. Ama aydının yaşam durumu ve çalışma koşulları proleterce değildir. Duygularda ve düşüncelerde belli bir karşıtlığa yolaçan da budur.

"Proleter, tek başına bir birey olarak hiçbir şey değildir. Onun bütün gücü, bütün gelişmesi, bütün umutları ve bekleyişleri, örgütten arkadaşlarıyla birlikte yürüttüğü sistemli eylemden gelir. O kendini, büyük ve güçlü bir organizmanın parçası olduğu zaman büyük ve güçlü hisseder. Bu organizma, onun için temeldir; bu organizmaya oranla birey, pek az şey ifade eder. Proleter, adsız kitlenin bir parçası olarak, herhangi bir kişisel çıkar ya da ün sağlamayı düşünmeksizin, nerede görevlendirilirse orada ve bütün benliğini ve düşüncesini saran gönüllü bir disiplinle, tam bir bağlılıkla savaşır.

"Aydına gelince, durum oldukça değişiktir. O, bileğinin gücüyle değil, kafasıyla savaşır. Onun silahları, kişisel bilgisi, kişisel yetenekleri, kişisel inançlarıdır. Herhangi bir yere, ancak kendi kişisel nitelikleriyle erişebilir. Bu yüzden bireyselliğini en özgür biçimde kullanabilmesi, ona başarılı çalışmasının temel koşulu olarak görünür. Bir bütüne bağlı bir parça olmaya güçlükle razı olur, o zaman da bu eğilimden ötürü değil, zorunluluktan ötürüdür. Disiplin gereğini seçkin kafalar için değil, yalnızca yığınlar için kabul eder. Ve kuşkusuz, kendini birinciler arasında sayar...

"Nietzsche'nin, kendi öz bireyciliğinin gereğini yapmayı her şey sayan ve bu bireyciliğin büyük bir toplumsal amaca, şu ya da bu biçimde bağımlılığını, aşağılık, bayağı bir şey gören üstün insan felsefesi, gerçek bir aydın felsefesidir; ve bu felsefe, proletaryanın sınıf savaşımına o aydının katılmasını tümden olanaksızlaştırır." (*)

Bu söylenenler, burjuva liberal aydınların Marksizm-Leninizme itirazlarının nedenini, Leninist tipte bir partiyi neden "cendere", "aparat" olarak gördüklerini yeterince açıklıyor. O, onlar için değil devrimci proletarya için gereklidir.

Devrimi istemek leninist partiyi istemektir

Günümüz Türkiye'sinde devrimi istemek onun aracı Leninist tipte bir partiyi istemekle özdeşleşmiştir. Birey olarak burjuva aydınının onu istemesi için tek bir şeye ihtiyacı var; sınıf intaharı. Bu ise sosyalizm sevdasıyla çarpan mangal gibi bir yürek gerektirir. Devrimci proletaryanın bu yüreği taşıyan aydınlara hep ihtiyacı oldu, olacak da. Onlar, sınıfa yığınlara yabancılaşmış masabaşı kalemşörleri değil, beyni ve kalbiyle, duygu ve düşünceleriyle sınıfın içinde onunla kaynaşmış olanlardır. Onunla nefes alıp verenlerdir. Pasifist kaçkınlar değil, ayakta ölmeyi diz çökmeye tercih edenlerdir. Burjuvazinin ehlileştiği, barışçıl olduğu yalanını değil, insan yaşamında iyi, güzel, soylu ve değerli olan ne varsa burjuvazice nasıl da katledildiğini yığınlara öğretenlerdir. Onlar Bernsteinlar, Martovlar değil, Leninler, Stalinler, Liebknechtlerdir. Onlar ki, sayıları çok az da olsa

---

(*) *Bir Adım İleri İki Adım Geri*, s.157-58, Sol Yayınları

her tarihsel dönemde, modern sınıfların olduğu her yerde varoldular, var olacaklar da.

Burjuvazinin yeni yaverleri, onların dümen suyunda yelken açmış liberaller varsın da, yalvar yakar oldukları burjuvaziden icazet alarak yasal ve barışçı partilerini kurmaya baksınlar. Nesnel olguların devrime gebe kıldığı Türkiye'de işçi ve emekçi ihtilaline karşı kurulan bu "işçi partisi" ölü doğacaktır.

Bu yasal "barışçı", "komünist" partisine gerekçe edilen burjuvazinin demokratlığı, barışçıl olduğu iddiasının koca bir yalan olduğunu görmek için uzağa değil, burnumuzun dibindeki Kürdistan'a bakmak yeterlidir: Kurşuna dizilip yakılan insanlar, paramparça edilip azaları ortalığa serpiştirilen bedenler, insanlara yedirilen insan dışkısı, kimyasal silahlarla topyekün imha edilmek istenen yığınlar...

Bu ehlileşmekse vahşet nedir?!...

Pazarının bir kısmını kaybetme kaygusuyla ortaçağın barbarlığını katlayarak günümüze taşıyan burjuvazinin, kendisini tarihten silmeye yönelen bir işçi hareketi karşısında daha da vahşileşeceğinden kimsenin kuşkusu olmasın. Rejimin temel direği militarist ordunun namluları, süngü ve dipçiği, burjuva cumhuriyetinden beri, iç düşman olarak görülen ve açıkça tanımlanan işçi ve emekçilere, onların devrimci önderlerine, özgürlüğünü isteyen Kürt ulusuna karşı çalıştı. NATO'nun en büyük ordusu özgürlük ve sosyalizm güçlerine karşı besleniyor.

İşçi sınıfının örgütlü devrimci şiddetini zorunlu kılan, işçi ve emekçilere karşı uygulanan, burjuvazinin bu örgütlü gerici egemen zorudur. Sınıfsız, sömürüsüz, herşeyin herkese yettiği, insanlığın altın çağına yönelik tarihsel evrimin yolunu kesen burjuvazi yolu kendiliğinden açmayacaktır. Bu eşyanın doğasına aykırıdır.

"Burjuvazinin egemenliğini, yalnız, özel bir sınıf olarak proletarya yıkabilir; bu sınıfın ekonomik varlık koşulları, bu yıkılışı gerçekleştirme olanağını ve gücünü kendisine vermek için hazırlamaktadır... Yalnız proletarya -büyük üretimde oynadığı ekonomik rol sayesinde- burjuvazi tarafından proleterlere göre çok daha az değil de, çok daha fazla sömürülen, uşaklaştırılan ve ezilen ama kurtuluşu için bağımsız bir savaşım yapma yeteneğinde olmayan tüm emekçi ve sömürülen yığınların önderi olmaya yeteneklidir."

Komünistler, öncü savaşçı işçiler Lenin'in gösterdiği bu yolda ilerleyeceklerdir. Onlar bugün mücadelenin, yarın devrimin vazgeçilmez koşulu olarak gördükleri sınıfın öncü devrimci partisine su gibi, hava gibi gereksinim duyuyorlar. Yaşam ve ilerlemenin olmazsa olmaz koşulu görüyorlar onu. Onun ilkeleri muzaffer işçi devriminin mimarı Lenin tarafından tespit edildi. Lenin'in partisi bu ilkeler üzerinde örgütlenerek tarihin ilk işçi devrimini zaferle taçlandırdı. Sosyal pratiğin onayladığı bu ilkeler evrenseldir ve devrim isteyen herkes için geçerlidir. Sosyalizmin bağrında oluşan kapitalist yolcuların marifetleri onları karartmıyor. Komünistler yüzyılın başına kıyasla daha şanslı konumdadırlar. İlk sosyalizm deneyiminin sunduğu derslerden öğrenip, Marksizm-Leninizmin devrim öğretisini geliştirip, zenginleştireceklerdir. Bilimsel sosyalizme yönelik iğrenç saldırılar ihtilalci bir sınıf partisiyle karşılanacaktır.

Eğer devrim, siyasal rejimin durumundaki biçimsel değişiklik değil de, rejimin kendisini yıkmak ise, burjuvazinin egemen olduğu Türkiye'de devrim; burjuva siyasal rejimi parçalayıp, onun yerine burjuvazinin direncini kırmak ve sosyalist inşanın aracı olarak proletarya diktatörlüğünü kurmaktır. Bu yapılmadıkça bir devrimden sözedilemez.

Başarılı bir devrim mücadelesinin ve geleceğin muzaffer devriminin önkoşulu leninist tipte bir sınıf partisidir. Sınıf savaşımında proletaryayı böyle bir araçtan yoksun bırakmak, onu burjuvazi karşısında silahsız ve çaresiz bırakmaktır.

Nasıl ki, sınıf savaşımını proletarya diktatörlüğüne vardırmaksızın marksist adına layık olunamıyorsa, bugünün Türkiye'sinde leninist partiyi savunmaksızın da komünist adına layık olunamaz.

Sınıfın olmayan bir parti komünist adına layık değildir

Komünist partisi dışardan işçilere giden devrimci öğrencilerin, burjuva entellektüel aydınların değil, "doğrudan doğruya işçilerin arasından gelen ve kitlelerle sıkı temas içinde yaşayan öncü" işçilerin partisi olacaktır. Sınıf bilinciyle yoğrulan militan savaşçı karakterleriyle, mücadele içinde kazanılmış deneyimleri, güçlü önsezi ve sınıfsal içgüdüleriyle yığınların sevgi ve güvenini kazanmış işçiler bu partinin gerçek sahipleri

olacaktır. Bir parçası oldukları proleter ordusunu en iyi yalnızca onlar kavrayabilir, kucaklayıp harekete geçirebilir. Özel mülkten, sermayeden ya da onun yerine geçecek özel ve belirgin bir yetenekten yoksundurlar. Kendisini sömüren, ezen ve horlayan burjuvazinin karşısında tek birey olarak bir hiç iken, güçlü ve güvenli olmanın hazzını ve gururunu mensubu olduğu o büyük ordunun kollektif iradesinde ve eyleminde yaşar. Onlar için bireycilik ve bencillik güçsüzlük, hiç ile, örgüt ve kollektivizm güç ve yengiyle özdeştir. Örgüte, kişisel çıkar sağlamak için değil, sınıfa karşı sınıfın kollektif çıkarı için gereksinim duyarlar. Kişisel çıkar ve bencillikten arınmış güçlü bir eylem ve irade birliği egemendir onların örgütüne. Kin ve garez değil, duyguların en güzeli olan komünist kardeşlik duyguları yalnızca onların örgütünde yaşanabilir.

Orada yarış; maddi nimetlerden daha çok pay almak için değil, daha çoğunu başarmak içindir. Yetki; birilerine hükmetmek, bürokratça emirler yağdırmak değil, daha ağır sorumluluk, daha çok çaba, azim ve özveri demektir. Merkeziyetçilik, alt organların üst organlara, tüm örgütün merkeze tabi oluşu; körükörüne, kölece bir bağlılık değil, paylaşılmış inanç ve ideallere, ilke ve değerlere dayanan bilinçli bağlılıktır. Ortak değerleri, paylaşılmış fikirleri daha iyi temsil edene duyulan güven ve sadakattir.

Orada disiplin; özel mülk sahibi sınıfların kurumlarındaki gibi zora, korku ve cezaya dayanmaz. Bireyin kendi öz inançlarına, ilkelerine karşı duyduğu sorumluluktur.

Bilimsel sosyalizm bunları yalnızca işçi sınıfının kendi nesnel koşulları ortamında elde eder. İşçi sınıfı gücünü yalnızca sayıca giderek çoğalmaktan ya da kapitalist üretim sisteminin temel direği olmasından değil, ortak maddi yaşam koşullarından da alıyor. Üretim sisteminin kendisi onu disipline ediyor, örgütlenmenin, kollektif bir irade ve eylem ortaya koymanın nesnel koşullarını yaratıyor. Onun örgüte ve disipline, kollektivizme yatkınlığı, kendi maddi yaşam koşullarına dayanıyor.

Bütün bunlardan ötürüdür ki, sosyal-devrim partisi sınıfın kendisine dayanmak zorundadır. İdeal ve niyetler ne denli soylu ve içtenlikli olursa olsun, sınıfa dayanmayan bir parti hedefine varmadan yozlaşıp dağılmaya mahkumdur.

Komünist işçi partisi için ideolojik ve siyasi birlik herşeyden önce gelir. Ancak bu birlik sembolik değil, ama işlevsel bir parti için yeterli değildir. Parti ortak düşünceleri olan fertlerin başıbozuk şekilsiz bir topluluğu değildir. Elde etmek istediklerinin açık, net ve özlü ifadesi olan bir programa bunu nasıl ve hangi yol ve yöntemlerle elde edeceğini belirleyen bir taktiğe, pratik örgütsel yaşamını düzenleyen belirlenmiş ilkeler ve değerler sistemine sahiptir. Bunlar bir bütündür, birinden biri yadsınamaz. Ya da hepsini sözel planda kabul edip uğruna savaşmamak, benimsenene uygun pratik bir güç ve davranış gösterememek kabul edilemez.

Programı, taktiği ve örgütsel ilkeleriyle bir bütün olan parti çizgisi en yüksek otoritedir. Hiçbir kişisel ya da organsal otorite bunun üstünde değildir. Bireysel güç ve çaba, üretkenlik ve insiyatif bu çizgiyle kaynaşarak, ona güç kattığı, onu geliştirdiği ölçüde bir değer ifade eder, saygı ve itibar görür. Bireylerin ve organların otoritesi bu çerçevede oluşur ve her durumda kollektif iradenin üstünde olamaz. Hiçbir kişi ya da organ dokunulmaz değildir. Dokunulmaz olan yalnızca sözkonusu koşullarda komünizmin çıkarlarının somut ve canlı ifadesi olan parti çizgisi ve ruhudur. Onun belirlenmiş değer ve ilkeleridir.

Burjuva toplumunda sınıflar birbirinden yalıtılmış değildir, sürekli karşılıklı etkileşim içindedir. Bundan ötürüdür ki, partide, çizgisine ve ruhuna aykırı anlayış ve davranışların görülmesi pekala olasıdır. Parti bu aykırı durumları "eylemde birlik, tartışma ve eleştiride özgürlük", ilkesini işleterek gidermeye çalışır. Ancak bu çizgiye, değerlere belirlenmiş ilkelere aykırı tutum ve davranışlara karşı hoşgörülü ve anlayışlı olmak anlamına gelmez. Aksine sürekli onlara karşı uzlaşmaz olmak demektir. Onlara karşı gösterilen her hoşgörü, topluma egemen olan burjuva ideolojisinin, onun anlayış ve alışkanlıklarının partideki yansımalarına sağlanan destektir. Partiyi içten içe kemirir, güçten düşürerek hedefine varmaktan alıkoyar.

Sınıfa karşı sınıf mücadelesi, egemen burjuva ideolojisinin partideki yansımalarına karşı mücadeleyle birleştirilmeden ilerlemek olanaksızdır.

"TİKP muhasebesi" üzerine

T.Göker

Uzun süredir "geçmişin muhasebesi"nden bahseden TİKP'ciler, daha yaygın bilinen adıyla Aydınlıkçılar, *Saçak*'ın 65. sayısında " TİKP Muhasebesi" başlığı altında bir değerlendirme yazısı yayınladılar.Saçak Yazı Kurulu tarafından hazırlanan yazının kesinleşmiş metin olmadığı, "tartışmalara temel olması" amacıyla hazırlanan bir taslak olduğu açıklandı.

Her ne kadar kesinleşmemiş metin olduğu söylense de, yazı bu akımın sol hareket içindeki geçmişine ve bugününe ilişkin yeterli bir değerlendirme yapmak için gerekli verileri sunuyor.

Bilindiği gibi bu akımın sözcüleri, son dönemde, gerek *Saçak* ve *2000'e Doğru* dergilerinde, gerekse de Sosyalist Parti açıklamalarında radikal bir söylem geliştirmeye çalışıyorlar, devrimcilikle, reformculuk olarak ayrışmanın öneminden sözediyorlar.

Öte yandan, bu akımın bilinen temsilcileri ve Sosyalist Parti yetkilileri, Sosyalist Parti'nin hiç bir partinin, akımın devamı olmayan bir parti olduğunu söylemelerine rağmen, gerek Sosyalist Parti'ye yön veren kişilikler, gerekse de SP'nin izlediği çizgi, bu partinin Aydınlıkçılığın yeni dönemdeki evriminden başka bir şey olmadığını yeterince kanıtlıyor.

Bu nedenledir ki, TİKP Muhasebesini değerlendirmek, hem Sosyalist Parti'nin sol içindeki konumunu açıklığa kavuşturmak, hem de son dönemdeki radikal görünme çabalarının gerçek olup olmadığını göstermek bakımından önemlidir.

TİKP değerlendirmesinin iki temel bileşeni vardır. Bunlardan biri TİKP'nin sol hareket içindeki yerini ve nedenini açıklığa kavuşturmak,diğeri ise, TİKP'cilerin bugün TİKP'nin neyini reddettikleri ve neyine sahip çıktıklarını açıklığa kavuşturmaktır.

Burjuva milliyetçi ve düzen kurumlarına dayanarak bir "devrim" hayal eden MDD hareketinin saflaşması sürecinde MDD hareketinin kaba burjuva tezlerinin reddi temelinde doğan Aydınlıkçılar, küçük-burjuva devrimci demokratik hareketin en sağ kesimini temsil ediyordu. Mao'nun Çin devrimine ilişkin görüşlerini Türkiye'ye adapte ederek çizgisini şekillendiren Aydınlıkçılar,temel ideolojik konumu bakımından MDD hareketinin devamcısıydı. Özellikle burjuvazinin resmi ideolojisi olan Kemalizmin güçlü bir etkisini taşıyor, Kürt ulusal sorununda burjuva milliyetçi bir konumda yeralıyor, darbeciliğe ve maceracılığa karşı savaşım adı alunda legalist pratiğin ve sağ teslimiyetçiliğin teorisini yapıyordu. Aydınlıkçılığı tanımlamada en iyi ölçüt, onun doğuşundan itibaren devrimci radikal akımları sürekli olarak sağdan eleştirmesi ve kendi konumunu bu çerçevede savunmasıdır.

Aydınlıkçılar açısından asıl dönüm noktası 70'lerin ikinci yarısında gerçekleşti. Devrimin reddini, emperyalist-kapitalist sistemin istikrarını ve emperyalizme bağımlı ülkelerde burjuvaziyle sınıf işbirliğini öngören Üç Dünya Teorisi'nin bütün sonuçlarıyla savunulması Aydınlıkçıların karşı-devrim kampına geçişinde belirleyici bir nokta olmuştur. Üçüncü dünya ülkeleri denilen ülkelerdeki gerici,faşist devletler "devrimin" temel gücü ilan edilince, "bu temel güce İran Şahı'nın, Süleyman Demirel'in veya Markos'un devletleri de dahildir" denilince, Avrupa emperyalistleri iki süper devlete karşı savaşımda proletarya ve halkların müttefiki görülünce, gerici, faşist devletlere karşı savaşan devrimcileri "huzuru ve istikrarı", "iç barışı" bozucu karşı-devrimciler olarak görmek, devleti, orduyu, parlementoyu devrimci harekete karşı savunmak kaçınılmaz oluyordu.

Kuşkusuz "ÜDT'yi kabul edenler sadece Aydınlıkçılar değildi, maoculuğun diğer aktif savunucusu gruplar da kabul etti. Fakat, onların bu karşı-devrimci teoriyi kabul etmelerinde en önemli etken, (tek etken değil!) şablonculuklarıydı, nitekim kısa süre sonra bu teorinin gerekleri ile bu grupların devrimci niteliklerinin çeliştiği anlaşılınca, bu gruplar tarafından "ÜDT" reddedildi. Ama Aydınlıkçıların baştan beri üzerlerinde taşıdıkları güçlü burjuva milliyetçiliğinin ve reformculuğun etkisi, şablonculukları ile de birleşince, bu teoriyi rahatlıkla uyum sağladılar ve bütün sonuçları ile de yaşama geçirmeye çalıştılar .

*

TİKP Muhasebesi, geçmişte izlenen çizginin doğal sonuçları olan bir kısım "hataları" kabul

ediyor, ama çizgiyi aklıyor ve "genel ideolojik çizgi" nin "devrimci esaslardan" oluştuğunu söylüyor. Muhasebeye göre, TİKP bir çok "hata" sına rağmen yine de Türkiye sol hareketinde en olumlusuydu.

Muhasebeye göre, *" TİKP' nin bütün hatalarının düğümlendiği nokta, `milli çelişmeyi esas alarak cepheyi Sovyetler Birliği'nden gelen tehdide dönmek` biçiminde bir mevzilenmenin saptanmasıdır. TİKP' nin siyasal hataları bu saptamadan türedi."* (*)

Hatalar olarak belirtilenleri ise, şu iki başlık altında toplamak olanaklı:

a) TİKP'in "baş çelişme ve merkezi görev" konusundaki tespiti ve buna bağlı olarak; "iki süper devlet" içinde, SB'nin "daha tehlikeli" ve "tek başına düşman" ilan edilmesi, "ABD'nin dünya barış cephesi içinde" görülmesi, "NATO'-nun Sovyet tehdidine karşı bir savunma örgütü" olduğunun değerlendirilmesi, "Devlet Partisi adı verilen ordunun" hakim sınıfların Sovyetler Birliği'ne karşı en uyanık kesimi" olarak değerlendirilerek, darbenin bundan geleceğinin görülmemesi ve "Sovyet sosyal-emperyalizmine karşı devlet ve ordu(nun) savun"ulması hatalıydı. *"Çeşitli sınıflara ve bu sınıflara ait siyasal kuvvetlere, olmayan nitelikler yüklenmesi sınıf uzlaşmacılığına yolaçtı"*

b)"Sosyalist solla ilişkiler": TKP,TİP,TSİP gibi "örgütler halkın safında değil, düşman saflarda görülüyordu. Oysa bu örgütler, Türkiye'deki saflaşmada halk kuvvetlerinin içinde yer alıyorlardı."

" TİKP' nin bir çok solcu grubu, 'sahte solcu' diye nitelemesi, onların 'toplumun tortusu' haline geldiklerini ve 'halk düşmanı' karekter kazandıklarını ileri sürmesi çok ciddi bir hatadır."

"...1980 yılının Ocak, Şubat,Mart aylarında bu yanlış tavrın en uç örnekleri sergilendi. Bu dönemde yapılan 'Kurtarılmış Bölgeler' yayını son derece hatalı olmuştur. ... Bu bakımdan 1980 yılının Ocak, Şubat ve Mart aylarında parti, hem esas vurulması gereken hedefi (devrimciler vurulması gereken bir hedefti ama bu esas alınmamalıydı!) *yanlış seçti, hem de izlediği bu politika nedeniyle diğer sol gruplar ile kendi arasında olan açıklığı derinleştirdi."*

"1978 yılında TİKP' nin büyük siyasal güçlerle mücadele arenasına çıkma kararı son derece doğruydu. ... AP, CHP, MSP gibi, ülkenin en büyük siyasi güçlerini anayasa, parlamento ve iç barışı koruma konusunda ortak tavra zorlama çabaları da, bu kararın sonucuydu. TİKP' nin bu çağrılara AP, CHP ve MSP' yi dahil edip, çeşitli sol grupları bunun dışında görmesi, o gün yaptığı dünya ve Türkiye tahlillerinin sonucuydu ve sağ bir çizgiye yol açtı."

Uzun aktarmalardan da görülebileceği gibi, bu iki başlık altında toplanan TİKP'in "hataları" bile, TİKP'in devrimle karşı-devrim arasındaki yerini ve sol içindeki tarihsel misyonunu yeterince açıklıyor. Bu yer karşı-devrimin yanı ve üstlenilen misyon, sol içinde burjuvazinin ajanlığıdır. TİKP Muhasebesi'ne göre, eğer TİKP, Sovyetler Birliği'ni tek düşman görmese ve "milli çelişme" nin esas çelişme olduğunu tespit etmeseydi; TKP, TİP ve TSİP gibi örgütleri düşman değil de dost görseydi, sol örgütleri "karşı-devrimci" ilan etmeseydi ve hele AP, CHP ve MSP'nin yanında sol örgütleri de "anayasa, parlamento ve iç barışı korumak" için koalisyona çağırsaydı, sütten temiz bir parti olacaktı!

Ayrıca belirtmek gerekiyor, bu "hatalar" bile kabul edilirken, kırk dereden su getirircesine, devrimci harekete karşı işlenen ağır suçlar mazur gösterilmeye çalışılmaktadır. Durumu kurtarayım derken, "Muhasebe" bunu bile becerememiş, yüzüne gözüne bulaştırmıştır.

Aydınlıkçılar son dönemde, özellikle de Sosyalist Parti'nin kurulmasıyla birlikte radikal bir söylem geliştirerek devrimci harekete ne kadar da değiştiklerini göstermeye, devrimci hareketteki tecrit olma durumundan kurtulmaya çalışıyorlar.

Gerçekten de bu akım değişti mi? Değiştiyse ne derece köklü bir değişim gerçekleştirildi? Yoksa köklü bir değişiklik gerçekleşmemesine rağmen, toplumdaki radikalleşmenin baskısı altında durum kurtarılmaya mı çalışılıyor?

Bu akımın ne derece köklü değiştiğinden bağımsız olarak, geliştirilen radikal söylemin bu akıma puan kazandırdığı da yadsınamaz. Özellikle devrimci radikal akımlada bir dönem savaşıma katılmış, ama 12 Eylül yıkımının da etkisiyle çözümsüzlüğe yuvarlanmış, yorgun düşmüş bir dizi insanda ve Aydınlıkçılığın evrimini tarihsel bir perspektifle değerlendiremeyecek kadar deneyimsiz ve yeni kesimlerde bu radikal söylem etkili olmakta ve bu akımın güç kazanmasına neden olmaktadır. Bu durumun doğmasında devrimci hareketteki çözümsüzlüğün, 12 Eylül yıkımının

(*)Ayrıca belirtilmedikçe bütün aktarmalar, *Saçak*, sayı:65, Temmuz 89 tarihli sayıdan 'yapılmıştır.

arkasından uzun bir dönem geçmesine rağmen ciddi bir toparlanmanın gerçekleştirilememesinin de büyük bir rolü vardır. Öte yandan, son dönemde bu akım içinden kendine *Sosyalist Birlik* diyen bir grubun en pespaye reformist düşünceleri temel alarak çıkması da, radikal söylemin etkili olmasında önemli rol oynamıştır.

Hiç bir komünist şu veya bu akımın, bu Aydınlıkçılar da olsa ileriye yönelik değişim olasılığını yadsıyan metafizik bir yaklaşım içinde bulunamaz. Ancak, her değiştim diyene, ne kadar değiştiğini ve bunun köklü bir değişimin ifadesi olup olmadığına bakmadan inanmayacak kadar da devrimci hareket olgunlaşmıştır, deneyim sahibidir.

Aslına bakılırsa, Aydınlıkçıların son dönemdeki radikallik iddialarına en büyük darbeyi TİKP Muhasebesi'nin kendisi indirmiştir. Önceleri satır aralarında ifade edilen ve korunan gerici düşünce ve pratik, muhasebe ile açıkça itiraf edilen bir düzeye yükselmiştir.

Bırakalım hala sahip çıktıklarını söyledikleri gerici düşünce ve pratikleri, özeleştirisini yaptıkları bazı "hatalar" bile dile getirilirken, devrimci harekete hakaret edilmiş gericilik pervasızca savunulmaya devam edilmiştir. "Hata" olarak kabul edilen, "anayasa, parlamento ve iç barışı" koruma önerisine, AP, CHP ve MSP'nin yanısıra, sol grupları da dahil etmeme bunun sadece bir örneğidir. Sol gruplardan kastedilen devrimci sol gruplarsa, bunların devrimciliklerini belirleyen temel olgu düzen kurumlarına, yani anayasa ve parlamentoya başkaldırmaları, burjuvazinin çağrısını dile getiren "iç barış" a karşı iç savaş sloganını yükseltmeleridir. Devrimci grupların düzen kurumlarına sahip çıkacağını, "iç barışı" koruyacağını düşünerek bu yönde öneri getirmemenin yapılan "özeleştirisi" devrimci harekete yapılan bir hakarettir.

Daha önce de belirttiğimiz gibi, TİKP Muhasebesi'nde, "hata" olarak belirtilen olgular bile, TİKP'in devrimle karşı-devrim arasındaki saflaşmada karşı-devrim kampında yer aldığını yeterince kanıtlıyor. Bu çizgi ve pratik TİKP kapatıldıktan sonra 12 Eylül sonrasında da devam ettirildi. Bunun en son kanıtı, 12 Eylül faşist cuntası aracılığıyla ile sermayenin, işçi sınıfına, devrimci harekete en barbar saldırılar yönelttiği bir dönemde, TİKP'lilerin mahkemede yaptıkları savunmalarda 12 Eylül'ü savunmaları şeklinde görüldü. Doğu Perinçek 1987 başına kadar, bu savunmayı savunmaya ve doğru görmeye devam ettiğine göre bu süreci en azından 87 başına kadar getirmek olanaklı.

TİKP'in karşı-devrim kampında yeraldığını gösteren olgular sadece, bugün kabul edilenler değildir. Dahası da var. Bugün de savunulan görüş ve pratikler, TİKP'i karşı-devrim safında yeralmaya götüren görüşlerin temelleriyle korunduğunu kanıtlıyor.

Muhasebe'ye göre, yukarıda kabul edilen "hatalar", TİKP'in genel ideolojik çizgisinden, programından, stratejisinden kaynaklanmıyordu. " TİKP'nin 1987 yılında ilan ettiği program, 'Temel İlkeler' ve 'Milli Demokratik Devrim' başlıklarını taşıyan bölümlerinde, genel ideolojik çizgi, sosyalizmin kuruluşu ve Milli Demokratik Devrim programı konularında devrimci esaslardan oluşuyor." TİKP'in sadece alt strateji dediği, "dış çelişmeyi" esas alan baş çelişme ve merkezi görev tespitlerinin yanlış olduğu savunuluyor. Biz, milli demokratik devrim strateji ve programının Aydınlıkçıların evrimindeki rolüne ayrıca değineceğiz.

10 madde olan TİKP Programı'nın devrimci bir program olmadığını iki temel noktadan yargılayarak göstermek olanaklı.

3 madde olan "Genel İlkeler" bölümünün üçüncü maddesi şöyle: *"3- TİKP, bütün ülkelerin proletaryası ve ezilen halkların kurtuluşu için, Rus sosyal-emperyalizmi ve Amerikan emperyalizmini yıkma hedefine yönelen, Üçüncü Dünyayı temel güç alan ve İkinci Dünya ile ittifak eden devrim stratejisini savunur ve uygular."*

Çinliler tarafından Üç Dünya Teorisi olarak formüle edilen strateji, "Üçüncü dünyayı" gerici ve faşist rejimleri ile birlikte "devrimin" "temel güç"ü ilan ediyor ve dolayısıyla bu ülkelerde devrimi tümden reddediyordu. TİKP'in Türkiye'de, devleti, orduyu, parlementoyu, anayasayı savunmayı ve "iç barışı" korumayı temel alan politikaları bu teorinin yaratıcı bir şekilde uygulanmasının sonucuydu. Diğer taraftan bu teori, ABD ve SB dışındaki gelişmiş kapitalist-emperyalist ülkeleri "devrimin müttefiki" ilan ediyor ve dolayısıyla bu ülkelerdeki devrimi de reddediyordu. Dahası, bu teori ABD'yi "savunma" konumunda "kocamış kurt" ve NATO'yu "savunma" örgütü olarak değerlendirince karşımıza dört dörtlük karşı-devrimci bir teori ve bunu bütün sonuçlarıyla uygulayan TİKP çıkıyor.

TİKP Muhasebesi'ne göre, " TİKP'nin benim-

sediği Üç Dünya Tahlili esas olarak doğruydu."

Bu bile, TİKP'i karşı-devrim kampına götüren temel stratejik çizginin bugün de savunulduğu ve bu bakımdan bu akımın köklü bir dönüşümünden bahsedilemeyeceğini gösteriyor.

Sadece bu kadar da değil. Bu teorinin sonuçları olan karşı-devrimci, düzen savunucu temel politik tutumlar da Muhasebe'de doğru görülüyor. Bunlardan biri "iç barışı koruma" politikasıdır. Muhasebe, olumluyarak, 1980'de yapılan TİKP Kongresi'nde D.Perinçek'in konuşmasından şu parçayı aktarıyor: "Boy ölçüşme iddiasıyla ortaya çıkanlar, hiç kendi boylarını ölçmüyorlar. Bunların akılları varsa yapmaları gereken şey, her türlü çalışmayı ılımlılaştırmak olmalıdır. Akılları varsa, siyasi mücadelenin mümkün olduğu kadar şiddete başvurmaksızın ceryan etmesi için çalışır, buna uygun taktikler ararlar."

Muhasebe, 1978 yılından sonraki durumu "halk içindeki kargaşalık", "halkın birbirine gir"mesi olarak değerlendirdikten sonra, izlenmesi gereken politikayı da şöyle açıklıyor: "Öte yandan parlamentonun korunmasından yana olan kuvvetler gelişmelerden rahatsızdı. Çünkü gelişmeler, parlamentoyu okka altına götürüyordu. Bu nedenle 1979 yılı ile birlikte savunma siyaseti izlemesi gereken devrimcilerin, bu siyasetlerini 'iç barış' ı savunma olarak formüle etmeleri doğru olurdu. İç barış en başta halkın ve ayrıca parlamentoyu savunan güçlerin talebiydi."

Bu iki temel politik tutum ve bunu tamamlayan "Milli Birlik Hükümeti" önerisi bugün de Aydınlıkçıların doğru gördüğü politikalar durumundadır. Yani, Aydınlıkçılar, 1978 sonrası gibi bir durum gündeme geldiğinde, tekrar bu politikaları uygulamaya koymaya çalışacak, devrimcileri "iç barışı" korumaya, burjuva partilerle devleti korumak için koalisyon kurmaya ve "her türlü çatışmayı ılımlılaştır"maya çağıracaktır.

Aydınlıkçılar bugün bu çağrıyı yapmıyorlarsa bunun asıl nedeni, yığınlardaki radikalleşmenin gelişmesi, burjuvazinin çözümsüzlük içinde yuvarlanması ve Aydınlıkçıların sol hareket içindeki tecrit durumuna son verme çabasıdır. Kaldı ki, bugünden yapılan "milli uzlaşma anayasası" çağrısı, SHP, DYP gibi partilerin demokrasi güçleri içinde sayılması, SHP'nin seçimlerde desteklenmeye çağrılması vb. gibi politik tutumlarda korkakça da olsa geçmiş reformist çizginin yeni dönemdeki yansımaları durumundadır.

Aydınlıkçıların bu temel ideolojik konumlarını koruduğu sürece, sahte bir reformculuk ve devrimcilik safsatası ile TBKP ile arasında temel bir ayrım varmış gibi göstermeye çalışmaları sadece bir gözboyamadan öteye gitmeyecektir. Tek fark şudur ki, TBKP kapitalist egemenliği koruma önlemlerini bugünden açıklıyor ve uygulamaya koyuyor, Aydınlıkçılar ise, sistemi koruma önlemlerini yedekte tutarak, geleceğe saklıyor, bugün bu politikaların kendine prim kazandırmayacağını görüyor.

Bugün gerçekten de, reformculuk ve devrimcilik arasında saflaşmayı hızlandırmak yaşamsal öneme sahiptir. Ama bu saflaşma, sermaye egemenliğini, bütün burjuva parti ve kurumları hedef alan bir iktidar perspektifi ve şu veya bu biçimde burjuva parti ve kurumlara bel bağlayan, sonuçta kapitalizm çerçevesinde çözümler öneren reformcu yaklaşım arasında bir saflaşma olarak yaşanırsa gerçek anlamına kavuşur ve kısa sürede devrimci hareketin ileriye sıçraması sonucunu doğurur.

Muhasebe, TİKP Programı'nın "devrimci esaslardan" oluştuğunu söylese de, bu programın devrimci bir program olmadığının diğer bir kanıtı, TİKP Programı'nda, burjuvazinin ekonomik ve politik ilişkilerde egemenliğini kurduğu bir ülkede kapitalizme ve burjuva iktidara karşı tek bir talebin bulunmamasıdır. TİKP programı, "emperyalizmi, sosyal-emperyalizmi ve feodalizmi" tasfiye edeceğini, "bütün yabancı sermaye(yi) halkın mülkiyetine verece"ğini söylüyor, ama tek kelimeyle de olsa burjuvazinin iktidarının yıkılacağından, mallarına elkonulacağından sözetmiyor.

Bugünün Türkiyesi'nde bir programın devrimci olmasının belirleyici koşulu, burjuvazinin iktidarının yıkılmasını, emperyalizmin, burjuvazinin, büyük toprak sahiplerinin mallarına elkonulmasını ve iktidarın emekçilerle ittifak içinde proletarya tarafından elegeçirilmesini temel talepler olarak gündeme getirmesinde somutlaşır. Çünkü, bugünün Türkiyesi'nde devrim yapmak demek, burjuvazının iktidarına son vermek, proletaryayı iktidara getirmek demektir. Burjuvazinin iktidarının yerine, bir başka biçimde burjuvazinin iktidarını savunmak , kelimenin gerçek ve bilimsel anlamıyla, iktidarın bir sınıftan diğerine geçişini öngörmeyeceğinden bir devrim olarak adlandırılamaz. Açıktır ki, burjuvazinin iktidarının yıkılmasını ve tüm büyük mülkiyetin ele geçirilmesini, proletaryanın iktidara gelmesini öngören tek program ise proleter devrim

programıdır.

Sonuç olarak, buraya kadar anlatılanlardan anlaşılacağı gibi, TİKP, programıyla, temel politik tutumlarıyla devrimci bir akım olmadığı gibi, bugün de bu geleneğin sürdürücüsü olan Aydınlıkçılar devrimci bir akım olarak nitelenemez. Bugünkü konumlarıyla da, bütün radikallik iddialarına rağmen, burjuva liberal-reformist bir muhalefet akımı olmaktan öteye geçememektedir. Bu kesim içinde gerçekten TİKP Muhasebesine girişmek isteyenler, devrimci bir konumda yeralabilmek için öncelikle bu gerçeği cesaretle kabul etmek ve devrimci çözümler üretmek zorundadır. İnandırıcı olmak bunu gerektirir.

*

TİKP ile ilgili buraya kadar yapılan değerlendirme, daha çok politik bir değerlendirmedir. TİKP'in kendi görüşlerinden hareketle, devrim ve karşı-devrim saflaşmasında yerini ortaya koymaya çalıştık ve değişim iddialarını inceledik.Sağlıklı bir TİKP değerlendirmesi için sorunun bu yanı canalıcı öneme sahiptir. Fakat, kim ki, değerlendirmeyi burada bırakıyor, TİKP'i karşı-devrim safına götüren ideolojik, programatik nedenleri ortaya koyarak süreci aydınlatmıyor, o, değerlendirmeyi yarım bırakıyor, gerçek nedenleri gizliyor demektir.

Devrimci harekette, liberal-reformist akımların düzen savunucusu konumlarına karşı olmalarından hareketle, kendi devrimciliklerini, marksistliklerini kanıtlama yaygın bir davranış tarzıdır. Oysa, asıl önemli olan burjuva liberalizmini devrimci demokrasi perspektifinden değil, proleter sosyalizm anlayışından hareketle eleştirmektir. Bu konumdan eleştirildiğinde görülecektir ki, Türkiye'de devrimci demokrasi ile marksizm adına ortaya çıkan burjuva liberalizmi ortak ideolojik ve programatik zemin üzerinde oturmaktadır. Marksist açıdan bir TİKP değerlendirmesi için TİKP'i düzen savunucusu konuma götüren ideolojik nedenler ortaya konulmak zorundadır. Bu yapıldığında görülecektir ki, Türkiye gibi bir ülkede, TİKP örneği, devrimci demokrasinin saflaşarak proleter sosyalizm yönünde bir sıçrama yapmadığı koşullarda, belki uç noktada bir örnektir ama, devrimci demokrasinin kaçınılmaz evriminin sonucunu ortaya koymaktadır.

1970 yılında şekillenen PDA, güçlü burjuva milliyetçi ve Kemalizm kuyrukçuluğuna rağmen, küçük-burjuva demokrasisinin sınırları içinde en sağ kanadı oluşturuyordu.1970'lerin ortasına kadar da bu konumunu korudu. Programının temeli, anti-feodalizm, anti-emperyalizm, anti-faşizm ve anti-komprador kapitalizmdi. Proletaryanın önderliğinde demokratik devrimi, dört sınıfın koalisyonuna dayanan demokratik halk iktidarını savunuyor, bu devrime "esas damgasını vuran, işçi sınıfı öncülüğüdür" diyor ve "bu anlamda milli demokratik devrim, bir proleter devrimdir" (*) diyecek kadar radikal çıkışlarda bulunuyordu.

Bilindiği gibi bu program, formülasyonlarda ve öne çıkarılan temalarda farklılıklar olsa da, tüm devrimci demokrasi akımlarının programıdır. Özellikle de açıktan maoculuğu rehber alan akımların.

Bu programın kendisi, savunucularının niyetinden bağımsız olarak, Türkiye gibi kapitalist, burjuvazinin iktidarda olduğu bir ülkede, büyük toprak sahipleri ve burjuvazi karşısında köy burjuvazisinin, emperyalizm karşısında milliyetçi burjuvazinin, büyük burjuvazi karşısında orta burjuvazinin, faşizm karşısında burjuva demokrasisinin savunusu anlamına geliyordu.

Bu ortak programatik temelin bir sonucu olarak, devrimci demokrasi akımları, Aydınlığın ciddi bir programatik eleştirisine girişememiş, değişik düzlemde, daha radikal biçimlerde aynı programı tekrarlamak zorunda kalmışlardır. Yine bu nedenledir ki, Aydınlık dışındaki akımlar, Aydınlık için sürekli olarak tepside kadro sunan akımlar olmuştur. Devrimci demokrasinin radikal akımlarında yorgun düşen bir dizi yetişmiş kadro, çözümsüzlük karşısında, çözümü küçük-burjuva demokrasisinin sağına transfer olmada bulmuştur. Bütün akımlar gidenlerin arkasından küfür etmiştir, ama bunun ideolojik ve politik nedenlerini irdelemeye ve sonuçlar çıkarmaya hiç bir zaman girişmemiştir.

Türkiye gibi bir ülkede demokratik devrimcilik, sürekli olarak reformizm, burjuva liberalizmi üretir. Bunu 12 Eylül sonrasında, en radikal geçinen akımlarda bile somut olarak yaşayarak gördük. Çünkü, burjuva içerikli bir programla, ne kadar radikal biçim verilirse verilsin, burjuva iktidara karşı tutarlı bir devrimci muhalefet sür-

(*) PDA, sayı:16, 1 Şubat 1970, PDA Seçmeler-1, s.119

dürülemez. Kapitalizm çerçevesinde alternatifler üretmek kaçınılmazdır. Sermaye iktidarına karşı tutarlı devrimci muhalefet, bütün burjuva kurum ve üretim ilişkilerini karşısına alan sosyalist devrim çizgisi zemininde sürdürülebilir. Burjuvaziye karşı burjuva içerikli bir muhalefet geliştirilmeye çalışıldığında, burjuva egemenliğinin bir biçimine karşı bir başka biçimini (faşizme karşı burjuva demokrasisini), burjuva üretim ilişkilerinin bir başka biçimine karşı bir başka biçimini (işbirlikçi tekelci kapitalizme karşı, demokratik, ulusal kapitalizm) program edinmek, politik taktiklerin ise, burjuva egemenliğinin sonuçlarına karşı olmak şeklinde biçimlendirmek eşyanın doğasına uygundur. Bu bazen darbelere karşı olmak şeklinde (70'lerde anti-12 Martçılık, 80'lerde anti-12 Eylülcülük), bazen bir burjuva partinin hükümetine karşı, bir başka burjuva partinin hükümet olmasını tercih şeklinde (MC Hükümetine karşı CHP hükümeti,ANAP'a karşı SHP), bazen de gerici partiler içinde merkeze muhalefet eden kanatları destekleme ve savunma şeklinde (CHP'de Süleyman Genç, Kemal Anadol grubu, SHP'de sol kanat) kendini ortaya koyar.Bu türden hedef ve taktikleri benimseyenlerin kaçınılmaz politik tutumu, burjuvazi saflarında müttefikler arama ve **burjuva egemenliğin kendisine, temellerine değil, biçimlerine ve sonuçlarına karşı olmaktır.**

Sorun böyle alındığında, bugün genellikle yapıldığı gibi, belki Aydınlıkçıların geçmişte ihbarcılık yaptıklarını, orduyu, devleti savunduğunu söylemek kolaydır, ama onun programının karşısına temelden farklı programlar koymak olanaklı değildir. Yine aynı ortak programa sahip olanların, TİKP Muhasebesi'nde dile getirilen şu görüşlere karşı çıkması da kolay olmayacaktır:

"Türkiye'de kitle hareketinin geliştiği 1978 yılı ortalarına kadar merkezi görev, 12 Mart'tan hesap sorulması, yani MHP ve Kontr-gerilladan hesap sorulması ve demokrasi için mücadele idi."

"12 Eylül'e giden süreç içinde esas vuruşun MHP, Kontr-gerillaya yöneltilmesi doğruydu."

1980'de *"günün görevi, MHP'nin başını çektiği faşist saldırıyı göğüslemek ve püskürtmek, halkın can güvenliğini, özgürlükleri-anayasayı ve parlamentoyu savunmaktı"*

TİKP'in bunu nasıl uyguladığı bir kenara, özünde Türkiye sol hareketinin yaptığı da bundan başka bir şey değildi. Şimdilerde moda olan, anti-12 Eylülcülük, anti-ANAP'cılık yapılarak ve demokrasiyi kazanmayı ana amaç olarak benimsenerek yapıldığı gibi.

Ayrıca şunu da eklemek gerekir; bugün devrimciliğin, marksistliğin ölçütü demokratik devrimi program olarak benimsemekse, demokratik çerçevede muhalefet örgütlemek, işkencelere, antidemokratik uygulamalara, Kürt ulusuna yönelik baskılara, 12 Eylül'e, ANAP Hükümeti'ne karşı kampanyalar örgütlemek, işçi hareketinin kendiliğinden eylemine övgüler dizmekse, **bugün pratikte**, Aydınlıkçılığın yeni dönemdeki evrimini dile getiren Sosyalist Parti bunu birçoklarından daha etkin bir şekilde yapmaktadır. SP ile kendi arasında sınır çekmek isteyenler, eğer bu isteklerinde ciddi iseler, bu sınırı başka yerlerde aramak zorundadırlar.

*

" TİKP Muhasebesi" yayınlandıktan sonra, *Saçak*'ın 66. sayısında, Aydınlıkçılarla "bugün çok temel noktalarda ortak yaklaşımlar içinde" olduğunu ve "birlikte bir uzun yürüyüşe" çıktığını söyleyen A. Güven Aksel'in " TİKP Bilançosuna Kenar Notları" başlıklı bir değerlendirme yazısı çıktı.

Aksel yazısında, daha çok anti-revizyonist dediği gruplarla, özellikle de içinden geldiğini söylediği H.Yolu'nun görüşleriyle TİKP'in görüşlerini karşılaştırarak sonuçlara varmaya çalışıyor.

Aksel'in böyle bir değerlendirme yapmasının en önemli gerekçelerinden birisi, "taban ve yönetiminde bir ağırlık taşıyan TİKP kökenli insanların geçmişten bugüne taşıdıkları olumsuzluklardan" Sosyalist Parti'yi korumaktır. Aksel'e göre sol kesimin SP ile TİKP'i özdeşleştirmeleri "yanlış bir bakış" ın ürünüdür.

Burada konumuz SP'yi değerlendirme olmamakla birlikte, bazı noktalara değinmeden geçemeyeceğiz.

Gerçekten de SP'nin bütün üyeleri TİKP kökenli değildir. Yeni kazanılan ve devrimci radikal akımlardan gelme önemli bir kesim vardır.Ancak, bugün SP yönetiminde ağırlıklı kesim TİKP kökenlidir. Kurucular listesine bir gözatmakla bile bu rahatlıkla anlaşılır.Diğer gruplardan gelen insanlar da, belki köklü bir alışkanlık yaratmamış, TİKP'in bir çok gerici teori ve pratiğine ortak olmamış olsa bile, devrimci radikal akımlarda çeşitli düzeylerde görev almış, ama yorgun düşerek Aydınlıkçılığa teslim olmuş insanlardır. Bu

nedenle bu insanların, TİKP'in olumsuzluklarından, devrimci harekete karşı izlenen suçlardan bütünüyle azade olduğu söylenemez.

Bu nedenlerle, her ne kadar SP, TİKP'in kaba reformist ve karşı-devrimci politikalarını bugün savunmuyorsa da, gerek TİKP'lilerin geçmiş ideolojik konumu temelleriyle korumaları, gerekse SP'nin bugün izlediği politika, özellikle de SP adına Anayasa Mahkemesi'nde yapılan savunmalar (*) TİKP ile SP arasında esasta bir ideolojik sürekliliğin olduğunu gösteriyor.

Ayrıca belirtmekte de fayda var, Aksel'in TİKP değerlendirmesinde ortaya koyduğu bazı görüşler ve özellikle de program sorununa ilişkin belirttikleri SP içinde ciddi bir tartışmanın ön belirtileri olarak da görülebilir. Gelişmeleri hep birlikte göreceğiz.

Aksel, TİKP değerlendirmesinde, ürkekçe ve çelişkili yanlarına rağmen, TİKP'in devrim ve karşı-devrim arasındaki saflaşmada karşı-devrimin yanında yeraldığını belirtiyor.Şunları söylüyor:*"TİKP , kendisi açısından büyük bir önem taşıyan bir soruyu sorarak başlasaydı, daha düzgün bir bilanço elde edebilirdi. Neydi bu soru? 1980 öncesi hakim sınıflarla sol arasında yaşanan saflaşmada TİKP hangi cephede kaldı sorusu. Hangi sosyalist akımın blançosuna girişirseniz girişin, bu soruya verilen yanıt açısından TİKP tek başına kalacaktır. Çünkü bu genel saflaşmada 'devleti yaşatmak' misyonunu üstlenen en biricik akım TİKP'dir"* (**)

TİKP'le ilgili bu değerlendirmeye ulaşıldıktan sonra, "düzgün bir bilanço" için, sorun nasıl olup da TİKP'in bu noktaya geldiğini, bunun ideolojik nedenlerinin ne olduğunu açıklığa kavuşturmakta somutlaşır.

Aksel'in bu yazıda yanıtını veremediği, kendisinin de açık olmadığı anlaşılan belirleyici nokta budur.

Anlaşıldığı kadarıyla Aksel, " TİKP'in devletin yanında" olmasının nedenini Üç Dünya Teorisi'nin benimsenmesinde görüyor. Katılmamak olanaklı değil. Fakat, asıl sorun bundan sonra başlıyor. TİKP'in Üç Dünya Teorisi gibi karşı-devrimci bir teoriyi benimsemesi nasıl açıklanacak?Bunun "şablonculuk" tan öte ideolojik, programatik nedenleri olmalı. Örneğin, devrimci bir temelde TİKP Muhasebesi yapmaya ilgi duyanların şu soru üzerine düşünmelerinde fayda vardır: Toplumsal yaşamın her alanında burjuva egemenliğin hüküm sürdüğü bir ülkede, burjuva özlü bir programla düzene muhalefet edenlerin, burjuva devrimin yerine getiremediği görevleri, M. Kemal hareketinin bıraktığı yerden devralmaya ve program edinmeye çalışanların düzeniçi bir konumda kalmaları kaçınılmaz değil midir? TİKP bunun uç noktada örneğinden başka nedir ki?

Gerçi Aksel program sorununu ayrıca tartışacağını söylüyor.Gerekçe olarak da, "günümüz koşullarında anti-kapitalist yönü ağırlık taşımayan bir demokratik devrim anlayışının cılız kalacağını" gösteriyor. Güzel. Fakat, "anti-kapitalist yönü ağırlıkta" olmayan bir devrim anlayışının Türkiye'de "cılız"lığını, daha doğrusu reformculuğunu anladık da buna "demokratik devrim" demek ne oluyor? Biz anti-kapitalist devrimin sosyalist devrim olduğunu biliyoruz. Yoksa yanlış mı düşünüyoruz? Yok eğer, hala demokratik devrimin görevlerinin bütünüyle yerine getirilmemiş olması nedeniyle bütünüyle anti-kapitalist devrim olmaz deniyorsa o zaman sormak gerekir: Siz hiç tarihte saf bir sosyalist devrim gördünüz mü? Sık sık atıfta bulunduğunuz, örnek aldığınızı söylediğiniz Ekim Devrimi saf, hatta ilk zamanda esasta sosyalist önlemleri gündeme getiren sosyalist devrim miydi? Kaldı ki, bugünün Türkiye'si nesnel koşullar bakımından, sosyalist devrimi gündeme almak için Rusya'ya göre çok daha ileri bir ülkedir.

Bizce, Aksel veya benzeri düşüncede olanlar sağlıklı bir TİKP Muhasebesi için, burjuva liberal TİKP ile küçük-burjuva popülist akımları karşılaştırarak sonuçlara varma yerine, proleter sosyalizm ile bütün demokratik devrimciliği karşılaştırarak sonuçlara varmaya çalışırlarsa, Türkiye devrimine daha fazla hizmet etmiş ve program tartışmalarının daha geniş bir çerçevede sürdürülmesine yardımcı olmuş olurlar.

(*)Bu konudaki değerlendirme için, bak. Ekim, sayı:12, "Legal Parti ve Legalizm"

(**)Aksel iki paragraf öncesinde ise, sol açısından bakıldığında, TİKP'in 80 öncesi çizgisi açısından devrimci olmayan bir akımdı değerlendirmesini yapıyor. Ama kendisi, bu konuda açık olmadığını düştüğü şu notta ortaya koyuyor: "Bu görüşün doğruluğunu, yanlışlığını tartışmıyorum. Yalnızca bir durum saptamasında bulunuyorum."

3.yayın yılında Leninist örgütlenmenin teorik ve pratik sorunlarına hakettiği önemi vermek amacındaki EKİM, bu çerçevede ve gizlilik gereklerinin elverdiği ölçüde, bir kısım iç örgütsel belgelerimizi de yayınlayacaktır. Yayınlamakta olduğumuz Nisan 1988 tarihli mektup, başlangıç döneminde hareketimizin karşı karşıya bulunduğu ilk örgütsel görev ve adımlara ilişkin olarak iki yoldaşın görüş ve önerilerini içermektedir. Bazı parçalar gizlilik gereği çıkarılmıştır.

Örgütsel görevlerimiz

Yoldaşlar,

Birbirimizden ayrılalı bir hayli zaman oldu. En son yoldaşın dönüşü esas alınsa bile, 8 aylık uzun bir süre bu. Buna rağmen aramızda henüz somut bir örgütsel diyalogun kurulamamış olmasını, halihazırda içinde bulunduğumuz örgütsel durumun açıklayıcı göstergelerinden biri sayıyor ve bu durumun süratle giderilmesi gerektiğini düşünüyoruz.

İlgili süre zarfında yalnızca iki yazılı metin ulaştı bize. Birincisi, P yoldaşın ikinci toplantınızın bazı siyasal değerlendirmelerini içeren kısa ve gazetede yayınlanmak üzere kaleme alındığı için de **çok genel** olan yazısı. İkincisi, N yoldaşın kaleme aldığı ve bize Şubat ortalarında ulaşan yazı. Bu ikincisi, N yoldaşın **bilgi ve gözlemleri çerçevesinde**, bize somut bilgi veren ve değişik konularda yararlı düşünce ve önerileri içeren tek metin durumunda.

Diğer yoldaşlar tüm ısrarlı ve sürekli taleplerimize rağmen, bugüne kadar gerek kendi somut ilişkileri ve faaliyetleri, gerekse hareketimizin genel sorunları hakkında bize tek satır yazmadılar, yazmak gereği duymadılar.

(...)

Bugüne kadar bizim sizlere neden yazmadığımız sorulabilir.

Bazı gerekçelere sığınarak, size bazı konularda yazmamış olmanın sorumluluğundan kendimizi kurtarmak aklımızdan geçmez. Fakat haksız yere sorumluluk yüklenmeyi de doğru ve gerekli görmüyoruz.

Hatırlamanız gerekir; burada biz ideolojik-siyasal sorunları olduğu kadar, örgütsel sorunları da genel çizgileri içinde tartıştık. Biz ikimiz kendi düşünce ve önerilerimizi, gerek toplantılarda gerekse ikili konuşmalarda mümkün sınırlar içinde ortaya koyduk. En son olarak bunlar N yoldaşla birkere daha topluca ele alındı; biz düşünce ve önerilerimizi bir kez daha yinelemiş olduk.

Bundan ötesini ancak, somut duruma, ilişkilere ve faaliyete ilişkin bilgi akışı çerçevesinde ve o ölçüde yapabilirdik. Bunun koşullarını yaratmak ise bütünüyle size bağlıydı. Sizler durumu, sorunları, güçlükleri, somut ilişki ve olanakları bildirmeden, bütün bunlara dönük kendi düşünce, değerlendirme ve önerilerinizi ortak ve bireysel raporlarla bize iletmeden, biz bu konuda yeni olarak ne söyleyebilirdik? Duruma katkı, durumun somut bilgisi temelinde ve ölçüsünde gerçekleşebilirdi.

Oysa biz, N yoldaşın kendi bilgi ve gözlemlerine dayalı raporu hariç, somut bilgiden bugüne kadar yoksun bırakıldık. N yoldaşın kendisi bile, işin içinde olduğu halde bilgisizlikten yakındığına, bundan dolayı çeşitli konularda fikir yürütemediğini belirttiğine göre, biz uzaklardan ne yazabilirdik? Olsa olsa en genel çerçevede bir şeyler söyleyebilirdik. Bu genel çerçevenin ise platformu gazetedir ve biz orada, yeterli-yetersiz ayrı bir sorun ama, söylenebilecek bazı şeyleri zaten söylemeye çalıştık. Daha somut şeyler ancak somut bilgi ölçüsünde söylenebilirdi.

Bütün bu söylediklerimiz, yoldaşlarımızın özel bir kişisel gayretle yürüttüğü somut çalışmaları ve sağladıkları ilerlemeyi küçümsediğimiz anlamına gelmiyor.

Biz kişisel çabalardaki yetersizliklerden değil, örgüt perspektifindeki zayıflıktan yakınıyoruz. Mevcut örgütsel şekilsizliği bir an önce gidermemizin, doğru bir çizgide hızla örgütlenmemizin koşullarını yaratacak örgütsel ilişki yöntemlerine ilgisizliği eleştiriyoruz yalnızca. Düşünün ki, bizzat N yoldaşın kendisi, kimin ne yaptığı, nasıl yaptığı, hangi somut ilerlemeleri kaydettiği konusunda somut bir bilgiden yoksun olduğunu yazabiliyor. Bu, olmaz! Bunu kabul etmiyoruz ve süratle son bulmasını istiyoruz.

Merkezi önderlik ve örgütlenme

Örgütlenmek, örgütleyici bir merkezin olmasıyla olanaklıdır. Leninist bir örgüt yukarıdan aşağıya şekillenebilir ancak.

Ülke içinde örgütsel oluşum ve yönetim görevlerini üstlenmiş, siyasal ve örgütsel faaliyeti şekillendirip yönetecek bir merkez komitesi oluşturmadan adım atılamazdı. Bu sorun sizler daha buradayken yeterli açıklıkta ortaya kondu. N yoldaş dönmeden kendisiyle tekrar konuşuldu, ki onun düşüncesi de aynı doğrultudaydı. Buna rağmen, böyle bir organı daha buradayken kurmamızın nedenlerini sizler de biliyorsunuz. Ayrışmanın ilk sonuçlarına ve TKİH'deki belirsizliğin son bulmasına kadar beklemekten ibaretti bu nedenler. Bu nedenler ortadan kalkalı aylar olduğuna göre, biz bu doğrultuda gerekli adımları atabilmiş olmalıydık şimdiye kadar.

Gelinen yerde bu adımı derhal atmamız gerekiyor. Mevcut dağınıklığı, şekilsizliği ve bunlardan kaynaklanan tüm zaaf ve eksiklikleri gidermenin ilk halkasıdır bu. Bize kalsaydı, biz bu organın kurulmasını aylar öncesinden isterdik. Bu isteğimizi de sık sık dile getirdik.Fakat (...) Kendi tercihlerimizi bir kaç kere sizlere ilettik de. Fakat siz aradan bunca zaman geçtiği halde, hala kararsızlıktan kurtulamadınız ve ortaya bir tercih koyamadınız. Oysa, somut ilişkiler ve tanıma içinde kendi tercihlerinizi belirginleştirmekle kalmayacak, güya bizim de sağlıklı ve isabetli bir tercih yapmamıza yardım da edecektiniz...

Süregelen kararsızlığınıza rıza göstermek bizim için artık olanaklı değil. İsabetsiz bir seçimden doğabilecek olumsuz sonuçların sorumluluğunu yapılacak ilk örgüt konferansı karşısında tümüyle üstlenerek bir MK'nin derhal oluşturulmasından yanayız. (...) Zira içinde bulunduğumuz örgütsel durumun zaman kaybına artık tahammülü yoktur. Gerek kendi durumumuz gerekse işçi hareketindeki genel gelişmeler süratle örgütlenmemizi gerektiriyor ve daha önce de belirtildiği gibi, bunun ilk halkası merkezi önderlik ve yönetim boşluğuna son vermek, derhal bir MK oluşturmaktır.

MK kurmak, çözümün ilk adımıdır ama kendisi değildir; bunun bilincindeyiz. Bununla, önümüzdeki genel siyasal ve örgütsel görevler yığınının varlığını kastetmiyoruz yalnızca. Bununla ilgili fakat bundan da önemli olarak, oluşturulacak merkezi örgütsel-pratik önderliğin, bu görevler yığınını üstlenebilecek bir perspektife ve girişkenliğe, buna uygun bir ilişki sistemi ve çalışma tarzına sahip olmasını kastediyoruz aynı zamanda. Sorun biçim ve yetki sorununa indirgenemez. Biçim olarak merkezi bir organ kurmak, onu belirli yetkilerle donatmak, kuşkusuz kolay bir iştir. Asıl sorun, böyle bir organın, herhangi bir örgütün değil, en ileri sınıfa dayanmayı hedefleyen ve bu sınıfın bilimsel dünya görüşüyle donanması gereken bir örgütün yönetici organı olacak böyle bir komitenin, kendi görev ve misyonuna uygun bir çalışma gösterebilmesidir.

Ve sanırız sizin kararsızlığınızda da asıl güçlük buradan doğuyor.

Kuşkusuz biz, "örgütsel-pratik önderlik" tanımından hareketle oluşturulacak komitenin ideolojik-siyasal yetkinliği ve kapasitesi sorununu küçümsüyor değiliz. Tersine, böyle bir organm üstlendiği görev -illegal bir sınıf örgütünü siyasal mücadele içinde yaratmak ve yönetmek- ideolojik-siyasal yetkinlik ölçüsünde olanaklıdır. Marksist-Leninist dünya görüşü hiç değilse temel noktalardan kavranmadan; hareketimizin genel teorik-siyasal yönelimi ve taktik ilkeleri konusunda asgari bir netliğe sahip olmadan; dünyadaki genel siyasal gelişmelerin yanısıra, ülke içindeki siyasal gelişmeler, bu gelişmeler içinde yer alan temel siyasal sınıf güçleri sürekli ve yakınen izlenmeden, bir örgütü ülke çapında şekillendirmek ve yönetmek olanaklı değildir. Daha bir dizi başka şey eklenebilecek bütün bu konularda, biz yeterince açığız. Sorunu küçümsemiyor, tersine çok önemsiyoruz.

Bugün ideal ölçülerle hareket edemeyiz elbet. Zira sürecin daha ilk basamağındayız. Zorlu bir devrim mücadelesinin ileri aşamalarında, başarılar olduğu kadar başarısızlıkları da kapsayan uzun bir sürecin ardından ve ancak bu süreci yaşadığımız ölçüde yaratabileceğimiz bir önderliğin ideal ölçülerini bugüne kadar uygulamaya kalkmak, gerçeklerden kopmak olur. Bu nokta herkes için yeterince açıktır sanıyoruz.

Fakat ne yazık ki, mevcut güçlerimizi değerlendirdiğimizde, merkezi örgütsel yönetim için seçimde asgari ölçüler içinde bile hayli zorlanıyoruz. Zaten sorun da, tercih yapamayıp kararsız kalmak da bu durumdan doğuyor. Zenginliğin değil, yoksulluğun yarattığı bir güçlük bizimki. Ne var ki, bu güçlük karşısında gerilemek, kararsız ve hareketsiz kalmak, hareketimiz için ölüm demektir. Bu nedenle, **yetersizlikleri konusunda tam bir açıklığa sahip olarak ve bu yetersizliği en hızlı biçimde gidermek perspektifiyle hareket ederek,** mevcut yoldaşlar içinde kişiliği ve konumu en uygun yoldaşlardan böyle bir komite oluşturmak zorundayız. Her ne kadar biz, hareketimizin şimdiki durumunda fiilen farklı görevler üstlenmiş bulunuyorsak da, uygun biçim ve yöntemler-

le, kendi çalışmamızın yanısıra oradaki çalışmaya katkıda bulunabildiğimiz ölçüde, yukarıda sözü edilen yetersizliği kısmen gidermek olanaklı olur. Unutmamak gerekiyor, önderlik kollektif bir görevdir; tek tek kişiler şu veya bu yönüyle eksik ya da yetersiz olabilir, önemli olan yönetici organın bir bütün olarak sergilediği önderlik düzeyidir. Biz, örgütsel-pratik yönetim görevini bizzat ve bütünüyle üstlenebilecek bir komitenin kurulabilmesini ve bu işi, bizim fazla bir müdahalemiz olmadan yürütmesini isterdik. Fakat görüp anlayabildiğimiz kadarıyla bu görev, en azından şimdilik, mümkün sınırlar içinde bizim de somut katkılarımızı gerektiriyor. Bunun ancak sizler tarafından uygun koşulları yaratıldığı ölçüde, gelişmeleri sürekli ve yakınen izlemenin uygun araç, biçim ve yöntemleri geliştirilebildiği ölçüde olanaklı olduğunu tekrarlamaya gerek bile yok.

Mahalli örgütlenme

İdeolojik-siyasal yönelimimiz küçük-burjuva sosyalizmi kampından genel bir kopuşu ifade etse de, bilindiği gibi, bu somut ve pratik olarak iki örgütün bünyesinde bir ayrışma olarak yaşandı. Yılların ürünü yoğun birikimler üzerinde yaşandığı için, hızlı bir süreç olarak gerçekleşti. Gelinen yerde saflar şimdilik durulmuş, güçler esas olarak saflaşmış, bu anlamda ayrışmanın ilk evresi kabaca sonuçlanmıştır.

Bu, geride geçmişin biriktirdiği güçlerden kazanılacak yeni güçler olmadığı anlamına gelmiyor. Tersine, küçük-burjuva sosyalizminin demokrasi ve sosyalizm ideallerini yıllarca içiçe temsil etmiş olmasının bir sonucu olarak, Türkiye devrimci hareketinde proleter sosyalizminin önemli bir potansiyel gücü, çeşitli grupların bünyesinde dağılmış olarak varlığını sürdürüyor. Dolayısıyla ayrışma zamana yayılarak sürecektir.

Biz bugün için, genel ideolojik mücadelenin yanısıra, bunun vazgeçilmez bir tamamlayıcısı olarak, ancak kazandığımız güçleri en iyi örgütlendirip mevzilendirebildiğimiz, yeni, eskisinden farklı bir siyasal sınıf örgütlenmesi ve pratiği gerçekleştirebildiğimiz ölçüde, sözkonusu ayrışmayı hızlandırabilir ve proleter sosyalizmi saflarına eskinin kazanımı yeni güçler katabiliriz. Öte yandan, yine bunu yapabildiğimiz ölçüde, genişlik ve derinlik açısından tarihinin en ileri boyutlarını kazanmakta olan devrimci işçi hareketinin ortaya çıkardığı ve çıkaracağı yeni güçlerin en geniş ve en iyi kesimini kazanmak da olanaklı olur.

Kısaca şöyle ifade edebiliriz: Gerek geçmişin birikimi olan ve halihazırda varolan eski güçlerden, gerekse işçi hareketindeki canlanmanın ortaya çıkaracağı yeni güçlerden mümkün olan en çoğunu proleter sosyalizminin saflarına katmak, siyasal faaliyet ve örgütsel şekillenmede atacağımız adımlara bağlı; ideolojik-siyasal yönelimimizi, siyasal-örgütsel bir kimliğe kavuşturup, maddi bir güce dönüştürebilmemize bağlı. Düşünceyi eylemle, teoriyi kendine uygun pratikle tamamlayamadığımız sürece, hiçbir inandırıcılığımız olmayacak, dahası ideolojik bozulma ve yozlaşma kaçınılmaz olacaktır.

Bu kısa açıklama, MK'mizin tarihi ve güncel boyutlar taşıyan büyük görev sorumluluklarını vurgulamak içindir. İdeolojik mücadele boyutu önemlidir ama, her şey, ortaya konan ideolojik çizginin kendi maddi güçlerini ve gerçekliğini yaratmasına bağlıdır.

Biz Türkiye'de geçmişte ve bugün örnekleri hayli bol devrimci çevrelerden bir yenisi olmak istemiyoruz. Bu, kısırlaşma, yozlaşma ve sonuçta, yokoluş demektir. Biz toplumumuzun en ileri, en devrimci sınıfının, Türkiye işçi sınıfının, en iyi, en diri, en ileri güçlerini bünyesinde toplayan, bu güçlerin birikimini, deneyimini, enerjisini, maddi varlığını en ileri derecede kucaklayan gerçek bir proleter sınıf öncüsü olmak istiyor, bunu hedefliyoruz. Bir bütün olarak hareketimiz, fakat özellikle onun merkezi önderliği kendini buna göre ayarlamalı, buna göre davranmalı, buna uygun bir perspektife ve hayal gücüne, buna uygun bir bilince ve yüreğe sahip olmalı, bunu karşılayacak bir çaba ve enerji ortaya koymalıdır.

İki grubun bünyesinde yaşanan somut ayrışmanın bu aşamada genel olarak tamamlandığı, sizce de paylaşıldığına göre, yapılması gereken iş, derhal kazanılmış güçleri en iyi şekilde örgütlemektir.

Bu da her şeyden önce kazanılmış güçleri en yakından tanımaya, en titiz şekilde değerlendirmeye ve en iyi, en verimli şekilde örgütlemeye bağlı.

N yoldaşın raporu, bugüne kadar bunun yapılamadığını, atılmış bazı adımların tek tek yoldaşların kendi tercihine ve tasarrufuna kaldığını belirtiyor ve haklı olarak bunu eleştiriyor. Bunu tek tek kişilerin tasarrufundan kurtarmak, merkezi bir yönetime sahip olmakla mümkündü. Bunun olmadığı koşullarda, denetimsizlik, bireysel çabalar, bireysel tasarruflar

kaçınılmazdı. Şimdi merkezi yönetim boşluğu giderileceğine göre, Merkez Komitesinin yapacağı ilk şey, bugüne kadar tek tek kişiler tarafından gerçekleştirilmiş görevleri tümden gözden geçirme yetkisiyle de hareket ederek, güçleri ve olanakları yeniden değerlendirmek, planlamak ve uygulamaktır.

Doğal olarak bunun ilk adımı mahalli komitelerin örgütlenmesi, ve mahalli düzeyde baskı ve dağıtım sorununun hızla organize edilmesidir. Fabrikalara dönük somut, planlı ve hedefli bir yönelim ancak bu sayede ve bu ölçüde olanaklı olabilir.

Tanıdığımız ileri bazı yoldaşlar hariç, kadro güçlerimizi yakından tanımamakla birlikte, bunların nicel açıdan çok sınırlı ve nitel açıdan hayli geri olduklarını biliyoruz. Fakat bunların birkaç kentte, özellikle de, en büyük kentte yoğunlaşmış olması bir avantajdır. (...)

Diğer üç il için bu aşamada ne tür adımlar atılabileceği konusunda bir şey diyemiyoruz. Zira durumu bilmiyoruz. Şu kadarını söyleyebiliyoruz ancak: İçinde bulunduğumuz koşullarda güçlerimizin olanaklı kıldığı ve bizi arzuladığımız mahalli örgütlenme düzeyine ulaştıracak geçici biçim ve çözümleri bulup çıkaracak bir yaratıcılık ve esneklik gösterilebilinmelidir bu konuda. Bir de güven, elimizdeki güçlere, kadrolara güven duymak ve onlara görev ve sorumluluk vermekten korkmamak sorunu var. N yoldaş raporunda, bazı yoldaşların bu konuda hayli çekingen ve güvensiz olduğundan yakınıyor. Zayıf, kaypak, yıpranmış, edilgen, ideolojik konularda sarsak olmamak kaydıyla, yani ideolojik tutumları ve devrimci kişilikleriyle sağlam, çalışmada istekli ve gayretli yoldaşlara, onlar nispeten geri ve tecrübesiz de olsalar, görev vermekten çekinmemek gerekiyor. Tersine cesur ve güvenli olunmalı. Burada sınıfsal köken unsuruna, proleter kökenli yoldaşlara öncelik tanımak gereğine değinmiyoruz bile.

Mahalli örgütlenmenin ana hedefi kuşkusuz fabrikalarda örgütlenme fabrika hücreleri temeline kavuşmaktır. Mahalli komiteler ya da görevliler, bütün dikkat ve çabalarını bu ana hedefe yöneltmelidirler. Bu bilinçle ele alınmalı ve planlanmalıdır. Şu anda bazı ilk işçi ilişkilerine sahip olduğumuzu biliyoruz. Bu ilişkilere önem vermeli, geliştirmeliyiz, ama onlara tabi olmak doğru değil. Eğer bu ilişkilerin bir kısmı önemsiz ya da gelecek vaadetmeyen fabrikalarda ise, dikkatlerimizi onlardan asıl güç olmamız gereken fabrikalara kaydırmasını, olanaklarımızı buna göre kullanmasını bilmeliyiz. Sorunu bilinçle ele almak derken, bazı önemli fabrikalara bilinçli ve hedefli bir yönelişi de kastediyoruz. Bunun zor bir iş olduğunu biliyoruz, ama kendimizi ve çalışmamızı zor olana göre düzenlemek ve planlamak zorundayız. Öte yandan kaynaşan işçi hareketinin bize her zaman bulamayacağımız kolaylıklar ve geniş olanaklar sunduğunu da unutmamalıyız.

Fabrika hücrelerini oluşturacak yetişmiş işçi kadrolarını biz ancak zaman içinde çıkarabiliriz. Fakat belirli sınırlı görevleri üstlenebilecek illegal fabrika çevreleri özellikle gazetenin etkili bir silah olarak kullanılması sayesinde şimdiden oluşturulabilir. Geleceğin parti hücrelerini, biz bu illegal işçi çevreleri içinde bulup eğitebileceğimiz unsurlara dayanarak yaratabiliriz ancak. Bu illegal işçi çevrelerinin alacağı somut örgütsel biçim konusunda, esnek ve yaratıcı olmak gerektiğini, çok değişik biçimlere başvurulabileceğini hatırlatmanın ötesinde biz bir şey söyleyemeyiz. Çok sayıda işçiyi kapsayan geniş ve hantal, illegalite açısından sakıncalı biçimler yerine, dar ama işlevsel (belirli görevler üstlenebilen) biçimler tercih etmek gerekir.

Böyle çevreler yaratabilmek bile, belirli ciddi bir çabayı gerektirir. Hedeflenen fabrikaya gazete, yayın, bildiri vb. şeyler sokmadan, bunu sürekli kılmadan böyle çevreler yaratılamaz.

Bu çalışma ve ilişkilerimizin gelişmesi ölçüsünde gündemimizde daha geniş bir yer tutacak ve sürekli tartışılacak bir sorun niteliğindedir.

Baskı ve dağıtım ile gençlik sorununu ayrıca ele almak üzere, mahalli örgütlenme sorununu şimdilik geçiyoruz. (...)

Baskı ve dağıtım

Başta gazete olmak üzere her türlü yayın, yığınları etkilemede, eğitmede ve örgütlemede temel ve vazgeçilmez araçlar durumundadır. Yayın faaliyetini sistemli bir çaba olarak sürdürebilmek, her şeyden önce çok iyi düşünülmüş ve kurulmuş basım ve dağıtım örgütlerine sahip olmakla mümkündür.

Bu, genel olarak bilindiği ve herkesçe kabul edildiği için, buradan dönen yoldaşların öncelikle çözmesi gereken sorunlardı bunlar. Yoldaşlar gazeteyi bir an önce çıkarmamız gerektiği konusunda ısrarlılardı. Yeni bir hareket ancak bir yayına sahip olabildiği ölçüde gelişme olanakları

bulabilir gerçeği gözönüne alındığında, bu ısrar haklı ve yerindeydi. Fakat bu aynı ısrar, öte yandan çıkacak gazetenin basım ve dağıtım örgütlenmesini, bir an önce ve profesyonelce gerçekleştirmeyi gerektirirdi. Bir an önce gazete çıkarmamızda ısrar eden yoldaşların, bu konuda tutarlı olamadıklarını, sorunu ihmal ettiklerini ve amatörce davrandıklarını kendi düşüncemiz olarak belirtmek zorundayız.

(...)

N yoldaş geçmişte, TDKP'de uygulanan, mahalli örgütlerden bütünüyle bağımsız ayrı bir dağıtım örgütünü haklı olarak eleştiriyor. Fakat bu eleştiri tersten sonuçlara, örneğin İK üyelerini kendi birimleriyle ilgili dağıtıcılar durumuna düşürecek sonuçlara yol açmamalıdır. Sorun kuşkusuz il düzeyinde, İK tarafından merkezi olarak planlanmalı, denetlenmeli, fakat yayını ana birimlere ya da alt bölgelere iletecek bir mekanizma kurulmalıdır. Ve dağıtımın bu kademeye (ana birimler ve alt bölgeler) kadar olanı profesyonel bir mekanizma olarak örgütlenmelidir. Fabrikalarda ve semtlerde işçi evlerine dağıtım ise farklı bir kademedir ve çok değişik araçlar, biçimler ve yöntemler kullanılabilir. Doğrudan olduğu kadar dolaylı dağıtım biçimleri ve olanakları geliştirilebilir. Bir kere daha girişkenlik, insiyatif ve yaratıcılık!

Gazetenin mevcut dağıtım miktarına bakıldığında, henüz dolaylı dağıtım yöntemlerinin kullanılmadığı akla geliyor. Kuşkusuz dolaylı olmakla birlikte, bu tür bir dağıtım da planlı, hedefli ve sonuç alıcı olmalıdır. Örneğin her işçi evine, ya da rastgele işçi evlerine değil, bildiğimiz ve fabrikalarında faaliyet örgütlemeye çalıştığımız işçi evlerine dağıtım (dolaylı) yapmalıyız, etki ve sonuçlarını yakından izlemeliyiz.

N yoldaş raporunda, eski yorgun çevrelerden bireylere gazete vermenin bazen bir gün bile aldığını yazıyor. Eski yorgun çevrelerden 10 kişiye gazete dağıtmaktansa, mücadele isteği taşıyan bir işçiye dağıtmanın daha değerli, önemli ve yönelimimize de uygun düştüğünü hep akılda tutmak, bu tutumu terketmek gerekiyor.

Mümkün olduğunca çok sayıda işçiye ve mücadeleci devrimciye gazete ulaştırmak için özel bir çaba harcanmalıdır. Gazete gerek içerik yönünden, gerek teknik yönden, gerekse mali yönden büyük bir zihinsel ve maddi enerjiye maloluyor. Fakat o yeterince dağıtılmadığı sürece, bu enerji bir ölçüde israf oluyor demektir. Gazete siyasal faaliyetimizde ve örgütlenmemizde temel bir araçtır. Bu aracı en iyi şekilde, en verimli şekilde kullanmasını bilmek gerekir. Amaçsız, hedefsiz, rastgele bir dağıtıma biz de karşıyız. Fakat inanıyoruz ki, eldeki güçlerin iyi bir kullanımıyla, başka tür çalışmalarda belki verimsiz ama işçilere ya da işçi evlerine gazete ulaştırmada bize pekala yardımcı olabilecek tüm unsurlardan da yararlanmasını bilerek, şimdikinden daha fazlasını dağıtmayı başarabiliriz.

Bir de, şimdilik mahalli örgütlenme ve çalışmayı gündeme getirmediğimiz bazı illerde gazete ulaştıracak bazı ilişkiler bulmak sorunu var ki, bunu sözünü daha önce de etmiştik. Sayılan illere Kürdistan'ın bazı belli şehirleri de eklenebilir.

Propaganda-ajitasyon ve siyasal teşhir görevleri

Sorunun teknik yanına değinirken belirttiğimiz gibi, siyasal çalışmanın esasıdır bu ve bir an önce gündeme alınmalıdır.

P yoldaşın Ocak toplantısının bazı sonuçlarını aktaran yazısı, toplantıda tespit edilen temel görevlerden biri olarak bundan sözediyor. Ayrışma döneminin getirdiği sorunlarla meşgul olmanın, ülkede gelişen bazı önemli siyasal gelişmeler karşısında suskun kalmaya yolaçtığı belirtildikten sonra şunlar söyleniyor:"Kendimizi, bağımsız siyasal faaliyete yeni girmiş bir grup olarak düşündüğümüzde, sözünü ettiğimiz olumsuzluklar anlaşılabilir şeylerdi. Fakat geldiğimiz noktada bu tür eksiklikler mazeret olmaktan çıkmalı ve siyasal propaganda ve ajitasyon faaliyetinde sadece EKİM'e bağımlı kalınmadan, onunla yetinmeden, EKİM'in gösterdiği hedefler paralelinde günlük siyasal propaganda-ajitasyon faaliyetini örgütlemeli, akıp giden siyasal mücadeleye bizzat katılmalıyız."

Bunlar sizin düşünceleriniz ve kararınız olarak aktarılıyor ve biz söylenenlere bütünüyle katılıyoruz. Fakat aradan geçen üç ay süresince bu doğrultuda ne yapıldığını kesin olarak bilmemekle birlikte, bir tek bildiri bile dağıtılmadığını tahmin etmekte güçlük çekmiyoruz.

Merkezi plandaki önderlik ve yönetim boşluğu giderileceğine ve mahalli örgütlenmeler derhal gündeme getirileceğine göre, propaganda-ajitasyon ve günlük siyasal teşhir faaliyeti de artık gündemimize sürekli bir görev olarak girer

sanıyoruz.

Unutulmamalı, EKİM ancak belirli dar bir kesime, diyelim 3000 kişilik bir fabrikada en iyimser ifadeyle 15-20 işçiye ulaşabilir. Ve EKİM aylık bir yayındır. Oysa bizim temel aldışımız fabrikalardaki binlerce işçiye ve üstelik sık sık, sesimizi duyurabilmemiz gerekir. Aksi takdirde canlanan işçi hareketinin kıyısında bile yer tutamayız.

Bu, MK'nm öncelikle gündemine alması ve sürekli gündeminde tutması gereken bir sorundur.

Gazete sorunu

Gazete toplam 7 sayı olarak ve düzenli periyodlarla çıkmış bulunuyor. İçeriğini değerlendirmek ve eleştirmek bizden çok sizlere düşüyor. Çabalarımızın değerini küçümsememekle birlikte, bu haliyle henüz ciddi yetersizlikler taşıdığını belirtmekle yetiniyoruz.

Bir süre önce birimiz adına P yoldaşa şunlar yazılmıştı: *"Gazetenin ilgi gördüğü ve beğenildiği değişik yoldaşlar tarafından ifade ediliyor. Fakat biz henüz yeterli bulmuyor, özellikle işçi hareketinin somut durumunu ve sorunlarını yansıtma noktasında ciddi eksiklikler taşıdığını düşünüyoruz. Gazete genel devrimci hareketin ve özellikle de işçi hareketinin temel teorik siyasal sorunlarını olduğu kadar, güncel sorunlarını, mücadelelerini ve deneyimlerini de kucaklayabilmeli ve yansıtabilmelidir. Yeni bir hareket için, örgütlenmesinin başlangıcında, ilişkileri yeni ve sınırlı bir hareket için bu kuşkusuz kolay değil. Ancak belirli sınırlar içinde gerçekleştirilebilir bir şey. Fakat biz işte, bu 'belirli sınırlar içinde' yapılabileceklerin ihmal edilmemesini, ihmal bir yana azamisinin yapılmasını istiyor ve sizin de bu konuda üstünüze düşeni yapmanızı bekliyoruz. Senin son bir iki ayda gerçekleşmiş katkıların hariç, yoldaşlardan henüz bir yardım göremedik. Bunu sükunetle, anlayışla karşılamanın mazur görmenin koşulları giderek ortadan kalkıyor. Düşün ki, gazetenin 6.sayısı çıkmış bulunuyor."*

Açık olan bu sözlere yeni bir şey eklemiyoruz ve gazete konusunda bazı ek istemleri içeriği için bu kısa mektubun tümünü okumanızı ayrıca öneriyoruz.

(...)

Bizim gazete konusunda şimdilik kısaca değineceğimiz bir diğer sorun, onun eldeki tek yayın olmasıdır. Bu beraberinde, çok farklı yükleri bir arada üstlenmesini getiriyor. Böylece, illegal bir yayın organında olmaması gereken bir hacme yolaçıyor. Gazete kuşkusuz teorik-siyasal sorunları işlemelidir ve işleyecektir. Fakat hacim olarak bu belirli sınırlar içinde kalabilmelidir.

Bu yük, teorik sorunların kısmen başka araçlara aktarılmasıyla çözülebilir. (...) Öte yandan, propaganda ve ajitasyonun temel bir aracı ve Merkezi Yayın Organı olarak EKİM'i güçlendirmenin, bugünkü genel siyasal koşullarda ve kendi özel ve özgün koşullarımızda en doğru tutum olacağına inanıyoruz. Hacmi daraltılsa bile, illegal Merkez Yayın Organı olarak içerik yönünden daha yoğun ve daha güçlü bir EKİM sayesinde, ana doğrultumuzun korunacağını düşünüyoruz.

(...)

Yoldaşça Selamlar
12 Nisan 1988

Otomobil-İş Kongresi Üzerine

(Baştarafı s.8'de)

mevcut durumuyla bu soruya olumlu yanıt vermek olanaklı değildir. Reformizmle arasına kalın bir sınır çekmeyen, sendikal mücadeleyi esas alan, öncü işçi partisini yaratma görevini faaliyetlerinin merkezine almayan hiçbir muhalefet hareketi, devrimci bir muhalefet geliştiremeyeceği gibi, işçi sınıfı hareketiyle devrimci bir temelde de birleşemez.

Bu nedenle, Otomobil- İş muhalefetinde yer alan her devrimciyim diyen işçi arkadaşları, kendi tarihsel görevine sahip çıkmaya, öncü devrimci partisini yaratma siyasal görevine aktif olarak katılmaya, devrimci sınıf sendikalarını yaratma görevini, bu temel göreve bağlı olarak ele almaya çağırıyorum. Bu alanda görevlerini yerine getirdikleri ölçüde, sınıfla birleşmede kalıcı adımlar atabilirler, kalıcı adımlar attıkları ölçüde de gerçek sınıf sendikalarını yaratma mücadelesine ivme kazandırabilirler. Sınıf bilinçli işçiler bağımsız devrimci tutumu geliştirmede ağırlıklarını koydukları ölçüde sosyalizm mücadelesinin yolu da açılmış olacaktır.

Yaşasın işçi sınıfının siyasal birliği!
Yaşasın sosyalizm!

Aydın Öz
Metal işçisi

Yayınına bir dönem ara vermek zorunda kalan TİKB Merkez Yayın Organı ORAK-ÇEKİÇ, Temmuz-Ağustos 1989 tarihli 63.sayısıyla yayın yaşamına yeniden başladı. Bunu konu alan yazısını yayınlıyoruz.

Yeniden Yayın Yaşamına Başlarken ORAK-ÇEKİÇ'İN DÜNÜ, BUGÜNKÜ GÖREVLERİ

Türkiye'de devrimci bir siyasal hareket yaratmanın salt yasal bir dergi çıkartmaya indirgenmesi, ya da devrimci yayın faaliyetinin tamamen küçümsenip üçüncü sınıf bir kırtasiyecilik olarak adlandırılması yaygın bir olaydır. Ama hangisinden hareket edilirse edilsin, sonuçta yayın yaşamına bazen bunlardan birinin bazen her ikisinin karışımının, bazen de doğruluğu görüntüde kalan çarpık anlayışların egemen olduğu bir gerçektir.

Belli bir aradan sonra yayın yaşamına tekrar başlayan ORAK-ÇEKİÇ'in bu sayısında, adetten olduğu için değil gerekli olduğu ve taşıdığı önem nedeni ile, dışımızdaki devrimcilerin bu konuya nasıl yaklaştıkları, ORAK-ÇEKİÇ'in geçmişte örgütümüz açısından ne gibi bir rol oynadığı ve bundan sonra nasıl bir yol izleyeceği üzerinde duracağız.

I

Ortak imzalı bir yazılarında Marks ve Engels, "her tarihsel evrede eski hatalar ... derhal yokolmak üzere geçici olarak tekrar ortaya çıkarlar." demişlerdi. Gerçekten de bugün, yakın geçmişten pek ders çıkarmadıkları anlaşılan legal "Marksist" dergilerin bu sözleri bir kez daha doğruladıklarını görüyoruz. Sanki 12 Eylül rejiminin saldırıları sonucu kısa sürede çökertilen örgütsel yapılar ile, 1974 sonrasında legal dergiler etrafında örgütlenme arasında bir bağ yokmuş gibi, aynı süreç yeniden taklit edilmeye çalışılıyor. Bunca acı dersten sonra, mevcut bunalımlı durumlardan çıkışı sağlamak üzere, bundan daha ters, daha yanlış bir yöntem olabilir miydi? Şimdiden üzülerek de olsa, hikayenin sonunu görür gibi olduğumuzu söylemeden edemiyoruz.

Bir kesinti, bir nekahat döneminin ardından çıkış yapılırken, bu çıkışta hareket noktası olarak ülkenin somut koşullarının alınması gerekir. Bu açıdan baktığımızda son yıllardaki Türkiye Solu'nun genel tablosu ve dönemin temel özelliği nedir?

Türkiye devrimci hareketinin şu anki özelliği, illegal örgütsel yapıların son derece zayıf oluşu, tasfiyeci ve revizyonist düşüncelerin yaygınlığı, önder ve deneyimli kadro sıkıntısı, çalışmada ilkellik ve amatörlük, dağınıklık, bölünme ve parçalanmalar, geçmiş deneyimlerden ve devrimci geleneklerden kopukluk, teorik gerilik, ideolojik birlikten yoksunluk, devrimci kitlelerin gerisinde kalmak(vb)tır. Bu perişanlıktan yararlanmak isteyen siyasi polis en ufak eylemlere vahşice saldırıyor, gelişmenin önünü almaya çalışıyor, örgütlere sızmak için elinden geleni yapıyor ve sızıyor da.

Siyasi polisin hala azgınca saldırdığı, legal olanakların yok denecek kadar az olduğu, örgütsüzlüğün ve dağınıklığın egemen olduğu bugünkü koşullarda, bundan kurtulmanın tek yolu, Marksist-Leninist parti inşası yolunda ilerlemek, ideolojik-siyasi çizgisi belirlenmiş, sınırları çekilmiş, güvenilir bir çekirdeğe dayanan sağlam bir illegal örgüt yaratmaktır. Bugün örgütlenme düzeyi ve yeterli kadrolara sahip olmak açısından, 12 Eylül öncesinden daha geride olduğumuz dikkate alınırsa, kavranması gereken bu halkanın önemi daha iyi anlaşılır. Bu konuda hemen her siyaset benzer belirlemelerde bulunduklarından asıl görüş farklılıkları bu noktada değil, ona giden dinamikleri yakalama araç ve mekanizmalarının ne olduğunda ortaya çıkar.

Aşırı uçtaki tasfiyeciler, karşı-devrimci bir karakter kazanmış modern revizyonistlerin çoğu bu durumdan çıkışı legal partiler kurmada ve legal dergiler çıkarmada görüyorlar. Zaten her zaman bu çizgiyi izleyen TBKP, SP gibi grupları bu konuda ayrıca eleştirmek gerekmiyor. Çünkü bunlar parlamenter yoldan iktidara gelmeyi hedefleyen düzenle bütünleşmiş partilerdir. Ama asıl önemlisi düzeni şiddete dayanan devrimle yıkmayı hedefleyen diğer devrimci örgütlerin de bu tasfiyeci eğilimden kendilerini kurtaramamalarıdır. Örnekleri son yıllarda çokça görül-

düğü üzere, henüz ciddi bir örgütsel temelleri olmayan, darmadağın, kimi uzun yıllar faaliyet gösterememiş, kimi henüz üç taşı biraraya getirememiş siyasal hareketler bu durumdan çıkış yolunu ilk planda legal bir dergi çıkartmakta görüyorlar. Şimdiden piyasayı teorik bakımdan geri, sayfalarını cezaevi direnişleri ve güncel haberlerle dolduran, içinde insanı cezbeden dişe dokunur bir yazı bile bulunmayan sendika yayın organlarını andıran dergi ve gazeteler doldurmuş durumdadır. Ve bunların asıl özelliği de geçmişi mümkün olduğunca karıştırmamak, durumu idare etmek, en aşırı tasfiyecilerle bile günün modası olan "olgun bir dille" tartışmaktır.

Örgütsel bunalımdan çıkmak ve siyasi iktidara aday ihtilalci bir parti yaratmak üzere zincirin ana halkası olarak legal bir dergiyi kavramak, geçmişten hiç ders çıkarmamak, tarihi tekerrür etmesi için zorlamak, gözgöre göre menşevizmin yolunu tutmak demektir. Sıkı illegal bir örgüte dayanmadan, yeraltını sağlama almadan, dermeçatma ve sağı solu açık bir örgülenmeyle, hareketin gelişmesini legal bir dergiye bağlamak siyasal bakımdan bir cinayettir. Bu belli bir dönem o hareketi güçlendirebilir, etrafında kuru kalabalıklar toplanmasına yardım edebilir ama, faşist diktatörlüğü yıkacak ve onun her çeşit saldırısını çökmeden göğüsleyebilecek bir örgütü asla yaratmaz.

Öğrenmek isteyene tarihten daha büyük öğretmen yoktur. 12 Eylül faşizminin daha ilk saldırılarında çöken onlarca örgütün o hale gelmesinde birinci dereceden rol oynayan etkenlerden biri de, bu hareketlerin gizliliği temel almamaları, sınırları çekilmiş bir illegal örgüte dayanmamaları, ilkellikten ve amatörlükten kurtulamamaları idi. Bunun nedeni oportünist ideoloji ve siyasetlerinden başka, legal gazete ve dernekler etrafında büyüyüp gelişmeleri, sözde illegal paralel örgütlenmeleri çeken lokomotifin bu legal araçlar olmasıydı. Legalizmin kökleştiği, Leninist örgütlenme ilke ve kurallarının rafa kaldırıldığı, siyasi polisin çizdiği alanın dışına çıkamayan, gücünü yasal olanaklardan alan bu hareketlerin sağlam olmalarına imkan yoktu.

Nitekim 12 Eylül faşist darbesi karşısında olması gereken tarzda yeraltına inemedikleri, legal yapı ve alışkanlıklarını yeni koşullarda düzeltemedikleri için paniğe kapıldılar ve faşist generallerin bile ummadıkları bir kolaylıkla çökertildiler. Sonu, "biz örgüt değildik, yasal bir dergiydik" en açık tasfiyeci teorilere kadar varan bu legalizmin trajedisini uzun uzadıya anlatmaya gerek yoktur sanırız. Sözde kağıt üzerinde illegal bir örgütleri olan ve akıllarına esince illegal yayın çıkaran, ama asıl gelişme planları yasal gazeteler üzerine kurulan benzerlerinin sonu da bunlardan farklı olmayacaktı.

Sonuç olarak, son birkaç yıldır çıkartılan legal dergilerin tuttukları yol da, 1974 sonrasındaki sürecin titrek bir kopyasıdır. Tek şartla ki, eski anlayışı sağından solundan yamayıp, altına bir kaç gizli payanda koyarak onu yaşatmaya çalışmak sonucu değiştirmeyecektir. Çünkü önümüzdeki sürecin getireceği sınıf kavgalarının şiddeti de eskinin tekrarı değil, ona göre olacaktır.

Bu söylediklerimizden legal olanakların kullanılmasına, yasal dergi ve yayınlara karşı olduğumuz anlamı çıkmaz. Böyle bir anlayışı savunmak, sağ tasfiyeciliği tersinden okumak olurdu. Marksist-Leninist düşüncelerin yayılması, kitle bağlarının geliştirilmesi, propaganda ve ajitasyonun en geniş kesimlere ulaştırılması için bu kesinlikle gereklidir. Burada önemli olan bu olanakları nasıl kullanacağımız, önceliği neye vereceğimiz ve hangi zemin üzerinde yürüyeceğimiz sorunudur. Bizce burada yol gösterici ilke, yasal çalışmanın yasadışı çalışmaya tabi kılınması, yasal olanakların kullanılmasının asla birinci plana geçirilmemesidir. Eğer illegal örgüt cihazı sağlamsa ve onun gelişmesini yolundan saptırmıyorsa, legal yayın olanaklarını son kertesine kadar kullanmak değil, bu kez de kullanmamak oportünizm olacaktı.

II

Eğer bugün beş-on yıl geriye dönüp, ORAK-ÇEKİÇ'in yayınlanma amacına ve gelişimi içinde işlevlerini nasıl yerine getirdiğine kısaca bir göz atarsak, şimdiki anlayışımızın eskisinden çok farklı olmadığı görülür.

ORAK-ÇEKİÇ'i TİKB Merkez Komitesinin illegal merkezi yayın organı olarak çıkartma kararı bundan tam on yıl önce, yani örgün bir çeşit yeniden kuruluş kongresi niteliğini taşıyan 1979 yılı Şubatındaki İleri Militanlar Toplantısı'nda alınmıştı. Bu toplantıda alınan karara göre o yılın Mayıs başında çıkartılacak İHTİLALCİ KOMÜNİST örgütün yayın organı olacak;

ORAK-ÇEKİÇ ise örgüt inşasında kadrolara yol gösterecek, güncel iç ve dış olayları, her çeşit revizyonizme karşı mücadele konularını işleyecek, devrimci kitlelere seslenecek ajitasyon ağırlıklı bir yeraltı gazetesi olacaktı.

ORAK-ÇEKİÇ 1979 yılı Nisanında çıkmaya başladığında, Kahramanmaraş katliamının ardından bellibaşlı kentlerde ilan edilen sıkıyönetim nedeni ile, legal yayın olanakları büyük ölçüde ortadan kaldırılmıştı. Legal dergimiz ve yayınevimiz sıkıyönetim tarafından çoktan kapatılmış bulunuyordu. Bizim dışımızda böyle periyodik illegal bir gazete çıkaran hemen hemen yok gibiydi, tek tük çıkaranlar da bunu genellikle düzensiz broşürler ya da örgüt içi genelgeler şeklinde yapıyorlardı. Örgütlerin çoğu kapatılan gazetelerini sıkıyönetimin olmadığı kentlerde başka adlar altında çıkarmayı deniyor, yeraltı gazetesine fazla ilgi göstermiyorlardı.

İlerleyen zaman ORAK-ÇEKİÇ'in dönemin gereksinimlerine yanıt veren isabetli ve iyi seçilmiş bir araç olduğunu gösterdi. Örgütümüzün toparlanmasında, illegal aygıtını güçlendirmesinde ve sınıf mücadelesine önderlik etmesinde önemli bir kaldıraç oldu. En az beş bin dolayında basılıp kapı altlarına, semtlere, fabrikalara, okullara dağıtılan ORAK-ÇEKİÇ, sorunları ele alışı ve üslubu ile kendini yasal sınırlara hapsetmiyor, devrimci fikirleri ve çağrıları yığınlara budamadan ve doğrudan iletebiliyordu. Militan dili ve ihtilalci içeriği ile gitgide sevilip aranan bir gazete olmuştu.

ORAK-ÇEKİÇ'in belki de en büyük yararı, örgüt inşasında,kadrolarımızm propaganda ve ajitasyon faaliyetlerinde pusula rolü oynamasının yanında, kadrolara gizlilik tekniğini öğretmesinde görüldü. Gazetede çıkacak haberlerin ve kullanılacak materyallerin toplanması, onun basımı, ulaşımı, dağıtımı, hatta okunması başlıbaşına bir gizlilik gerektiriyordu. Böylece, bu işle uğraşan bütün örgüt kadroları askerleri ve polisi aldatmasını, bütün önlemlere rağmen yeni kanallar bulup çıkarılmasını öğreniyorlar, gizlilik kurallarını broşürlerden ve romanlardan değil, yaşamın canlı pratiğinden çıkarıyorlardı.

Bunun asıl yararı 12 Eylül faşist darbesinin ardından gelen ağır illegalite koşullarında görüldü. Darbeyle birlikte yasal olanakların son kırıntıları da silinip süpürüldüğünde, legal dergiler ve dernekler etrafında örgütlenmiş diğer grupların aksine, ORAK-ÇEKİÇ ve diğer illegal yayınlarımızı (broşür, bildiri, afiş vs.) kesintiye uğratmaksızın sürdürebildik. Çünkü basım, ulaşım ve dağıtım mekanizmamız hazır olduğukadar, kadrolarımız gizlilik konusunda birikmiş deneyimlere ve yerleşmiş geleneklere sahiptiler. Bu yüzden, şaşkınlığa uğramadan ve yeni koşullara adapte olmada güçlük çekmeden yeraltı faaliyetini sürdürebildik.

Yenilgi yıllarında her ay basılıp dağıtılan ORAK-ÇEKİÇ, örgütümüz TİKB'nin yaşayıp savaşımında vazgeçilmez bir işleve sahipti. Lenin'in belirttiği gibi kollektif bir propagandist, ajitatör ve örgütleyici rolü oynuyor, yığınlarla en alt düzeye inen bağlarımızı koruyup yaşatıyordu. Genellikle, gece ve sabah, nadiren gündüz vakitlerinde asker ve polis devriyeleri arasında, zaman zaman silahlı çatışmalara girerek kapı altlarına, semtlere, fabrikalara ORAK-ÇEKİÇ dağıtan yoldaşlarımız inanılması zor fedakarlıklara katlandılar. Küçük ve kolay bir işmiş gibi görünüyordu, ama faşizmin sıradan insanları bile şüphe üzerine kurşunladığı, ihbarcılığın salgın haline geldiği, her yerde devriyelerin gezdiği koşullarda kolay iş değildi. Bununla beraber, herkesin ortalıktan toz olduğu günlerde işçilere, köylülere, öğrencilere, ilerici aydınlara ulaşması, onlara fırtınalar ortasındaki bir deniz feneri gibi gece gündüz faşist diktatörlüğe karşı mücadele yolunu göstermesi büyük bir moral ve esin kaynağıydı. Devrimci kitleler,anti-faşist yurtsever insanlar TİKB'ni önlerinde görüyor, ona ve yayın organı ORAK-ÇEKİÇ'e saygı duyuyor ve içtenlikle güveniyorlardı. Hatta gazetenin hemen her sayısı faşizmin barikatlarını, tel örgülerini demir kapıları aşarak, cezaevlerinde direnen devrimcilere ulaştı, onlara güç verdi. Yanısıra kadro ve sempatizanlarımızın dışarıda korkusuzca mücadele etmelerinde, işkencede direnmelerinde, cezaevlerinde ve mahkemelerde devrimci tavrı sürdürmelerinde bir mimar rolü oynadı. Mücadele deneyimlerini, direniş ilkelerini ve kurallarını kitlelere aktardı, faşizmi teşhir etti; bağımsızlık, demokrasi ve sosyalizm mücadelesinin yolunu aydınlattı.

Lenin'in deyişiyle "biricik örgüt ilkesi" olan gizlilik, devrimin zaferine kadar proletaryanın öncü müfrezesinin varlığının korunması ve sürekliliğinin sağlanması için, öncünün mücadelesinin ve yığınlara önderlik etmesinin güvence altına

alınması için, vazgeçilmez bir örgüt silahıdır. İşte, ORAK-ÇEKİÇ'in istisnai yeri, azgın faşizm yıllarında TİKB'nin bu silahı ustalıkla kullanmasında temel bir araç vazifesini görmesinden gelir. Zaten bu yüzden sıkıyönetim ve polis gazetenin her dağıtımında küplere binmiş, basım yerini bulmak için baskın üzerine baskın düzenlemiş, yakaladığı yoldaşlarımıza ayrıca bu yüzden işkence yapmış, fakat yine de onu susturamamıştır.

Özellikle şunu belirtelim ki, bizim ORAK-ÇEKİÇ deneyimimizden çıkardığımız en önemli derslerden biri; Türkiye gibi en iyi zamanlarında bile demokratik özgürlüklerin son derece kısıtlı olduğu, bunların her an sıkıyönetim ilanları ve adeta periyodikleşmiş faşist ordu darbeleriyle askıya alınabildiği bir ülkede, illegal bir örgüt inşasında böyle bir gazeteye her zaman gereksinim vardır. İster silahlı devrim yükselsin, ister karşı-devrim yükselsin illegal gazeteden vazgeçilmemelidir. Kuşkusuz legal gazeteler en geniş yığınlara ulaşmada daha büyük avantajlara sahiptirler ve bu yüzden yasal olanaklar koşullara uygun olarak kullanılmalıdır. Fakat, bu, ülkemizin koşullarını ve sınıf mücadelesinin sertleşeceği ileriki günleri unutmak ve karşısına konmak pahasına olmamalıdır.

Buraya kadar ORAK-ÇEKİÇ'in gerekliliği ve olumlu yönleri üzerinde duruldu. Onun hatalı ve eksik yanları yok muydu?

İlkin, 12 Eylülden önce fazla önem verilmemesinden, daha sonraysa bazı girişimlerin hedefine ulaşamamasından dolayı ORAK-ÇEKİÇ'in baskı tekniği matbaa düzeyine yükseltilemedi. Resim ve letraset başlık montajı türlü teknikler kullanılmasına karşın, teksir baskısı ona dar gelen bir elbise gibiydi. Bu, gazetenin, hem kapsamının genişletilmesine engel oluyordu, hem de dağıtımını ve saklanmasını zorlaştırıyordu.

ORAK-ÇEKİÇ'in birinci sayısından 1985 yılında altmışıncı sayısını aşıncaya kadar içerikçe istenen düzeye erişilmemesi bundan da önemli bir eksikliktir. Ağır kayıplar nedeniyle gazete yazı kurulunda çalışanların sayısının asgari düzeyde tutulmasının bunda belirleyici payı olmuştur. Coşkulu, anlaşılan ve militan anlatımına, en canalıcı sorunları zamanında ele alıp işlemesine karşın, her evrenin özelliklerine ve gereksinimlerine uygun, iyi düşünülmüş bir plan çerçevesinde çıkarıldığı söylenemez. Eğer çeşitli sorunların her sayıda birbirlerini tamamlayacak şekilde ele alınmasına yönelik planlı bir yol izlenseydi, bugüne daha geniş bir miras kalacaktı.

Bununla beraber, hatalarımız en belirgin olarak dağıtım politikasında ortaya çıkmıştır. İlk zamanlarda beşbin, 1981 yılına doğru üçbin dolayında basılan ORAK-ÇEKİÇ, genellikle kapı altlarından ve elden dağıtılıyordu. Güçlerimizle dağıtılan gazete miktarı ve bunlardan sonuç alma arasındaki denge akıllıca kurulamadı. Bazen bağımızın olmadığı semtlere dağıtım yapıyorduk ki, aradan aylar geçtiği halde buralardan tek bir ilişki bile çıkartamadığımız oluyordu. Kimi zaman gazetelerin, saflarımıza çekemeyeceğimiz kimselere gittiği oluyordu. Halbuki, özellikle dağıtımın zor ve bedelinin ağır olduğu Eylül yıllarında, her gazetenin kitle bağlarını geliştirecek tarzda dağıtılması gerekiyordu. Aynı şekilde gazete ulaştırılan ilişkileri onu okumalarına, kavramalarına çalışılmalı ve bu canlı bir diyaloğa dönüştürülmeliydi.

Gerçi aldığımız darbelerin de uyarıcı etkisiyle her defasında planlı ve bilinçli dağıtıma daha fazla önem verdik, ama bunda tam başarılı olamadık. Özellikle dağıtımın güçlerimizin üzerine çıkması, diğer faaliyet alanlarına yeterli enerji ve zaman ayrılmasını olumsuz yönde etkiledi. Binlerce gazete, onbinlerce bildiri, afişleme, pullama, duvar yazıları (vs) kadrolarımızın üzerine gereğinden fazla yük oluyordu. Bunun kısmen fazladan yakalanmalara neden olması da bir başka sonuçtu.

Son olarak, gizlilik kurallarını kullanmada ustalaştığımızı, ama legal ve yarı legal olanakları kullanmada o kadar yetkinleşemediğimizi söyleyebiliriz. Yenilgi yıllarının ağır ve tehlikeli koşullarında gizliliğe haklı olarak en büyük önemin verilmesi, zamanla kadrolarımız arasında yarı legal olanaklara hor bakma duyguları doğurdu. Bunu dikkate alarak, devrimci harekete egemen olan yasalcılığa ve tasfiyeciliğe karşı tepkinin de etkisiyle, olumsuz bir eğilime kapılınama noktasında tetikte olmalıyız. İllegalitenin bir amaç değil, koşullardan kaynaklanan bir araç olduğu unutulamaz.

III

Yenilgi yıllarının halk yığınlarında ve devrimci çevrelerde yarattığı yılgınlığın ve uyuşukluğun büyük ölçüde geride kaldığı, başta işçi sınıfının,

gençliğin ve diğer emekçi kesimlerin muhalefetlerinin ve eylemliliklerinin arttığı, bunlar arasında propaganda ve eyleme karşı ilginin canlandığı, sınıf mücadelesinin yeni gelişmelere ve sıçramalara gebe olduğu bir dönemden geçiyoruz.Yenilgi atmosferinden çıkış nispeten yavaş bir tempoyla gelişmesine ve devrimci yükseliş döneminin henüz ilk basamaklarında bulunmamıza karşın, önümüzdeki yılların kitlesel, kasınımlı ve sıçramalı direnişlere sahne olması sürpriz sayılmamalıdır.

Bugünkü koşullarda ivedi görevimiz, sınıf mücadelesinin gelişiminin bize on yılda alamayacağımız yolu alma, hatta siyasi iktidar sorununun fiili çözümünü gündeme getirme olanaklarını sunabileceğini dahi dikkate alarak, mümkün olan en büyük hızla örgütlenmek, partileşme yolunda ciddi adımlar atmak, yeni kadrolar hazırlamak ve kitle bağlarını genişletmektir. Bu yakın hedefe ulaşmada, illegal bir gazetenin, yani ORAK-ÇEKİÇ'in çıkartılması, legalizme kapılmamızı önlemek, onun kollektif propagandacı, ajitatör ve örgütçü rolünden yararlanmak bakımından özel bir önem taşımaktadır. Eğer bize gerekli olan, kalabalık ama kof bir örgüt değil de aksine sımsıkı örgütlenmiş, gücünü niteliğinden alan kaya gibi sağlam bir yeraltı örgütü ise, bu ancak ve kesinlikle illegal bir gazetenin klavuzluğunda olacaktır. Bu noktada, klavuz ipi olarak legal dergileri kavrayan akımlarla yöntemlerimiz ve yönelimimiz kesinkes ayrışmaktadır.

ORAK-ÇEKİÇ'in kapsamını, bir başka deyişle içeriğini belirlemede hareket noktamız, ne tamamen onun eski hali, ne de piyasadaki yasal dergilerdir. Hareket noktamız örgütümüzün görece zayıflığı, devrimci hareketin genelindeki dağınıklık, ideolojik kargaşa, tasfiyeci legalizm, kadro yetersizliği, devrimci kesimlerde geçmişin muhasebesine duyulan açlık, devrimci teoriye beslenen özlem ve kitle bağlarının darlığıdır. Kuşkusuz bu ORAK-ÇEKİÇ'i geçmiştekinden farklı bir anlayışla çıkarmamızı değil, güncel durumu ve gereksinimleri dikkate alarak gerekli düzeltmeleri yapmamızı gerektiriyor.

ORAK-ÇEKİÇ'in içeriğinin belirlenmesi için, ilkin onu teorik bir dergiden ayıran farkın ortaya konulması gerekir. Böyle bir derginin amacı temel sorunları teorik bir düzeyde, derinlemesine ve kapsamlı araştırmalar çerçevesinde işlemek ve esas olarak kadrolara hitap etmektir. Biz bu aşamada bunu kitap ve broşürlerle yerine getirebiliriz. Öte yandan, ORAK-ÇEKİÇ işçi sınıfının ve emekçi kitlelerin geniş kesimlerini saflarımıza kazanmayı amaçlayan popüler bir ajitasyon gazetesi de olamaz. Çünkü bugünkü aşamada kavranacak halka bu değildir. ORAK-ÇEKİÇ kadrolarımızı ve taraftarlarımızı ilerletmeyi, onların faaliyetlerinin yolunu açmayı amaçlayan, arayış içindeki devrimcilere, ileri ve geri sempatizan düzeyindeki insanlara, en başta işçi sınıfının ve halkın ileri kesimlerine seslenen, teorik içeriği ileri bir gazete olacaktır. Bu bakımdan, genel çerçevesini, hem kısmen teorik bir derginin kapsamına giren propaganda konularını işleyen görece kısa ama özlü makaleler,hem de güncel sorunları ele alan ajitasyon yazıları oluşturacaktır. Dolayısıyla devrimci hareketin ideolojik, siyasi, örgütsel bütün yönleri, sosyalizmin teorisi, programatik stratejik ve taktik konular, örgütlenme sorunları, uluslararası ve ulusal gelişmeler, revizyonizmin her çeşidiyle polemikler, halk hareketinin güncel talepleri ve eylemleri, siyasal teşhir yazıları, ekonomik, sosyal, kültürel sorunlar (vb) gazetede yansıtılacaktır.

ORAK-ÇEKİÇ, örgütümüzün nitelikçe güçlenmesine, saflarının genişlemesine, genel siyasi çizgisinin netleşip derinleşmesine, deneyimlerimizin teorik bir düzeye yükseltilmesine ve sınıf mücadelesinin devrimci doğrultuda gelişmesine hizmet edecektir. Bu amaçla gazetemizi içerikçe zenginleştirmek, anlatımını yetkinleştirmek, dağıtımını geçmişin dersleri ışığında yeniden düzenlemek, önümüzde bir görev olarak durmaktadır.

Devrim ve sosyalizm mücadelemizin öncü müfrezesi TİKB'nin merkezi yayın organı ORAK-ÇEKİÇ'in bundan sonraki sayılarında tüm yoldaşlarımızı devrimcileri, işçileri, öğrencileri ve tüm emekçileri ona yardımcı olmaya, maddi ve manevi bakımdan desteklemeye, öneri ve eleştirilerini iletmeye, dağıtım ağının genişetilmesine destek vermeye, teşhir materyallerini ve direniş haberlerini uygun kanallardan iletmeye çağırıyoruz.

Tüm ilerici-demokratik kamuoyuna! Kürt sorunu salt bir insan hakları sorunu değil; ulusal bir sorundur

14-15 Ekim tarihlerinde Paris'te bir konferans düzenleniyor. "*Kürtler, İnsan Hakları ve Kültürel Kimlik*" konulu konferans, Paris Kürt Enstitüsü ve Bayan Mitterand'ın başkanı olduğu Özgürlükler Vakfı'nın işbirliği ve çeşitli kişi ve örgütlerin katılımıyla gerçekleştiriliyor. Açıklandığına göre, konferansta Kürtlerin içinde bulunduğu çeşitli sorunlar, insan hakları ihlalleri ve kültürel kimliğinin korunması sorunu ele alınıp değerlendirilecek ve sonunda çeşitli kararlara ulaşılmaya çalışılacak.

Konferansta, adeta tüm dünyaca unutulup bir kenara atılmış; yüzyıllardır sorunlarına kulak tıkanmış bir halkın, Kürt halkının sorunlarının ele alınacağının belirtilmesi, ilk anda ilerici ve olumlu bir çağrışım yapıyor. İnsan hakları gibi canalıcı bir soruna işaret edilmesi de bu çağrışımı kuvvetlendiriyor. Ama acaba gerçek böyle midir? Gerçekten bu toplantı Kürt halkının sorunlarına objektifçe yaklaşıp çözüm yolları arama amacında mıdır?

Ne yazık ki hayır! Bu yargıya varmak için, konferansın sonuçlarını beklemek gerekmiyor. Konferansı gerçekleştirenlerin konumu, Kürdistan halkının mücadelesine yaklaşımları ve bizzat konferansın içeriğinin somutlanışı olan ve konferansa adını veren "insan hakları ve kültürel kimlik" sözcükleri, bu toplantının Kürdistan halkının sorunlarına objektif yaklaşmaktan ve çözüm gücü olmaktan uzak bulunduğunu gösteriyor.

Her şeyden önce, Kürdistan halkının sorunları " İnsan hakları ve kültürel kimlik" sorunu derekesine düşürülüyor ki bu, sorunu bırakalım çözmek, onu doğru ele almaktan dahi uzak olunduğunu gösteriyor. Çünkü, Kürdistan halkının temel sorununun ulusal sorun olduğu, bu soruna çözüm getirilmeksizin Kürt halkının hiçbir sorununun çözümlenemeyeceği gerçeği gözardı ediliyor. Bugün Kürt halkı bir varlık-yokluk savaşı vermektedir. Yani, ulusal varoluş-yokoluş kavgası yürütmektedir. Bu ise, Kürdistan halkının kendi kaderini tayin hakkında somutlaşmaktadır. Yani, Kürdistan halkının tüm sorunlarının çözümü, kendi kaderini tayin hakkını kullanıp kullanamamasına bağlıdır. Konferansı düzenleyenler, süslü sloganlar altında Kürt halkına dostluk gösterisi yapmakta ama onun canalıcı sorunu olan kendi kaderini tayin hakkını "kültürel özerklik" derekesine düşürmektedirler. Bir halkın ulusal sorununu gözardı edip, onun kültürel kimlik sorunundan dem vurmaktadırlar. Oysa Kürt halkının sorunu, sadece kültürünün saldırıya uğraması ya da kültürünü koruma sorunu değil; bir halk, bir ulus olarak varlığını koruma, kendi ulusal kimliğine kavuşma sorunudur; yani bağımsızlık ve özgürlük sorunudur. Kürt halkının sorunun böyle tespit edip, çözüme bu temelde yaklaşmayanlar onun sahte dostları sıfatından başka bir sıfata layık olamazlar; bu halk adına konuşamaz ve onu temsil edemezler.

Yine, konferansı düzenleryenler "insan hakları" sorunundan dem vurmaktadırlar. Konferansa katılacak bir çok "tanınmış şahsiyet" vardır. Bunlar NATO ülkelerinin stratejilerine sıkı sıkıya bağlı şahsiyetler! Ve NATO, bugün Kürdistan halkına karşı yürütülen soykırım savaşının en belli başlı destekleyicilerindendir. Kürdistan halkının en azılı düşmanı olan, Kürt halkını tarihten silmek için her türlü yola başvuran Türkiye Cumhuriyeti bir NATO ülkesi dir. Kürt halkına kan kusturan, Kürdistan'da her gün insan haklarını ayaklar altına alan Türk ordusu ve yöneticileri NATO'nun belkemiğini oluşturmaktadır. Kürt halkına karşı yürütülen soykırım savaşı NATO karargahlarında planlanmaktadır. Sadece Kürdistan'da değil, Avrupa alanında da Kürdistan halkının öncü güçlerine karşı ortak bir savaş yürütülmektedir. Bunun en büyük belgelerinden biri olan Federal Almanya-PKK Davası yakında başlayacaktır. Kürdistan halkının idamını ortak olarak imzalayanlar ve bunlara alkış tutanlar, Kürdistan'daki insan hakları ihalllerinin en başta gelen sorumlularıdır. Bu politikaları lanetlemeyenler, Kürdistan halkının sorunlarına sahip çıkamazlar, insan haklarını savunamaz ve koruyamazlar. O halde, Paris Konferansı neyin kurtarıcılığına soyunuyor? Hangi insan hakları ihlallerinden sözediyor? Bir halkın ulusal sorununu inkar edenler onun katliamına ortak oluyorlar demektir. Bir halkın bağımsızlık

ve özgürlük hakkına saygı duymayanlar, onun öncü gücünü "terörist" olarak damgalayıp her türlü imha yöntemiyle üzerine gidenler kendileri insan hakları ihlallerine ortak olmaktadırlar. Bu lekeyi alınlarından, masum Kürt insanının kanını ellerinden silmeyenler insan hakları ve kültürel haklardan sözettiklerinde akla hemen bir soru takılacaktır. Bunun altında yatan hesap nedir? Evet, Paris Konferansı'nın altında yatan hesap nedir?

Kamuoyu, Kürdistan bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine alternatif olarak, Avrupa sosyal-demokrasisi, Kürt küçük-burjuva reformistleri ve Türkiye'deki bazı sosyal-demokrat çevrelerin "Kürt halkına kültürel özerklik" sloganı etrafında biraraya geldiklerini bilmektedir. Kürdistan sornunu "kültürel özerklik" temelinde "çözmeyi" hedefleyen bu çevreler, mevcut sömürgeci statünün devam etmesini, sınırların olduğu gibi korunmasını, ancak Kürt halkının kendi dilini konuşması ve kültürünü yaşatması hakkının tanınmasını amaçlamaktadırlar. Yani, bağımsızlık ve özgürlük hedefinin karşısına "kültürel özerklik" hedefini çıkararak Kürt halkının gözünün boyanmasını ve böylece başlarını ağrıtan "Kürt meselesi"nin çözüme kavuşturulmasını istemektedirler. Bunu sağlamak için de, Türk devletini ikna etmeyi ve onu katı inkarcı politikasını terketmesini sağlamayı amaçlamaktadırlar. Yani, onların Kürdistan'da insan hakları ve kültürel kimlikten sözetmeleri, Türk devletini "yumuşatma" amacını güdüyor. Bu çevreler, bu konuda atılacak adımlarda geç kalınmasının Kürdistan'ın bütünüyle kaybedilmesi ve bağımsızlık hareketinin güçlenmesi tehlikesini doğuracağına inanmakta; bu nedenle de bu yönlü konferans ve toplantıları geliştirerek soruna dikkati çekmeyi hedeflemektedir. Kürdistan'da gelişen ulusal kurtuluş mücadelesini kendi çıkarları için bir tehlike olarak gören bu çevreler bu mücadelenin önderi PKK'nın tasfiyesi temelinde ancak hedeflerine ulaşabileceklerine inanmakta; bu nedenle de PKK'yı "terörist" olarak nitelendirip ona karşı mücadeleyi haklı gerekçelere kavuşturmaya çalışmaktadırlar. Federal Almanya'da açılan PKK Davasının perde arkasında yeralan ve kültürel özerklik karşılığı PKK'ya karşı savaşma konusunda Türk sömürgecileri ile anlaşmaya varan TEVGER güçlerinin bu konferansın baş aktörleri arasında yer alması bu gerçeği ortaya koymaktadır.

Tarihte bir çok halkın mücadelesine karşı geliştirilen tasfiye ve etkisiz kılma mücadeleleri bir çok parlak slogan ardına gizlenerek yürürlüğe konmuştur. Bugün de Kürdistan halkının bağımsızlık ve özgürlük mücadelesine karşı savaş yürütenler, Kürt halkının kültürel haklarından ve Kürdistan'da insan haklarının ihlal edilmesinden dem vurarak aynı çabaları yürütmektedirler. Kürdistan'da insan haklarının ihlal edildiği; hiçbir insani hak ve özgürlüğe izin verilmediği ve yine, Kürdistan halkının kültürel değerlerinin gaspedildiği, yasaklandığı ve yokedilmeye çalışıldığı bir gerçektir. Ama bugün Kürdistan sorunun sadece bu çerçevede ele almak, Kürt halkının ulusal sorununu ve kendi kaderini tayin hakkını gözardı etmek, Kürt halkına düşmanlık yapmanın bir diğer biçimidir. Kürt halkının sorunlarının çözümü onun ulusal sorununun çözümüne bağlıdır. Bu da Kürdistan ulusal kurtuluş mücadelesinin haklılığını ve ilericiliğini gösterir. Bu gerçeği görmeyenler ve Kürdistan halkının bağımsızlık mücadelesini "terörizm" olarak adlandırıp ona karşı düşmanca tutum takınanlar Kürt halkının dostu olamazlar.

Tüm ilericileri, demokratları ve insan hakları savuncularını bu gerçeği görmeye, Kürdistan halkı ile doğru temellerde dostluk geliştirmeye ve onun haklı mücadelesini desteklemeye çağırıyoruz.

Yaşasın Kürdistan halkının bağımsızlık ve özgürlük mücadelesi!

Kahrolsun sömürgecilik, emperyalizm ve her türden gericilik!

PKK-Avrupa Temsilciliği
Ekim 1989

Yurtdışındaki okuyucularımız için yazışma adresimiz:

Postfach 10 18 45
5600 Wuppertal 1

Aydın E Tipi Cezaevi'nden kamuoyuna duyuru!

Eskişehir Özel Tip Cezaevi'nde 22 Haziranda "tünel" vb. basit gerekçeler bahane edilerek her türlü insani, sosyal ve siyasi haklarımız bir çırpıda gaspedildi. Başta Cumhuriyet Savcısı İ.Hakkıoğlu olmak üzere tüm idareciler bizlerle diyalog yollarını kesip, tam bir vurdumduymaz tutum içine girdi ve cezaevinde "arama" adı altında vahşet örneği sergilendi. Tüm eşyalarımız parçalandı, yağmalanıp, talan edildi, ölümle tehdit edildik.Cezaevi güvenlik görevlisi olarak bulunan ve operasyonu bizzat yöneten Binbaşı Zafer Nakışoğlu "artık ben geldim, elimden çekeceğiniz var" vb. tehditlerle tam bir terör havası estirdi. Eğer Eskişehir Özel Tip Cezaevi'nde büyük bir katliam meydana gelmediyse, bu, yetkililerin bizleri öldürmek istememelerinden değil, biz tutukluların provakasyona gelmemiş olmasındandır.

Tüm iyiniyetli girişim ve diyalog kurma çabalarımıza rağmen, hiçbir hakkımız geri verilmediği gibi, bu yönlü girişimlerimize her defasında cezaevi yetkilileri "bundan sonra 1 Ağustos Genelgesi uygulanacak" karşılığını veriyordu. Gelinen bu aşamada artık bizim yapabileceğimiz hiçbir şey kalmamıştı. Tüm diyalog yolları kapatılmış, haklarımız gaspedilmişti. Tüm girişim ve diyalog yolları kapanınca, gaspedilen haklarımızın geri verilmesi, keyfi uygulama ve yaptırımlara bir an önce son verilmesi vb. insani ve sosyal taleplerimiz temelinde bir kısmımız 29 Haziran, geri kalanlarımız ise 6 Temmuz 1989'da süresiz açlık grevine başladık. Açlık grevi öncesinde olduğu gibi, açlık grevi süresi içinde de başta "Adalet" Bakanı olmak üzere tüm yetkililer sorunlarımızın çözümüne yanaşmadığı gibi,bu kez de "bunların amacı farklıdır, bunlar dışardan çeşitli merkezlerden emir alıp eyleme girdiler" vb. açıklamalarla doğruluk payı olmayan aldatıcı, hedef saptırıcı, yanıltıcı tutumlarıyla kamuoyunu aldatmak çabası içerisine girdiler. Oysa "Adalet" Bakanı'nın kendisi de -bizzat bu faşist yasanın mimarıdır- her türlü insanlık dışı işkence ve uygulamaları bağrında taşıyan "1 Ağustos Genelgesi"nin cezaevi yaşamını çekilmez kıldığını, tutuklu ve hükümlülerin siyasi ve insani kimliğini hedefleyen bir ortam yarattığını ve bizim eylemimizin de bu insanlık dışı genelgeye ve genelgenin yarattığı olumsuz koşullara karşı olduğunu çok iyi biliyordu.

Açlık grevimiz devam ederken 24 Temmuz günü ağır ceza mahkemesine -açılmış bir davadan dolayı- ifade vermek için götürülen arkadaşlarımız yine binbaşı Zafer Nakışoğlu'nun "kafalarını kırın, öldürün" emriyle askerler tarafından duruşma salonundan arabalara kadar kıyasıya dövülüyor,coplanıp, dipçikleniyordu.

Açlık grevinin 35.gününde Binbaşı Zafer Nakışoğlu'nun komuta ettiği, yüzlerce coplu ve silahlı asker, bir o kadar da polisle birlikte yapılan operasyonla tüm tutuklular hücre tipi arabalara (ring) doldurularak Aydın E Tipi Cezaevi'ne sürgün edildik.

Normal koşullarda sağlıklı insanların bile bu arabalarda yerlerine sağlam yetişmeleri imkansız iken, bizzat "Adalet" Bakanının direktifi ile açlık grevinin 35.gününde bizlerin sürgün edilmesi, "Adalet" Bakanının direktifi ile ölümümüze karar kılınmasından başka bir şey değildi. Doktorlara "yolculuk yapabilir" raporunun yine aynı güçlerce zorla imzalatılması bunun en açık göstergesidir. Ayrıca 12 saat yolculuk boyunca, yoldaki molalarda -ki bu molalar Binbaşı Zafer Nakışoğlu ve askerleri için ziyafet molalarıydı- ve cezaevinin önünde arabalar içinde bilinçli olarak kapalı tutulup havasız bırakılmayı da dikkate alırsak, sonucun nereye varacağı açıkça görülebiliniyordu. Tam 24 saat boyunca bir tek damla su dahi verilmedi. Saç ve çeşitli metallerle yapılmış kutu gibi arabaların içindeki sıcaklık ve havasızlık, Hitler'in binlerce insanı cayır cayır yaktığı fırınlarını andırıyordu. Su ve biraz oksijen isteme çığlıklarımız, operasyon ve sevk için "Adalet" Bakanlığı tarafından özel görevlendirilmiş Zafer Nakışoğlu'nun "vatan hainlerine su ve hava yok, hepiniz ölümü hak etmişsiniz" yanıtıyla karşılanıyordu.

Hepimiz halsiz, bitkin ve bir çoğumuz da baygın bir halde Aydın Özel Tip Cezaevi'ne getirildik. Burada çeşitli cezaevlerinden özel eğitilmiş gardiyanlardan oluşan özel işkence ekibi tarafından karşılandık. İnsanlık tarihinde görülmemiş biçimde, 35 gün aç ve ölüm yatağında yatmış, yarı baygın bizlere işkence yapıldığına tanık olduk. Yapılan işkencelerle hemen hemen tümümüz çeşiti yerlerimizden yaralandık, darbe aldık ve hücrelere kapatıldık. Bu işkenceler, alındığımız hücrelerde de sürdü.

(Devamı s. 38'de)

bir reformizmin kudretsiz bir eklentisi haline dönüştürmektir."

Burjuvazinin, Pannekoek'in de pek haklı olarak belirttiği gibi "daha ustaca" bir politika olan "liberal" politika yoluyla belli bir zaman için amaçlarını gerçekleştirdiği sık sık görülür. İşçilerin bir kesimi ile onların temsilcilerinin bir kesimi zaman zaman görünürdeki ödünlerle aldatılmalarına gözyumarlar. Revizyonistler, sınıf mücadelesi öğretisinin "çağı geçmiş" olduğunu ilan ederler ya da gerçekten de sınıf mücadelesini teretmek demek olan bir politika gütmeye başlarlar. Burjuva taktiklerinin zikzakları, işçi hareketi içerisinde revizyonizme yoğunluk kazandırır ve işçi hareketi içerisindeki farklılıkları sık sık tam bir bölünme noktasına getirir.

Yukarıda belirtilen bütün bu nedenler, işçi hareketi içerisinde ve proleter saflar arasında taktikler konusundaki farklılıkların doğmasına neden olur. Ama, proletarya ve onunla temas içerisinde olan köylülük dahil küçük-burjuvazinin kesimleri arasında bir Çin-seddi yoktur ve olamaz. Açıktır ki, küçük-burjuvazinin bazı kişilerinin grup ve kesimlerinin proletarya saflarına geçişi, proletaryanın taktiklerinde yalpalamaların başgöstermesine kesinlikle yolaçar.

Çeşitli ülkelerdeki işçi hareketinin deneyimi, marksist taktiklerin niteliği ile ilgili somut pratik sorunların temelini anlamamıza yardımcı olur; daha genç ülkelerin marksizmden ayrılmanın gerçek sınıf niteliğini daha açıkça kavramalarına ve bu ayrılmalarla daha başarıyla mücadele etmelerine yardımcı olur.

Aralık,1910

Marx, Engels - Marksizm, Sol Yayınları

Aydın E Tipi Cezaevi...

(Baştarafı s.37'de)

Kısacası, Aydın'a varmamızdan bir saat sonra siyasi iktidar ve onun "Adalet" Bakanı'nın istemleri yerine getirilmişti. Sevk boyunca bize yapılan insanlıkdışı uygulama ve Aydın Cezaevi Başsavcı Nural Uçurum'un denetimindeki vahşice işkenceler sonucu arkadaşlarımızdan **Hüseyin Hüsnü EROĞLU** ve **Mehmet YALÇINKAYA** katledildi. Her türlü insanlıkdışı uygulamalar, hile, oyun ve işkencelere rağmen bir-iki siyasi grubun dışında tüm tutuklular eylemi kararlılıkla yürüttü ve sonuçlandırdı.

Eylemin 44. gününde -genel süre itibariyle 52.gün- SHP milletvekilleri Tufan Doğu ve Hilmi Ziya Postacı, Cumhuriyet Başsavcısı Nural Uçurum, cezaevi savcısı, cezaevi müdürleri Zekeriya... Seyfettin... Reşat ... Halim..'in de bulunduğu görüşmede tüm taleplerimiz kabul edildi ve haklarımızın verileceğine söz verildi. Taleplerimizin kabul edilmesi, verilen söz ve güvenceden dolayı eyleme son verdik. Ancak bugüne kadar verilen tüm sözlere ve güvencelere rağmen hiçbir isteğimiz pratikte uygulanmadı. Hepimiz bitkin, halsiz, bir çok arkadaşımız ise çeşitli ölümcül hastalıklara yakalanmış durumda. Buna rağmen eylemden sonra en ufak tıbbi müdahalede bulunulmadı. Hepimiz ölüme terkedildik, ediliyoruz. Bizler ölümle başbaşa bırakılmış her an toplu ölüm beklentisi içerisindeyiz. Yetkililerle görüşme talebinde bulunmamıza rağmen en ufak bir yanıt alamamaktayız. Ve şu an bir grup işkenceci gardiyandan başka hiçbir yetkili ile görüşme olanağını bulamamaktayız.

Sonuç olarak; bize verilen sözler bizzat yanımızda bulunan ve teminat unsuru olarak görevini yüklenen SHP milletvekilleri Tufan Doğu ve Hilmi Ziya Postacı'nın kamuoyuna açıklama yapmalarını ve verilen haklarımızın pratikte uygulanması için gerekli girişimlerde bulunmalarını ve en önemlisi de söz veren yetkililerin verilen sözlerin gereklerini yerine getirmelerini istiyoruz. Ayrıca bizlere yapılan insanlıkdışı işkence ve uygulamaları bizzat yerinde görmek için İnsan Hakları, Tabibler Birliği, Barolar Birliği vb. kuruluşların Aydın E Tipi Cezaevi'ne gelmelerini istiyoruz.

Eskişehir'den başlayıp bugüne kadar, dünyada eşine ender rastlanan insanlık dışı uygulamalara maruz kaldık. Bu süreçte iki arkadaşımızı yitirdik, birçok arkadaşımız işkence ile açlık grevi sürecince yaralandı, sakat kaldı. Tüm bunlara rağmen verilen sözler yerine getirilmeyip, insanca bir ortam sağlanmazsa daha üst eylem biçimleriyle yeni canlar vermekten asla kaçınmayacağız.

Yetkilileri verilen sözleri tutmaya, kendine insanım, demokratım, devrimciyim diyen herkesi sorunlarımıza ve direnişimize destek olmaya çağırıyoruz.

Aydın E Tipi Cezaevi'nde bulunan siyasi tutuklular adına Fuat Kav, Rıza Doğan, Cafer Camgöz, Celal Avcı, Recep Maraşlı, Cuma Cihan, Remzi Karakaş, Efendi Yıldız, Haluk Güz, Ahmet Kaya, Hanifi Sümer, Fethi Özün

(Baştarafı s.40'da)

deki, belli bir dönemin, işçi sınıfı faaliyetinin belli koşullarının özgün bir özelliği olan, eğilim ve niteliklerin birbirlerini karşılıklı olarak dıştaladığını ilan ediyorlar. Ama gerçek yaşam, gerçek tarih, tıpkı yaşamın ve doğadaki gelişmenin hem yavaş evrim hem de çabuk sıçramaları, süreklilikteki kesintileri içermesi gibi, bu farklı eğilimleri de *içerir.*

Revizyonistler, "sıçramalara" ilişkin ve işçi sınıfı hareketinin ilke olarak eski toplumun tümüne karşı düşman olduğuna ilişkin tüm düşünceleri lafebeliği olarak görürler. Bunlar, reformları sosyalizmin kısmen gerçekleştirilmesi olarak görürler. Anarko-sendikacılar "küçük işleri", özellikle de parlamento kürsüsünden yararlanmayı reddederler. Pratikte bu sonuncu taktikler, büyük olaylar yaratacak olan güçleri toparlama yeteneksizliği ile birlikte "büyük günleri" bekleyip durmaya varır. Bunların her ikisi de en önemli, en acil olan şeyi, yani işçileri, *her türlü* koşullarda iyi işlerliği olan, sınıf mücadelesi ruhuyla dopdolu, amaçlarını kavramış ve gerçek marksist dünya görüşü ile eğitilmiş, büyük, güçlü, çok iyi işleyen örgütlerde birleşmeyi engeller.

Burada konudan biraz ayrılarak ve olası yanlış anlamaları önlemek için bir parantez açarak belirteyim ki, Pannekoek, kendi tahlillerini *yalnızca* Batı Avrupa tarihinden, özellikle de Almanya ve Fransa tarihinden örnekler alarak sergilemekte, Rusya'ya *hiç* değinmemektedir. Zaman zaman Rusya'ya değinir görünüyorsa da, bunun tek nedeni, marksist taktiklerden belirli uzaklaşmaların ortaya çıkmasına yolaçan temel eğilimlerin, Rusya ile Batı arasında kültür, günlük yaşam, tarihsel ve ekonomik gelişim bakımından çok büyük ayrılıklar olmasına karşın, bizim ülkemizde de gözlemlenebilirliğidir.

Son olarak, işçi hareketi içerisinde yer alan farklılıkların son derece önemli bir nedeni de, genel olarak egemen sınıfların, özel olarak da burjuvazinin taktiklerindeki değişmelerde yatmaktadır. Eğer burjuvazinin taktikleri hep tekdüze olsaydı, ya da en azından aynı türden olsaydı, o zaman işçi sınıfı bunlara aynı tekdüzelikte ya da aynı türden taktiklerle karşılık vermeyi çabukça öğrenirdi. Ama aslında, her ülkede burjuvazi, kaçınılmaz olarak iki yönetim sistemi, çıkarlarını ve egemenliğini sürdürmek yolunda iki mücadele yöntemi uygular, ve bu yöntemler kimi zaman birbirlerini izler, kimi zamanda çeşitli bileşimlerde içiçe geçmişlerdir. Bunlardan birincisi kuvvet yöntemidir, işçi hareketine her türlü ödünü reddeden yöntemdir, her türlü eski ve çağ dışı kalmış kurumları destekleme yöntemi, reformları uzlaşmaz bir biçimde reddetme yöntemidir. Batı Avrupa'da, toprak sahibi sınıfların politikası olmaktan giderek daha çok çıkan ve genel olarak burjuva politikasının türlerinden biri haline giderek daha çok gelen tutucu politikanın niteliği budur. İkincisi "liberalizm" yöntemi, siyasal hakların gelişmesine yönelik, reformlara, ödünlere vb.'ye yönelik adımlar atma yöntemidir.

Burjuvazinin bir yöntemden bir ötekine geçişi, bireylerin kötü niyetlerinden ötürü değildir, rastlansal değildir, kendi öz konumunun temelden çelişkili oluşu yüzündendir. Normal kapitalist bir toplum, sağlamca oturmuş temsili bir sistem olmaksızın ve nispeten yüksek "kültürel" istemleriyle göze çarpan halk için bazı siyasal haklar var olmaksızın başarılı bir biçimde gelişemez. Bu belli bir asgari ölçüdeki kültür istemleri, yüksek tekniği, karmaşıklığı, esnekliği, hareketliliği, dünya rekabetinin hızlı gelişmesi vb. ile bizzat kapitalist üretim biçiminin koşulları tarafından yaratılır. Sonuç olarak, burjuvazinin taktiklerindeki dalgalanmalar, kuvvet sisteminden, görünüşte ödünler verme sistemine geçişler, son yarım yüzyılda bütün Avrupa ülkelerinin tarihinin özelliği olmuş, çeşitli ülkeler, belirli dönemlerde bir yöntemin ya da öteki yöntemin uygulanmasına öncelik vermişlerdir. Örneğin 19. yüzyılın altmış ve yetmişlerinin İngilteresi "liberal" burjuva politikasının klasik ülkesi idi, Almanya ise yetmiş ve seksenlerde kuvvet yöntemini savunuyordu, vb..

Bu yöntem, Almanya'da egemen olduğu zaman, burjuva hükümetinin bu özel sisteminin tek-yanlı bir yankısı, işçi hareketi içerisinde anarko-sendikacılığın ya da o zamanki adıyla anarşizmin gelişmesi oldu (doksanların başında "Gençler", seksenlerin başında Johann Most), 1890'da "ödünler verme" değişmesi başlayınca, bu değişme, her zaman olduğu gibi, işçi hareketi için daha da tehlikeli olduğunu gösterdi, ve burjuva "reformizmi" nin gene aynı ölçüde tek-yanlı bir yankısının yükselmesine neden oldu: işçi hareketinde oportünizm. "Burjuvazinin liberal politikasının kesin, gerçek amacı", diyor Pannekoek, "işçileri yanlış yola sevketmek, saflarında parçalanmaya neden olmak, politikalarının kudretsiz, her zaman kudretsiz ve kısa ömürlü, sahte

Avrupa işçi hareketindeki ayrılıklar

V.İ.Lenin

Avrupa ve Amerika işçi hareketinin bugünkü başlıca taktiksel farklılıkları, aslında, bu hareket-te egemen teori haline gelmiş olan marksizmden ayrılan iki büyük eğilime karşı bir mücadeleye indirgenmiştir. Bu iki eğilim, revizyonizm (oportünizm, reformizm) ve anarşizimdir (anarko-sendikalizm, anarko-sosyalizm). Emek hareketinde egemen olan marsist teoriden ve marksist hareketlerden bu her iki ayrılma da yığınsal emek hareketinin yarım yüzyılı aşan tarihi boyunca bütün uygar ülkelerde, çok çeşitli biçimler ve çok çeşitli nüanslar halinde gözlemlenebilir.

Yalnız bu olgu bile, ayrılmaların bir rastlantıya ya da kişilerin veya grupların yanılgılarına ya da hatta ulusal özellikler ve geleneklerin etkisine vb., vb. bağlanamayacağını göstermektedir. Bu ayrılmaların sürekli olarak ortaya çıkmasının, bütün kapitalist ülkelerin ekonomik sistemlerinde ve gelişme niteliklerinde derin köklerinin olması gerekir. Geçen yıl Hollandalı bir Marksist olan Anton Pannekoek tarafından yayınlanan küçük bir kitap *İşçi Hareketinde Taktiksel Ayrılıklar (Die taktischen Differenzen in der Arbeiterbewegung*, Hamburg, Erdmann Dubber, 1909), bu nedenlerin bilimsel bir araştırılması konusunda ilginç bir çabayı temsil etmektedir. Bu yorumumuzda, Pannekoek'ın doğru olduklarının kabul edilmesi gereken vargılarını okura tanıtacağız.

Dönemsel olarak, taktik konulardaki farklılıkların ortaya çıkmasına yolaçan en derin nedenlerden biri, tam da işçi hareketinin büyümesidir. Eğer bu hareket, çok büyük bir ideal ölçütüyle ölçülmeyip de sıradan insanların pratik hareketi olarak değerlendirilirse, gitgide daha geniş sayıda yeni "neferler" kaydedilmesinin, çalışan halkın yeni kesimlerinin ilgisinin çekilmesinin teori ve taktik alanında dalgalanmada eski yanlışların yinelenmesini, çağı geçmiş görüşler ve çağı geçmiş yöntemlere geçici bir dönüşü vb. kaçınılmaz olarak birlikte getirmek zorunda olduğu açıklığa kavuşucaktır. Her ülkenin işçi hareketi, belli aralıklarla acemi neferlerin "eğitiminde" değişik ölçüde enerji, dikkat ve zaman harcamaktadır.

Ayrıca, kapitalizmin gelişme hızı, farklı ülkelerde ve ulusal ekonominin farklı alanlarında değişmektedir. Marksizm, büyük sanayiinin en gelişkin olduğu yerlerde en kolay, en çabuk, en tam ve dayanıklı bir biçimde işçi sınıfı ve onun ideologları tarafından özümlenmektedir. Geri ya da gelişmesi ağır olan ekonomik ilişkiler, her zaman, marksizmin yalnızca belli yönlerini yeni dünya görüşünün yalnızca belli bölümlerini ya da tek tek sloganları ve istemleri özümleyen, genel olarak burjuva dünya görüşünün ve özel olarak burjuva demokratik dünya görüşünün bütün alışkanlıklarından kesin bir biçimde kopamayan işçi hareketinin destekleyicilerinin ortaya çıkmasına yolaçarlar.

Gene, ayrılıkların sürekli bir kaynağı da, çelişkiler içinde ve çelişkiler yoluyla gelişen toplumsal gelişmenin diyalektik niteliğidir. Kapitalizm ilericidir, çünkü üretimin eski yöntemlerini ortadan kaldırır ve üretici güçleri geliştirir, ama öte yandan da gelişmenin belli bir aşamasında üretici güçlerin büyümesini geciktirir. İşçileri geliştirir, örgütler, ve disiplin altına sokar ve onları ezer, baskı altına alır, soysuzlaşmaya, yoksulluğa vb. yolaçar. Kapitalizm kendi mezar kazıcılarını yaratır, yeni bir sistemin ögelerini bizzat yaratır, ama aynı zamanda da bu tek tek ögeler, bir "sıçrama" olmaksızın genel gidişte hiç bir şey değiştirmez ve sermayenin düzenini etkilemez. Yaşayan gerçeğin, kapitalizmin ve işçi sınıfının yaşayan tarihinin bu çelişkilerini kavrama yeteneğinde olan, marksizmdir, diyalektik materyalizm teorisidir. Ama, söylemeye gerek yok, yığınlar yaşamdan öğrenirler, kitaplardan değil, ve bu yüzden de bazı kimseler ya da gruplar, kapitalist gelişmenin bir şu yanını bir bu yanını, bu gelişmenin bir şu "dersini" bir bu dersini durmadan abartır, tek yanlı bir teori, tek yanlı bir taktikler sistemi halinde yükseltirler.

Burjuva ideologları, liberaller ve demokratlar, marksizmi anlamadan, ve modern işçi hareketini anlamadan, boşu boşuna bir uçtan öteki uca atlayıp dururlar. Birinde, her şeyi kötü niyetli kişilerin sınıfı sınıfa karşı "tahrik" ettiğini ileri sürerek açıklarlar -bir başka zaman işçi partisinin "barışçı bir reform partisi" olduğu düşüncesiyle avunurlar. Hem anarko-sendikacılık, hem de reformculuk, bu burjuva dünya görüşünün ve onun etkisinin doğrudan bir ürünü olarak görülmelidir. İşçi hareketinin *bir* yanına sarılıyor, tek-yanlılığı bir teori düzeyine yükseltiyorlar, ve bu hareket için-

(Devamı s. 39'da)